

Nagelj slehernemu borcu

V Sentrupertu bodo podelili domicil ZDO

V spomin na napad Cankarjeve brigade, dela Proletarske brigade Rade Končar in Zahodnodolenjskega odreda na Sentrupert v noči med 1. in 2. majem 1943 slavijo njeni krajanji tudi svoj krajevni praznik.

Letos bo še posebno slovesno. V nedeljo ob 14. uri bodo na slovesnosti pri gradu na Veseli gori podelili domicil Zahodnodolenjskemu odredu.

Na sestanku pripravljavnega odbora proslave, (med udeleženci so bili tudi člani odbora odreda na čelu s predsednikom Lojzom Beletom - Tičkom) so minuli petek v Sentrupertu ugodno ocenili priprave. Na slavnosti bo predvidoma spregovoril prvi komisar Zahodnodolenjskega odreda Bogomir Peršič. Prireditev bo hkrati osrednja proslava delavskega praznika 1. maja v trebanjski občini. Ob tej priložnosti bodo podelili štiri srebrne znake Zveze sindikatov.

Po sklepu vodstev sindikata v trebanjski občini jih bodo prejeli: Nace Dežman, načelnik oddelka za gospodarstvo, Stefan Kamin - ravnatelj osnovne šole v Trebnjem, Stane Konec iz Tragra, med organizacijami pa osnovna organizacija sindikata MV - tozdr. Tovarna opreme Mima.

Ob prazniku so dosegli krajanji KS Sentrupert pomembno delovno zmago pri nadaljnji modernizaciji cest, za kar med drugim pobirajo še poseben samoprisepek. Vrednost teh del znaša 9 milijonov dinarjev.

Je kakšen odredovec kljub priznavanju prirediteljev ni prejel osebnega vabila, naj velja to obveljati!

A. ZELEDNIK

SPOROČILO BRALCEM

Prihodnja številka Dolenjskega lista bo izšla 11. maja in bo - tako kot današnja - spet v povečanem obsegu, s Prilogo in z dvema pokrajinskima izdajama.

UREDNIŠTVO

Najlepša stavba v Kočevju

Odpri nove bančne prostore - Še širša mreža

V Kočevju so minuli petek odpri novo poslovno stavbo kočevske enote Ljubljanske banke gospodarske banke Ljubljana, ki je zdaj gotovo najsoodnejši in najlepši poslovni prostor v tem mestu.

V otvoritvenih govorih je bilo poudarjeno, da so bili stari poslovni prostori majhni in neprimerni, v novih pa bo možno hitreje in boljše poslovanje. Na območju banke že vse OZD izplačujejo osebne dohodke preko hranilnih knjižic ali teko-

čih računov. Hitro narašča poslovanje po žiro in deviznih računih. Na tem območju dela že 13 šolskih hranilnic, zdaj, ko bodo to omogočali novi prostori, pa bodo organizirali še oddelek mladinskega varčevanja.

Bančno mrežo širijo vedno bolj tudi po podeželju. Sedanji izpostavi v Ribnici in agencijam v Sodražici in Loškem potoku se bosta v kratkem priključili še agenciji v Fari in Kočevski Reki, ki sta v gradnji.

J. PRIMC

UREDNIŠTVO V GOSTEH

Novinarji Dolenjskega lista bodo 3. maja ob 18. uri priredili uredništvo v gosteh

V ŽUŽEMBERKU

v gostišču „Pod lipo“. Vabimo krajanje, predstavnike družbenopolitičnega življenja in mladino, da pridejo na pogovor o krajevnih težavah in uspehih.

Delegacija ZSSR na gradbišču JE

Uradna sovjetska delegacija je pod vodstvom Vladimira N. Novikova, namestnika predsednika ministrskega sveta ZSSR, 24. aprila obiskala tudi gradbišče jedrske elektrarne v Krškem.

Po ogledu gradbišča so se sovjetski gostje pogovarjali s predsednikom republiškega IS Andrejem Marincem, z njegovimi sodelavci in z direktorji nekaterih največjih slovenskih gospodarskih organizacij.

Ob več smereh in značilnostih gospodarstva sodelovanja med državama je bil govor tudi o sodelovanju na področju gradnje in opremljanja jedrskih elektrarn. Tovrstno sodelovanje je po besedah Novikova znaten del rastoče menjave med državama, njena vrednost pa naj bi v naslednji petletki dosegla vrednost treh milijard dolarjev. Sovjetske goste so zanimalo tehnične posebnosti krške JE, varnostni sistemi, zlasti glede na seizmološke značilnosti področja.



FRANCE POPIT MED KOBETOVIMI „ZIDANICAMI“ - Slavnostne otvoritve razstave „Dolenjske zidanice“ 21. aprila v Dolenjski galeriji se je udeležil tudi predsednik CK ZKS France Popit z ženo. V motivni svet slik, nastalih na študijskem popotovanju po dolenjskih vinorodnih gričih, je visokega gosta popeljal njegov avtor slovenski slikar Boris Kobe, kar kaže tudi posnetek. (Foto: Janez Pavlin)

Začenja se obdobje dela

V Posavju bodo delegate izobraževali naprej v tozdih in krajevnih skupnostih

Medobčinski svet SZDL Posavje je petkovo sejo posvetil analizi letošnjih volitev, razpravi o usposabljanju delegatov in nalogam družbenopolitičnih organizacij v delegatskem siste-

mu. Za občinske skupščine so v Posavju izvolili 210 delegacij, za skupščine interesnih skupnosti 643, skupaj torej 853. Vseh delegatov je v regiji 6735, od tega 2276 ali 34 odst. žensk. Članov ZK je 1199 ali 18 odst., članov ZKB NOV pa 293 ali 4,35 odst.

Svet je izrekel priznanje vsem požrtvovalnim aktivistom, ki so pomagali pri izpeljavi volitev od evidentiranja in kandidiranja do zaključnega dejanja na voliščih.

Zdaj, ko so volitve mimo, se začne obdobje izredno odgovornega

dela, obdobje izobraževanja delegatov, da bodo kos nalogam, za katere

(Nadaljevanje na 4. strani)

BELI GRIC: NOVA BRIZGALNA

V počastitev praznika dela bodo gasilci iz Belega griča 30. aprila ob 14. uri izročili svojemu namenu novo motorno brizgalno „Rosenbauer“. Pokrovitelj slovesnosti bo Gradbeno-opekarsko podjetje Mirna. Omenimo še, da bodo drugo leto belogrški gasilci slavili 30-letnico obstoja svojega društva.



SVEČANO DO BANKE - Na otvoritveni svečanosti so nastopili delavska godba in moški pevski zbor pod vodstvom Iveta Staniča. Banko krasi dela nekaterih umetnikov, med drugim tudi domačega slikarja Ivana Brudarja. (Foto: J. Primc)

Bo na koncu vsega krivo vreme?

Cestno podjetje Novo mesto je pri Srebrničah zavrglo 200 ton neoporečnega asfalta - Nekaj vprašanj, na katera bi bilo treba odgovoriti ali pa jih zavrniti kot neupravičena

„Asfaltiranje cest ni tako preprosta reč kot mešanje brizganca ali mletje jagod“, je rekel Anton Demovšek, inženir, vodja Asfaltne baze in gramoznice Drnovo, ki je tozdr. Cestnega podjetja Novo mesto. Besede so bile izrečene med pogovorom, ki je skušal razkriti, zakaj so morali odstraniti in zavreči zgornjo plast novega asfalta na cesti Novo mesto - Dolenjske Toplice pri Srebrničah oziroma Potoku. Tega asfalta je bilo okoli 200 ton, proč je bil vržen pred očmi javnosti, ki se je nedavno s srcem in razumom odločila za cestno posojilo.

„Bil je petek, 27. maja,“ pripoveduje Anton Demovšek, za katerega v Cestnem podjetju

menijo, da je za pogovor o 200 tonah zavrženega asfalta najbolj pristojen. „Od prometnih obla-

sti smo dobili dovoljenje za dvodnevno zaporo ceste; pro-

(Nadaljevanje na 4. strani)



POPRAVLJANJE NAPAK - Delavci Cestnega podjetja Novo mesto so se vnovič lotili odseka ceste Novo mesto - Dolenjske Toplice pri Srebrničah. Iz neuradnih virov se je zvedelo, da bo odsek nared junija, kar je (samo) leto dni zamude. (Foto: J. Pavlin)

Neusahljiv vir

V mozaiku zgodovinskih let je ta naš dan Osvobodilne fronte med najpomembnejšimi. Imenujemo ga pomnik iz velikega časa domovinskega in socialnega boja, neusahljiv vir, h kateremu se nenehno vračamo po oporo in navdih za današnje ravnanje.

Ustanovitev Osvobodilne fronte pomeni začetek procesa in gibanj, ki smo jim priča še danes, izraz zavestne in premišljene odločitve naprednih sil na čelu s KPS. Slovenski kmet, dninar, delavec in izobraženec so, povezani v politični fronti nove vrste, začeli prevzemati v svoje roke lastno in narodovo usodo.

Osvobodilna fronta je s svojimi organizacijskimi oblikami segla do slehernega zaselka, ulice in hiše. S tako mrežo organizacij in aktivistov je lahko pritegnila množice v odločanje o vseh javnih vprašanjih že tedaj, ko je svetu še ukazovala grozljiva govornica granat in smrti.

Izkušnje o odgovornosti kočevskih odposlancev so v marsičem poučne za današnji delegatski sistem. Pomen tega zbora bomo letos ob njegovi petintri-desetletnici ponovno vsestransko osvetlili.

Dan Osvobodilne fronte praznujemo vsako leto. Zato, ker je z njim povezano enkratno zgodovinsko izročilo. Ali se tega v celoti zavedamo in ravnamo v tem duhu? Ali se k izviri tega izročila res vračamo vselej z zavestjo, da dobimo potrdilo za pravilnost naših sedanjih potov v vrelcu, ki žubori že od enainštiridesetega?

Revolucionar Miha Marinko je prav te dni izjavil, da bi se bila vstaja v Sloveniji prav gotovo zakasnila, če bi ne bilo Osvobodilne fronte. „Do začetka 1941 smo bili komunisti sicer dobro organizirani, nismo pa imeli legalne formacije, saj je bila tudi Ljudska fronta le napol legalna,“ je dejal.

Cankarjanski sen se je uresničil: iz naroda hlapcev smo postali narod gospodarjev. Delavska pest ob prvem maju ni več dvignjena v izziv stavkokozom. Praznik dela je postal praznik žetve. Žetve, za katero so bila polja zorana in posejana že pred desetletji. Na nedavnem osmem kongresu slovenskih komunistov smo spet slišali, da se je začelo na Čebinah. Tudi čebinsko izročilo se vedno nanovo ostvarja.

I. ZORAN

STANE DOLANC SPREJEL POKROVITELJSTVO

Krajevna skupnost Sentjerneje je za letošnje srečanje okteta, ki bo 30. junija in 1. julija v njihovem kraju, prosila za pokroviteljstvo Stane Dolanca, sekretarja izvršnega komiteja CK ZKJ. Pred dnevi so Sentjernejci dobili ljubezniv odgovor kjer med drugim gov. Stane Dolanc piše:

„Zahvaljujem se Vam za obširno informacijo o tej prireditvi in z veseljem sprejemam Vaše povabilo za pokroviteljstvo med letošnjim srečanjem okteta.“

VREME

Do konca tedna bo spremenljivo vreme s krajevnimi poslabšanji, plohami in nevihtami.

Drama predsednika italijanske krščansko-demokratske stranke Alda Mora se nadaljuje in hkrati postaja vse bolj tudi drama Italije. 48 ur po izteku ultimata, v katerem so „Rdeče brigade“ zagrožile, da bodo ubile uglednega politika, so teroristi objavili že osmo pismo, v katerem so vladi in krščanski demokraciji določili svoje nove, točne zahteve.

Za osvoboditev predsednika krščansko-demokratske stranke terjajo izpustitev iz ječe 13 „komunističnih zapornikov“.

Drama se nadaljuje

V svojem osmem sporočilu so teroristi natančno označili, koga želijo. Med njimi je šest pripadnikov „Rdečih brigad“, trije pripadniki „Oboroženih proletarskih jeder“ (NAP), trije pa so pripadniki teroristične skupine „22 oktober“ iz Genove. „Rdeče brigade“ terjajo tudi izpustitev bandita Santeja Notarnicoleja, ki je v prejšnjem desetletju ropal po Apeninskem polotoku ter bil obsojen na do smrti ječo. V ječi se je seznanil s teroristi in postal njihov somišljenik.

Najbolj znana med osebnostmi, ki jih terjajo teroristi, pa je vsekakor Renato Curcio. Ta je na univerzi v Trentu pred devetimi leti dal pobudo za ustanovitev „Rdečih brigad“. Preden je postal glavni obtoženec na sedanjem procesu v Torinu, je že bil obsojen na osem let zapor.

Razen njega terjajo „Rdeče brigade“ tudi Alberta Franceschinija, Roberta Ognbela, Mauricija Ferrarja in Christophora Pianconeja. Slednji je sodeloval v napadu na jetniškega stražnika, pa so ga pri tem ujeli in sedaj v

torinski bolnišnici.

Stanje je še vedno zelo nejasno, saj so italijanske politične stranke, ki sodelujejo v parlamentu, odklonile kakršnakoli pogajanja s teroristi in ne pristajajo na izsiljevanje.

Potem ko je na teroriste naslovil poziv, naj izpustijo Alda Mora, tudi papež Pavel VI. in so podobne apele poslali tudi nekateri drugi (neki izraelski bogataš je v zameno za Alda Mora ponudil Rdečim brigadistom 5 milijonov dolarjev), so nekateri vendarle prepričani, da je mogoče pričakovati vsaj neformalna pogajanja.

Menijo, da je v tem trenutku najpomembnejše, da parlamentarne strani ohranijo enotnost in da v njihovih vrstah ne pride do razcepa. Prav to je namreč zelo jasen cilj teroristov, ki želijo za vsako ceno povzročiti razkol med krščansko-demokratsko stranko in komunisti, oziroma med desnico in levico.

Medtem pa je rimski večernik Vita sera prejel pismo Alda Mora, ki ga je predsednik krščanske demokracije naslovil na sekretarja svoje stranke za Zaccagninija.

V njem Moro v izredno dramatičnem tonu piše o svoji usodi, pri čemer navaja, da to ni več problem humanitarne narave, pač pa da gre za izmenjavo vojnih oziroma gverilskih ujetnikov.

Pri tem pravi, da je povsod po svetu v navadi, da izmenjujejo ujetnike in zakaj naj bi bilo v Italiji drugače.

V tem pismu Moro dobesedno roti sekretarja svoje stranke, naj vendarle kaj ukrene. Za zdaj je videti, da bi bila pogajanja mogoča prek humanitarne organizacije „Caritas internacionalis“, ki bi lahko prevzela posredništvo. To vsaj zahtevajo „Rdeči brigadisti“.

JANEZ ČUČEK



— ZAKAJ SE JE KONČAL kongres španske komunistične partije, na katerem so za generalnega sekretarja partije izvolili Santiaga Carrilla, za predsednika pa Dolores Ibaruri. Kongres je potrdil evrokomunistično usmeritev partije in se zavzel za nadaljnjo demokratizacijo vrst: španskih komunistov. (Telefoto: UPI)

Živa beseda je nenadomestljiva

Političnih akcij ni mogoče voditi s pismenimi direktivami in govori s tribun

V nekaj zadnjih letih čutimo izredno velike spremembe v metodah političnega dela, ki jih je prinesel v največji meri delegatski sistem. Med njimi je nedvomno tudi tako imenovana živa beseda.

Še pred kratkim smo kritično ugotavljali, kar je imelo svoj odmev celo v šalah, da se družbenopolitični delavci, odborniki in poslanci najraje pogovarjajo v svojih krogih in v dvoranah, le redko pa prihajajo med ljudi, ki so jih izvolili. Niti ni tako dolgo, ko smo lahko ljudi, ki so bili naši predstavniki, videvali le v prvih vrstah, v pogovorih med seboj ali na najrazličnejših prireditvah, na katere so skorajda „morali“ priti. Taka odtujenost je nemalokrat povzročala nezaupanje in prepričanost, da se o vsem odloča med nekaj očmi in osebami, kar je, razumljivo, povzročalo med ljudmi nezadovoljstvo.

Vendar je delegatski sistem ta odnos v marsičem obmil na glavo. Delegati in družbenopolitični delavci, ki trenutno zasedajo te položaje, morajo v pravem pomenu besede živeti med ljudmi, če jim hočejo prisluhniti, spoznavati njihove interese in jih na podlagi svoje odgovornosti usklajevati in usmerjati v splošne družbene interese. Kabinetsko delo, politični aktivi, ki so se zapirali v ozke kroge ljudi in ožjih interesov, „politični“ pritiski in podobne oblike so že pred nekaj leti doživeli popoln poraz.

Zato je danes prihajanje najvišjih predstavnikov družbenopolitičnega življenja med delovne ljudi in občane povsem normalen delovni dogodek, na kar opozarjajo tudi poročila o delu

ZKJ in organov med obema kongresoma.

Ob vsem tem je opazen pravzaprav zanimiv pojav, da ponekod skorajda mnogo bolj pogo-

TELEGRAMI

PEKING — Zvedelo se je, da bo namestnik sovjetskega zunanjega ministra Iljicov s posebnim letalom dopotoval v Peking, kjer se bodo nadaljevali pogovori o kitajsko-sovjetskih mejnih vprašanjih. Iljicov vodi delegacijo SZ na teh pogovorih, pri katerih v devetih letih niso dosegli nikakršnega napredka.

NEW YORK — Agencija se sklicuje na pisanje današnjega „New York Timesa“ in poroča, da ameriški Pentagon izpopolnjuje novo strateško orožje, rakete „Trident 2“, ki jih bodo lahko izstreljevali s podmornic na atomski pogon in navadnih raketnih izstrelišč. To orožje, ki so ga nekateri funkcionarji Pentagona ocenili kot „revolucionarno“, bi utegnilo zavreti pogajanja o omejevanju strateškega oboroževanja.

KAIRO — Preiskava je dokončno pokazala, da obstaja zveza med nedavno odkrito „mednarodno teroristično skupino“ v Kairu in „disidentno skupino“ palestinskega odporiškega gibanja. Egiptovski preiskovalni organi so sporočili, da so odkrili nevarno dejstvo, namreč, da so člani „kairske teroristične skupine“ pripadniki disidentov palestinske organizacije. Ti disidenti so odgovorni za uboj Jusufa el Sebaija, direktorja kairskega „Al Ahrama“, ubitega v februarju, ko je v Nikoziji predsedoval zasedanju organizacije solidarnosti afriško-azijskih narodov (AAPSO).

LONDON — Zunanji ministri tako imenovane „kontaktno skupine“ na Namibijo, v kateri so ZDA, Velika Britanija, Francija, Zvezna republika Nemčija in Kanada, s imeli štirinajstih sestankov za zaprtimi vrati. Kot se je zvedelo, ni bilo večjih sprememb v stališču zahodnih držav glede prihodnosti Namibije. Po ameriških virih so na sestanku dosegli dogovor o ukrepih za ohranitev reda in upoštevanja zakonov po razglasitvi neodvisnosti Namibije.

WINDHOEK — Skupina pripadnikov oboroženega gibanja organizacije ljudstva jugozahodne Afrike SVAPO je ustavila avtobus s 85 potniki na neki cesti v jugozahodni Afriki pri angolski meji. Avtobus so prepeljali na angolsko ozemlje. Borci SVAPA so pred prestopom meje iz avtobusa izpustili 12 starejših potnikov.

KAIRO — Zaradi dogodkov na sudansko-etiopski meji raste zaskrbljenost med domačimi analitiki in tujimi opazovalci v Kairu. Sudan namreč trdi, da je Etiopija koncentrirala svoje čete in celo nekajkrat kršila suverenost sudanskega ozemlja. To trditve so v Kairu sprejeli sila resno, ne glede na njeno verodostojnost. V preteklosti se je namreč dogajalo, da je takim vestem po navadi sledila nevarna zaostritev odnosov ali da je celo izbruhnil spopad sosedov v tem delu Afrike.

BOEING 707 SE JE ZAČEL spuščati proti zasneženim pokrajinam in naposled pristal na z ledom prekritem tleh. Dva mrtva potnika in trinajst ranjenih — to je rezultat prisilnega pristanka sredi zasnežene sovjetske tla. Letalo je bilo last južnokorejske družbe in je letelo iz Pariza proti Seulu, pri tem pa zašlo nekaj sto kilometrov globoko v sovjetski zračni prostor. Sovjetski lovci so boeing 707 prestregli s strelji iz topov ter strahotno prisilili, da se je spustil. Sovjetske oblasti so izpustile potnike, pridržale pa posadko, ki bo morala pojasniti zakaj je kršila sovjetski zračni prostor. Predstavniki letalske družbe iz Seula je izjavila da se je to zgodilo zato, ker so odpovedali kompas in radar... Ali pa morda kaj drugega...?

PODOBNO PA JE ODPRAVEDALO nekaj tudi v jedrski elektrarni v ameriški zvezni državi Oregon, kjer sta doslej še neugotovljenega razloga dobila dva delavca petkrat večjo dozo sevanja od še dovoljene. Preiskovalna ugotovila, da sta bila izpostavljeni sevanju 15 minut nov v minuti. Delavca sta prepeljali v bolnišnico, kjer sta izjavila, da bosta to podjetje in zahtevala visok denarno odškodnino... Kanček tolažbe, če je zdravje prizadeto...

VSEKAKOR ISKREN POHVALO pa so dobili policaji, ki so z bliskovito akcijo uspeli vrtniti devet slavov slik, ki so jih ukradli iz nekdanjega muzeja v Firencah. Med njimi je bilo tudi neko Benensovo delo. Vrednost vsi ukradenih slik so ocenili več kot milijon dolarjev. Ko bi bili italijanski policaji vselej tako učinkoviti...

KAKO BITI UČINKOVIT IN ZAGOTOVITI REŠENJE na nogometnih igriščih v Veliki Britaniji, kjer se vsa nedeljo ponavljajo pretepa pa zanima britanske policaje. Za zdaj jih samo zveš ma, kajti odgovora na vprašanje še niso našli... Vredno dela za zdravnike in sodnike za prekrške...

NOVA TELEFONSKA ŠTEVILKA

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE obvešča organizacije združenega dela, njihove poslovne skupnosti, gospodarske zbornice in druge asociacije, banke, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične skupnosti in njihove skupščine, druge institucije in posameznike da ima od 17. aprila 1978 spremenjeno številko naročniške telefonske centrale.

NOVA ŠTEVILKA n. c. GOSPODARSKE ZBORNICE SLOVENIJE, LJUBLJANA TITOVA 19 JE: 061/28-211.

Gospodarska zbornica Slovenije Ljubljana, Titova 19

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

V Bugojnu je predsednik republike Tito sprejel člane državnega in političnega vodstva SR Bosne in Hercegovine ter se z njimi zadržal v daljšem pogovoru.

Med pogovorom z voditelji Bosne in Hercegovine je predsednik republike posebej omenil velik ugled, ki ga ima naša država po

Oblikovanje politike

vsem svetu, ker si nenehno in dosledno prizadeva za urejanje mednarodnih odnosov na podlagi politike nevrščenoosti. Kot je dejal, je še posebej pomembno, da vse naše socialistične republike in obe pokrajini sodelujejo pri oblikovanju notranje in zunanje politike SFR Jugoslavije.

KONGRESI PARTIJE

Ta teden je minil v znamenju treh republiških kongresov in pokrajinskih konferenc Zveze komunistov. Tako so se zbrali delegati na 8. in 7. kongresu ZK Hrvatske oziroma Črne gore. V torek se je začel 7. kongres ZK Makedonije, v sredo pa 16. konferenca ZK Vojvodine.

NOVA AKADEMIIJA

Slovenska akademija znanosti in umetnosti, s tem pa vsa slovenska javnost, je bila te dni priča slovesnemu dogodku. SAZU je namreč slovesno razglasila dva nova redna člana SAZU: Alojzija Finžgarja in slavista prof. dr. Antona Bajca.

VLOGA SINDIKATOV

V času obiska v Mariboru se je predsednik Zveze sindikatov Slovenije Vinko Hafner sestel s predstavniki družbenopolitičnih organizacij ter medobčinskega in občinskega sveta ZSS Maribor, kjer so se med drugim pogovarjali tudi o nekaterih vprašanjih reorganizacije sindikalne organizacije, delno pa tudi o pripravah na kongrese Zveze sindikatov Slovenije, ki bo oktobra v Mariboru.

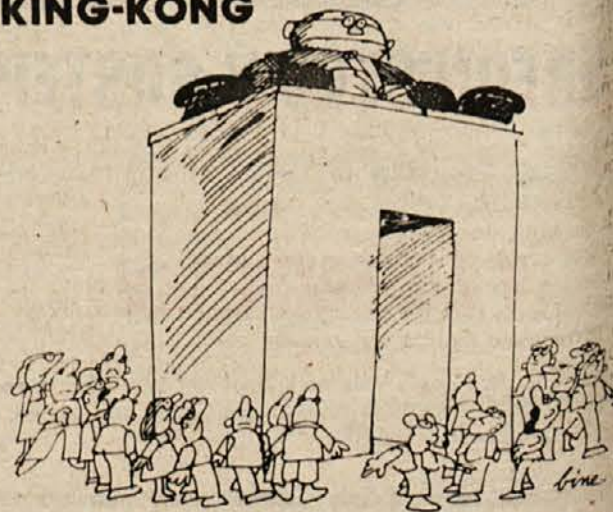
KAJ JE DRAŽJE?

Cene živil so se v Sloveniji povečale letos že za 10,7 odstotka, če jih primerjamo z lanskimi decembrskimi cenami. Najbolj so se podražili meso, mesni izdelki, ribe in maščobe. V prvem četrtletju se je za 10,7 odstotka podražila tudi kurjava. Obleka in obutev sta zdaj dražji za 4,1 odstotka, gospodinjstvi aparati in pohištvo pa za 6,3 odstotka.



— Odlični delavec. Dela za tri.
— Kdo pa je tretji?
— On!

KING-KONG



BINE ROGLIČ



ZA MODERNO PRIČESKO '78 – Tudi Dolenjke se bodo lahko ponašale z letos moderno frizuro COUPE SOUVAGE. V ta namen so se frizerji iz vse Dolenjske udeležili demonstracije te nove pričeske, ki so jo prejšnji teden pripravili demonstratorji tovarne Ilirija – Vedrog iz Ljubljane. (Foto: J. Pavlin)



EN DAN BRIGADIRJI – Čeprav šolska stavba novega KŠC pod Trško goro še ne stoji, so se njeni dijaki preteklo soboto že lotili temeljitega ravnanja in urejanja terena okrog gospodarskih poslopij, tako da bo ob preselitvi v nove prostore urejena tudi okolica. (Foto: J. P.)



PRVA RAZSTAVA OB STOLETNICI – V ponedeljek so v menzi tovarne perila Labod v Ločni, v sodelovanju s študijsko knjižnico, odprli bodo razstavo ob stoletnici rojstva pesnice in pisateljice Zofke Kvedrove. Slovesnosti se je udeležila edina še živeča hčerka Mira Škrinjarič (četrta z desne) z vnukinjo in predstavnica iz Loškega potoka, kjer je v vasi Retje pisateljica preživela mladost. O njenem delu je spregovoril ravnatelj študijske knjižnice Bogo Komelj, pesmi in prozo pa so brale dijakinje šole za zdravstvene delavce. (Foto: J. Pavlin)

Sporazum o rešitvi rečice Mirne

Podpisniki: Kolinska, „Dana“ in Industrija motornih vozil

Reko onesnaževati pomeni vanjo spuščati razne organske snovi, ki za svoj razkroj uporabljajo v vodi raztopljeni kisik, ki ga potem ni za ribe. Tukaj pa, žal, prispevamo svoj delež vsi občani in seveda industrija tudi. Vsak grm sladkorja, izlit z ostanki čaja ali kave v kanalizacijo, porablja kisik. Ostanki hrane, odpadki iz sanitarij in predvsem gnojica so med ogromnimi porabniki kisika. Živilska predelovalna industrija kot n.p.r. Dana ali Kolinska, nima opravka z nobenimi strupi, ampak z organskimi snovmi, ki v procesu izločajo svoje sokove (v katerih so sladkor, škrob itd.), ki raztopljene v vodi, porabljajo kisik.

Kolinsko 5.552.500 din, Dana 5.180.000 din, naselje 1.842.500 din, IMV 725.000 din. Skupaj znašajo osnovni stroški: 13.300.000 din. V aprilu bomo podpisali ustrezen samoupravni sporazum o celotni investiciji in njeni realizaciji. Že sedaj pa lahko rečemo, da bo potrebna akcija res celotnega kraja, da bo uresničeno vse, kot smo planirali. Potem tudi uspeh ne bo izostal.

ANTON KOTAR dipl. ing. (po glasilu „Krajan“)

Približno tretjina vsega prebivalstva je oproščena teh dajatev – v celoti ali pa delno. Sem spadajo predvsem borci in mladina, študentje in dijaki ter socialno ogroženi občani. Vsi ostali bodo morali plačati obisk zdravnika na domu, prevoz z reševalnim avtom, za zobna protetična dela, za ortopedske pripomočke, za ordinacijo pri zdravniku, za zdravila itd., kajpak tudi za ležanje v bolnišnici. Že ob začetku razprav o participacijah je bilo poudarjeno, naj ne bi zdravnik imel opravka z denarjem, pisanjem potrdil in blagajničarskimi posli. Vendar nekdo bo moral denar pobrati in to bodo pretežno medicinske sestre. Bolnik bo lahko plačal v gotovini – to je najbolj zaželeno – lahko pa tudi s položnico.

Kdor po 15 dneh ne bo plačal, bo dobil opomin, potem se bodo tudi v zdravstvu posluževali redne poti izterjave, vse do sodišča.

Zaradi vsega tega pričakujejo vsaj sprva nekaj težav. V tujini imajo plačevanje organizirano tako, da pacienta ne dajo v bolnišnice, dokler svoji ne plačajo zanj računa, ki je, kajpak, z vsakim dnevom večji.

Zdravniki so izračunali, da je bilo doslej predvideno pri specialistu za pregled bolnika 30 minut, od tega pa je najmanj 10 minut šlo za izključno pisarniška opravila. Ker je z novim sistemom pisarnije še veliko več, se lahko zgodi, da bo razmerje obratno: 20 minut za pisanje in le 10 za pregled. To vsekakor ni bil namen novega sistema, zato je poenostavljanje administrativnih poslov pri evidenci in obračunavanju participacije trenutno najvažnejša naloga vseh, ki imajo karkoli opraviti z zdravstvom.

R. BAČER



– Bodi kolega in mi povej, kako se ti je posrečilo dobiti to gripo! (Medjimurje)

Kaj z dolžniki?

Z novim načinom obračunavanja zdravstvenih storitev nastaja bojazn, da marsikateri pacient računov ne bo poravnal. Morda sprva iz nevednosti, morda pa iz špekulacije itd.

Zdravstveni zavodi, ki pa na prispevke računajo, bodo prikrašani. Kako rešiti taka vprašanja, je trenutno v zdravstvu najbolj pereča zadeva, kajti 1. maja bo potrebno ob boleznih globlje seči v žep.

Plat zvona namesto siren?

Ogorčenje med gasilci zaradi uvedene tarife

Prostovoljno gasilstvo ima pri nas hvaljevredno tradicijo. Pomoc sočloveku v hudi stiski, bodisi ob požaru ali kakih drugih veliki nesreči je iskreno merilo človečnosti. Z zadovoljstvom lahko ugotovljamo, da se je vrnema za prostovoljno gasilstvo obdržala in marsikje celo razširila.

Vaška društva so znatno posodobila svojo opremo, predvsem s prispevki občanov, vestnim zbiranjem denarja od prireditev in podobnim. Na vrhu prenekaterega stola se je oglasila tudi električna sirena. Navsezadnje se je izboljšalo tudi obveščanje članov za pomoč ob morebitni nesreči. Brez siren si težko zamisljamo civilno zaščito.

Konec januarja je republiški zavod za cene sprejel dokaj nepravilne tarife postavke za prodajo električne energije za gasilske sirene. Za sirene, priključene na 25-amperske varovalke, znaša letni prispevek dobrih 6.500 dinarjev, za tiste, ki so priključene

na 35-amperske varovalke pa celo nad 9.300 dinarjev. K temu je treba seveda pristoiti še račun za vsako porabljeno kilovatno uro energije.

Člani gasilskih društev sprejemajo takšno obremenitev z ogorčenjem. V sevniški občini bi to pomenilo za vsa društva nekaj manj kot 100.000 dinarjev doslej nepredvidenega izdatka!! Poraba električne energije v domovih je ponavadi simbolična, v glavnem ob večernih vajah, sestankih ali če gre do gasit. Za si da tuli le v izjemnih in izjemnih primerih ali rutinskih poskusih. Gasilska zveza Slovenije poziva odgovorne k podpisu bolj življenjskega dogovora. Povedati je namreč treba, da je to za društva (poleg prav tako z življenjem skreganim zveznim zakonom, ki nalaga slehernemu društvu pravo knjigovodstvo) nov udarec. Ne manjka tudi že malodušja med gasilci, le-to pa lahko povzroči nepopravljivo škodo.

A. ŽELEZNIK

RUŠENJE ČRNIH GRADENJ

Začele so veljati spremembe in dopolnitve republiškega zakona o urbanističnem planiranju, ki določajo ostre ukrepe zoper nedovoljene gradnje. Zahteva se dosledno rušenje vseh gradenj, ki se izvajajo brez dovoljenja, in se izvajajo ostre ukrepe, če se gradbena dela izvajajo v nasprotju z določili gradbenega dovoljenja.

Medobčinska inšpekcija je dolžna brez odlašanja in popuščenja ukrepati. Pritožba zoper ukrepe o odstranitvi objekta in vzpostavitvi v prejšnje stanje ne zadrži izvršitve. Razen navedenega sta za čmograditelja po zakonu določena tudi denarna in zaporna kazen.

Sejmišča

NOVO MESTO: Zaradi večje ponudbe so tokrat rejci s cenami nekoliko popustili. Naprodaj je bilo 499 pojvkov in 48 nad tri mesece starih prašičev, prodanih pa skupno le 262. Prvi so bili po 650 do 900 din, drugi pa po 910 do 1.300 din.

BREŽICE: Na sobotnem sejmu je bila manjša ponudba kot sicer. Prodajalci so pripeljali 449 pujskov in 12 starejših prašičev, prodali pa skupno 355. Prašički so bili po 35 do 36 dinarjev, starejši prašiči pa po 23 do 24 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Preden pride kanibalizem

Iz španščine izpeljana beseda kanibalizem pomeni ljudožerstvo, uživanje človeškega mesa, v biologiji pa ta beseda na splošno označuje pojav, ko se žro bitja iste vrste. To ni tako redek pojav, kot se sicer misli, zlasti ne v sodobni intenzivni rejni perutnine, kjer lahko kanibalizem usodno zamaje uspešnost rejce.

Ni še povsem jasno, zakaj se v jati kokoši, gosi, puranov, fazanov ali prepelic pojavi nenadna napadalnost, poznane pa so okolnosti, v katerih se kanibalizem širi bolj kot sicer. Začne se lahko s čisto nedolžnim medsebojnim kljuvanjem, ki sje pogostejše spomladi in poleti, ko pa živali ugledajo kri, skorajda pobejnijo. Kanibalizem se bliskovito razširi tudi na sicer mirne živali, in če ničesar ne ukrenemo, zdesetka ali vsaj bistveno prizadene jato.

Zdravila zoper to moderno nadlego ni, zato je treba predvsem odpraviti vzroke, ki vodijo do nje. Za pojav kanibalizma je lahko kriva nepravilna prehrana, predvsem pomanjkanje beljakovin (na primer ob enostranskem krmiljenju le s koruznim zrnjem), nadalje velika nesnost, zajedalci, pregosta naseljenost jate, premočna svetloba, preveč prahu ali aminijaka v zraku, skubljenje, premalo krmilnikov in napajalnikov, pomanjkanje vode in še nekatere druge okolnosti.

Ze nastevanje teh vzrokov narekuje rejcu, kaj mu je storiti. Glede krme velja, da je najbolje krmiti s tovarniško pripravljanimi krmnimi mešanicami, saj vsebujejo tudi potrebne vitamine – zlasti vitamin A in D – ob vseh drugih hranilnih sestavinah. Če iz kakršnihkoli razlogov krmimo z enostanskimi krmili, privoščimo živalim vsaj zeleno, svežo krmo. Posebno potrebno je to v času, ko začno živali puliti in jesti perje in so že na pragu kanibalizma.

Treba je tudi vedeti, da se kanibalizem ne pojavi iznenada. Če zna rejec prav opazovati in vidi, da so živali nemirne, se kljuvajo in si pulijo perje, je to že znak za alarm. Potem ukrepa: pravilno krmil, poklada zeleno krmo, prebarva okna z rdečo barvo, dada sol v vodo za pitje (vendar ne dlje kot 2 dni!) in nasploh poskrbi, da se živali kar najbolje počutijo.

Hz. M. L.

„KRKA“, farmacevtika, kemija, kozmetika zdravilišča in gostinstvo NOVO MESTO



RAZGLAŠA dela in naloge

v TOZD Zdravilišča – Zdravilišču Dolenjske Toplice

- VODJE GOSTINSKO-TURISTIČNE DEJAVNOSTI**
POGOJI: višja izobrazba gostinske ali ekonomske smeri, 3 leta delovnih izkušenj, znanje nemškega jezika.
- dveh RECEPTORJEV**
POGOJI: srednja izobrazba, znanje nemškega jezika, poznavanje administracije. Delo je izmensko.
- dveh KUHINJSKIH POMIVALK**
POGOJI: osem letka, 2 meseca delovnih izkušenj.
- dveh ČISTILK**
POGOJI: nedokončana ali končana osemletka.

Kandidati, ki so zainteresirani za razporeditev k razglašeni delom oziroma nalogam, naj v roku 7 dni po dnevu objave pošljejo svoje ponudbe na kadrovsko službo podjetja v Novem mestu, Cesta herojev 45.

RAZPISNA KOMISIJA BELOKRANJSKEGA MUZEJA V METLIKI

RAZPISUJE PROSTO DELO IN NALOGE

KUSTOSA

za novejšo in starejšo zgodovino.

Poleg splošnih pogojev mora kandidat imeti dovršeno filozofsko fakulteto – zgodovinska smer.

Kandidati naj pošljejo pisarne ponudbe z dokazili razpisni komisiji pri Belokranjskem muzeju, Metlika, Trg svobode 4, v 15 dneh po objavi.



VEDNO ZDRAV LES

BONDEX – sredstvo za moderno in globinsko zaščito lesa
BONDEX – obarvala les v 12 barvah plemenitih vrst lesa
BONDEX – lazurni premaz, ki ne škoduje koži, živalim in rastlinam
BONDEX – preprosto nanašanje in obnavljanje

HELIOS DOMŽALE

BELOKRANJSKA TRIKOTAŽNA INDUSTRIJA „BETI“ METLIKA

KOMISIJA ZA KADRE IN MEDSEBOJNA RAZMERJA SKUPNIH SLUŽB

OBJAVLJA PROSTO DELOVNO NALOGO

„KV KUHAR“

POGOJ: končana poklicna šola kuharske smeri z 1 letom delovnih izkušenj.

Delo se združuje za nedoločen čas. Pismene prošnje z dokazili naj pošljejo kandidati v 15 dneh po dnevu objave.

(Nadaljevanje s 1. strani)

met je bil preusmerjen na Prečno. Mudilo se je. Naključje je obenem hotelo, da sem bil tisti petek cel dan v Drnovem, preskušali smo novo tehnologijo, nove recepte za asfalt, če lahko temu tako rečem. Po šoferjih, ki so v Srebričah iz baze vozili asfalt, je prišel glas, da tam dežuje. Dež je največji sovražnik asfalterjev: voda onemogoči zlepljenje stare in nove plasti asfalta.

Zjutraj je bilo oblačno, nato je malo deževalo. Poleg šoferjev je prišel k meni iz Srebrič z avtomobilom tudi Žika Maksimović. Rekel je, da v Srebričah dežuje. Ko sem ga vprašal, kako, je Žika rekel, da tako kot tu v Drnovem. V Drnovem ni hudo padalo, zato sem rekel, naj asfaltirajo dalje. Medtem se je v Srebričah ulilo...

Anton Demovšek se sprašuje, ali mora res poznati vreme na vsakem gradbišču, na katero vozi z njihove baze asfalt. Pravi tudi, da se je takrat, ko je v Srebričah padalo, mudil tam eden od vodilnih mož Cestnega podjetja.

Iz Drbrave so težki tovornjaki vozili asfalt od pol devete do pol ene. V dnevniku voženj piše, da ga je bilo 255 ton. Pred dnevi smo bili priče zadnjega dejanja zgodbe o med ploho položenem asfaltu: stroji in delavci Cestnega podjetja Novo mesto so asfalt z lahkoto ločili od podlage in ga po koščkih zložili ob ceste. Na voljo je vsakomur, ljudje ga odvažajo, koristilo bo za utrđitev dvorišča, vaše poti.

„Pa nikar ne mislite, da je bil asfalt slab. Takega očitka si naš tozđ ne dovolim, imamo tudi mnenje ljubljanskega Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij. Črno na belem stoji, da je bil sporni asfalt dober, zatajilo je zlepljenje. Če bi danes vedeli, kaj se bo zgodilo, bi tistih dvesto in še nekaj ton asfalta raje vrgli proč. Preprosto bi tovornjakom ukazali, naj se vrnejo v bazo in asfalt stresejo na kup. Bi bilo manj jeze, očitani in najbrž tudi škoda. Še nekaj moram povedati, da bo stvar bolj jasna: iz naše baze vozimo vroč asfalt, ki mora biti porabljen v določenem času, sicer se strdi in je zanič. V Srebričah se je zgodilo, da je 10 tovornjakov stalo pred finišerjem (stroj za polaganje asfalta). Vprašanje je bilo (zaradi dežja): finiširati ali ne. Odločitev je bila napačna. Tako je hotelo naključje,“ pravi tovariš Drnovšek.

Tako Anton Dernovšek. Z naše strani pa še nekaj vprašanj Cestnemu podjetju Novo mesto. Moti nas, da so nas glede razpokanega asfalta v Srebričah v upravi Cestnega podjetja Novo mesto napotili v Drnovo. Kot da se jih v Novem mestu to ne tiče, asfalt je vendar samo dmovska stvar (?!). Povprečen bralec je najbrž tudi radoveden, kakšen sistem zvez uporablja novomeško Cestno podjetje. Vesti o dežju ali plohah prinašajo vodji asfaltnega tozđa vozniški tovornjakov, enkrat pa s svojim avtomobilom prisopihna na posvet tudi vodja gradbišča. Ni v bližini Srebrič in Potoka nobenega telefona? Je bilo res potrebno uporabljati kurirje? Delavec na finišerju najbrž ve, da se asfalt ob dežju nerad lepi na podlago. Upamo si celo trditi, da to ve vsak nekvalificiran cestni delavec. Zakaj v Srebričah kljub plohi (to je precej več kot dežek) na svojo pobudo niso zaustavili asfaltiranja? Naravno namreč je, da človek požar gasi, ne pa priliva na ogenj. Itd.

To je seveda samo nekaj vprašanj, na katere bi bilo še treba odgovoriti ali pa jih zavrti kot neprimerna, žaljiva itd. Či pa pri Cestnem podjetju Novo mesto človeka, ki bi kogarkoli prepričal, da pri Srebričah ni uničenih okoli 200 ton dobrega, z žigom Zavoda za raziskavo materiala potrjenega asfalta. Škoda še ni ocenjena.

M. BAUER



KURIRJI TREH OBČIN – V Stari trg ob Kolpi so prinesli letos kurirčkovo pošto kurirji domače osnovne šole, ki so iz teh občin: Igor Sterbenc je iz Zagradca (Črnomelj), Alenka Štajdohar iz Predgrada (Kočevje), Ivan Ferderber pa iz Blaževcev (Vrbovsko-Hrvatska). (Foto: Primc)

Pozdravi najdražjemu

Kurirji so obiskali tudi partizanske borce in družine

Konec minulega tedna je potovala kurirčkova torbica po kočevski občini, v začetku tega tedna pa po ribniški občini. Kočevski pionirji so prevzeli torbico s pozdravi za predsednika Tita 20. aprila v Starem trgu ob Kolpi, kjer so se svečanosti udeležili tudi predstavniki organizacij iz kočevske občine.

LOŠKI POTOK:
100 LETNICA
ZOFKE KVEDROVE

100-letnico rojstva pisateljice Zofke Kvedrove so praznovali v nedeljo, 23. aprila, v Loškem potoku, kjer je pisateljica preživljala svojo mladost. Svečanosti se je udeležilo tudi več pisateljev, ki jih je vodil predsednik društva slovenskih pisateljev Ivan Potrč, ter hči Zofke Kvedrove Mira Škrinjarić iz Zagreba in vnukinja Sunčana Škrinjarić, ki je tudi pisateljica. Po proslavi so odpri v potoški šoli še spominsko sobo Zofke Kvedrove.

Madžari na ogledu naše farme

Namestnik ministra za kmetijstvo Madžarske Jozsef Hammer (na fotografiji desni), si je minulo soboto v spremstvu načelnika oddelka za živinorejo v generalni direkciji državnih posestev Madžarske Pavla Petriča in predsednika CK KP Madžarske Franceta Nemetha ogledal sodelavci, predstavniki republike Slovenije, kabineta Emona Ljubljana in ZKGP Kočevje far-

Začenja se...

(Nadaljevanje s 1. strani)

so bili izvoljeni. Predsednik republiške konference SZDL Lenart Šetinc je zagotovil, da bodo v nekaj dneh pripravljene okvirni programi, v občinah pa naj bi vsako temo prilagodili konkretnim razmeram. Menil je, da bi kazalo izobraževalne akcije premakniti v tozđe in krajevne skupnosti. Tako bodo bliže delegatom. Za usposabljanje delegatov pa so seveda kljub temu odgovorne vse družbenopolitične organizacije. Politična ocena volitev bo v posvskih občinah pripravljena do sredine maja. Na seji so razpravljali opozarjali na probleme odprtih oziroma zaprtih list. Spričo dejstva, da so na mnogih voliščih ugotovljali velik vpliv abecede, so nekateri menili, da odprte liste niso najboljša rešitev. To velja predvsem za večja kraja, kjer se ljudje ne poznajo. Zagovorniki odprtih list so to pripisali pomanjkljivostim med postopki pred volitvami, pri kandidiranju. To je šola za prihodnjič.

J. TEPPEY

Neljuba dejstva: stroški še naraščajo

O virih financiranja Dolenjskega lista, pokrajinskega glasila SZDL, v poslovnem letu 1977

V zvezi z 41. členom zakona o javnem obveščanju (Uradni list SRS št. 7/1973) objavljamo podatke o virih financiranja za tednik DOLENJSKI LIST, glasilo 9 občinskih konferenc SZDL, ki ga izdaja Časopisno založniško podjetje Dolenjski list v Novem mestu.

Viri financiranja pokrajinskega glasila SZDL 9 občin so ostali tudi lani taki kot v vrsti zadnjih poslovnih let, spremenilo se je nekoliko njihovo notranje razmerje. Čeprav sta bili naročnina in kolportaza (drobna prodaja) še vedno osrednji viri dohodka za redno izhajanje časnika, sta v primerjavi z letom 1976 vendarle zdrknili za skoraj 9 odst. navzdol. Za skoraj 7 odst. je zato bilo treba povečati dohodek iz celotne oglasne službe, ki je s tem prišla do „kritične višine“, saj ji je bilo v zvezi s tem dohodkom treba odmeriti tudi toliko več prostora v časniku, ki pa ima omejeno število stalnih strani. Da je šlo to že na škodo obveščanja bralcev, ki so bili prav gotovo prikrajšani za prenekatero gradivo, so občutili tako naročniki kot uredništvo lista. Slednje je moralo zagotoviti dovolj sredstev za nemoteno izhajanje tednika, zaradi pomanjkanja sistemskih rešitev za

financiranje regionalnega informativno-političnega tiska pa je uspelo le za malenkost pomakniti navzgor dohodek iz sofinanciranja zakupljenega prostora 9 stalnih komunskih strani. Povečali so se tudi ostali dohodki časnika, vendar ne v korist njegovega lanskega obsega, ki je bil za 70 časopisnih strani manjši kot leto dni poprej. Stalni naročniki tednika so lani dobili skoraj 43.000 izv. lista več kot leto dni prej, kar se ujema s poprečno tedensko naklado časnika, ki je bila za 3 odst. višja kot v letu 1976.

Ponovila se je torej že znana resnica: letna naročnina spet ni več dohajala znatno povečanih stroškov, na željo izdajateljskega sveta in ustanoviteljev lista pa je tudi lani nismo povečali. Uvrstili smo se med redke časnike, ki dve leti in pol niso povečali naročnine, bolj pa smo se zagnali v pridobivanje dohodka iz reklam in oglasov, čeprav verjetno že na škodo širšega obveščanja naših naročnikov. Brez globlje, predvsem pa sistemske družbene pomoči tega vprašanja pečica delavcev pri listu in v podjetju ne more rešiti.

Zadnje trditve nazorno potrjujejo tudi neljuba dejstva: lani so se stroški, potrebni za nastanek in razpečevanje lista, znova nepričakovano zelo povečali. Časopisni papir se je s 1. julijem ponovno podražil (tokrat za 9,8 odst.), k temu pa je treba prštei med letom povečane tiskarske stroške, pošne podražitve, večje izdatke za odpremo lista, večje prispevke in dajatve ter drugo potrebno režijo. Izvod Dolenjskega lista se je v letu dni podražil od 5,49 din na 6,55 din ali za 19 odst.; spričo visoke naklade tednika lahko še vedno trdimo, da smo tako s proizvodno kot s prodajno ceno med najcenejšimi regionalnimi tedniki.

Zadnja trditve gre v korist naročnikov, skupni prihodki lista pa vendarle ne zagotavljajo potrebne akumulativnosti, ki bi omogočala listu uređitev številnih odprtih vprašanj (razdrobljeni, ločeni prostori, pomanjkljiva tehnična oprema, zaostajanje pri vlaganjih v začrtane investicije in pod.). Zato samo sedanjí viri financiranja pokrajinskega glasila SZDL ne zagotavljajo uresničitve srednjeročnega razvojnega načrta ČZP Dolenjski list in v njem deleža, ki pripada politično-informativnemu tedniku 9 občin.

UREDNIŠTVO
DOLENJSKEGA LISTA

AVTOBUSI NAMESTO VLAKOV!

Zaradi prenovitve železniške proge med postajama Ljubljana in Ljubljana-Rakovnik bodo na tej relaciji od 4. maja (od 0.01 dalje) predvidoma dva meseca vozili avtobusi namesto potniških vlakov. Avtobusi bodo vozili z ljubljanske železniške postaje s ploščadi pred I. peronom, od postaje Ljubljana-Rakovnik pa bodo avtobusi vozili do ljubljanske železniške postaje. Med prvomajskimi prazniki bo ŽG Ljubljana zagotovilo tudi izredni potniški vlak od Novega mesta do Ljubljane. Z novomeške železniške postaje bo odpeljal 2. maja ob 18.06. Ob praznikih velja pri nakupu povratne vozovnice 20-odst. popust za vse smeri in razdalje. Pri odhodu velja popust od 26. aprila do vključno 2. maja, pri povratku pa od 27. aprila do vključno 3. maja. Vozovnice so v predprodaji na vseh železniških postajah in poslovalnicah TTG.

NOVO MESTO: DVANAJST ODLIKOVANJH

Predsednik novomeške občinske skupščine Marjan Simič je 24. aprila v Domu JLA izročil dvanajstim občanom odlikovanja, ki jih je podelil predsednik republike tovariš Tito. Red dela s srebriim vencem so dobili: Anton Bevc, Uršula Judež-Murn, Darinka Kolenc-Skarja, Anton Kraševc, Emilija Osojnik-Vrtar in Alojz Padovan. Red zaslug za narod s srebmo zvezdo sta dobila Alojz Finc in Franc Jarc, red bratstva in enotnosti s srebriim vencem Jože Kos in Jakob Požar, red zaslug za narod s srebriimi žarki pa Rudolf Zupanc in Alojz Zupančič.

TRŽIŠKE NOVICE

Ob 27. aprilu in 1. maju bodo družbenopolitične organizacije KS Tržišče pripravile proslavo, ki bo v nedeljo, 30. aprila, ob 19. uri v tržiški dvorani. Ob slovesnem programu bodo podelili priznanja KK SZDL petnajstim prizadevnim medvojnim in povojnim aktivistom. Mladina pa je že sestavila načrt za postavitev mlajev in kurjenje kresov ob prazniku dela.

NOVOTEKS BO OBLEKEL HOSTESE

V oktobrskih dneh, ko bo v Novem mestu zasedanje stalne konference jugoslovanskih mest, bo potrebno za goste organizirati dobro informacijsko službo in več vodičev. Predvideno je, da bi vsaj 30 uniformiranih deklet – najbrž študentk – opravljalo nekaj dni posel hostes. Tovarna Novoteks bo priskrbela zanje lične moderne uniforme.

Zmagovalci gredo v Izolo

22. aprila je bilo v organizaciji Občinske konference klubov OZN Novo mesto v Domu JLA že drugič, tokrat regionalno, kviz tekmovanje klubov OZN, ki so se ga udeležili zmagovalci občinskih tekmovanj v občinah Črnomelj, Ribnica, Kočevje in Novo mesto.

Dvoboj med osnovnošolskima ekipama Ribnica in Mime peči se je po podaljšku končal z zmago Mire peči. Med srednješolskimi ekipami pa je največ znanja pokazala ekipa gimnazije iz Kočevja pred gimnazijo Novo mesto in Črnomljem. Klub OZN gimnazije Kočevje tako letos že tretjič sodeluje na takem tekmovanju. Pred dvema letoma so bili celo republiški prvaki, lani pa udeleženci polfinalnega tekmovanja v Mariboru. O svojem uspehu so povedali: „Pred tekmovanjem na uvrtitev niso računali, saj niti nismo imeli pravega gradiva in smo ga šele po tekmovanju dobili od poraženecv“. V kočevski občini delujejo le trije klubi OZN (v novomeški 15, v vsej Sloveniji pa blizu 500) s približno 40 člani. Občinska konferenca klubov OZN Kočevje ima v svojem letnem programu organizacijo številnih predavanj, razstav in solidarnostnih akcij.

J. P.



ZADOVOLJIVO POZNAVANJE OZN – Zmagovalna trojica kviza OZN: Jožica Boldan, Vaclav Jarm in Romana Eržen, vsi dijaki prvega letnika kočevske gimnazije.

Primerjalni podatki o poslovanju Dol. lista v zadnjih dveh letih

	1976	1977	INDEKS 100=76
Izšlo vseh števil Dolenjskega lista:	52	50	96
Skupna letna naklada – izvodov:	1.469.180	1.459.390	99
Skupni obseg strani v Dol. listu:	1.460	1.390	95
– od tega za Skupščinski DL:	72	106	147
Porabljeno roto papirja v kg:	188.295	181.992	96
Stalni naročniki dobili izvodov:	1.333.761	1.376.758	103
V kolportazi prodano izvodov:	73.472	73.539	100
Vrnjeni neprodani izvodi (remitenda):	6.850	7.675	112
Brezplačno razdeljeni izvodi DL:	55.097	17.821	32
Največja tedenska naklada številke:	30.780	29.850	96
Najmanjša tedenska naklada številke:	27.558	28.800	104
Poprečna tedenska naklada lista:	28.253	29.187	103
Vseh novih naročnikov med letom:	2.821	1.412	50
Vseh odpovedanih naročnikov med letom:	1.716	1.550	90
Polna lastna cena za 1 izvod DL:	5,49 din	6,55 din	119

PRIMERJALNI PODATKI O VIRIH DOHODKOV V ZADNJIH 3 LETIH

VR DOHODKA:	1975 v %	1976 v %	1977 v %
1. prodaja lista (naročnina in kolportaza):	51,97	53,23	44,34
2. dohodek od vseh oglasov:	29,73	29,42	36,24
3. sofinanciranje zakupljenega prostora za 9 komunskih strani:	10,76	11,65	12,06
4. družbena pomoč (regres za rotopapir od IS SRS):	2,06	–	–
5. ostali dohodki časnika:	5,48	5,70	7,36
SKUPAJ:	100 %	100 %	100 %
Glavni urednik: MARJAN LEGAN, l. r.		v.d. direktorja ČZP DL: TONE GOŠNIK, l. r.	



MADŽARI NA OBISKU – Podobne hleve, kot so kočevski, ki so najsoodnejši v Evropi, nameravajo namreč graditi tudi na Madžarskem. (Foto: J. Primc)

J. PRIMC

7. aprila, na dan zdravja, sem se z dvema članicama šolskega novinarskega krožka odpravila na obisk k Ančki Hribar, prizadevni delavki v krajevni organizaciji Rdečega križa. Rada nam je odgovorila na nekaj vprašanj.

— Koliko časa že delujete pri RK?

„Od ustanovitve krajevne organizacije RK, to je od 1945.“

— Kdaj je RK začel s sosedsko pomočjo?

„Pred šestimi leti. Od tedaj naprej obiskujem stare in onemogle ljudi, posebno skrb pa posvečam Pavli Kolenc in Antoniji Rugeji. Pri delu mi največ pomaga Marija Brezovar, predsednica krajevne organizacije RK. Za sosedsko pomoč sem že dobila pohvali od RK in krajevne skupnosti.“

— Ste zadovoljni z delom pionirjev, mladih članov RK?

„Zelo. Mladina je vselej pripravljena pomagati starim ljudem. Lepo bi bilo, da bi mladi člani RK še večkrat obiskali stare ljudi v vasi in jim pomagali kaj malega postoriti.“

— Hribarjevi smo obljubili, da bomo pionirji še bolj prizadevni.

JELKA GREGORČIČ
OŠ Sentrupert



MITING — 19. aprila so pionirski kurirji prinesli po skrivnih poteh kurirsko pošto tudi na šolo v Dragatušu. Ob sprejemu so učenci pripravili miting.

Opozorila in gluha ušesa

V Črešnjevcu je gnojnični jarek speljan čez pot

Iz hrupnega mesta se rada vračam v rodno vas Črešnjevec nad Crnečo vasjo, blizu katere se odcepi pot na hrvaško stran Gorjancev. Vaška spokojnost v zavetju gozdov me spominja na mlada leta, ko sem sanjala, da bom postala učiteljica. Prišli so

hudi vojni časi, odrasli in otroci smo pomagali v boju zoper zasužnjevalce. Ziveli smo ob težko priganem kruhu. Po vojni sem odšla po svetu, saj doma ni bilo dovolj kruha za štiri otroke in mater. Oče je umrl v taborišču.

NOV ZAKON O CIVILNIH INVALIDIH VOJNE

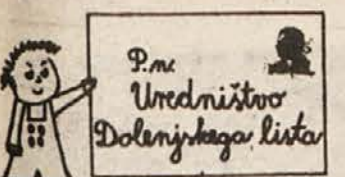
8. aprila je v 8. številki Uradnega lista SR Slovenije izšel Zakon o civilnih invalidih vojne. Vsi invalidi, ki menijo, da bi na osnovi tega zakona lahko uživali posamezne oblike varstva, naj pošljejo svoje vloge občinskim upravnim organom, ki so pristojni za reševanje zadev borcev NOV in vojaških invalidov. Prosilci naj se hkrati javijo tudi svojemu medobčinskemu društvu civilnih invalidov vojne. Roka za vložitev zahtevkov po omenjenem zakonu naj se držijo vsi, ki so zaradi vojnih dogodkov utrpeli trajne anatomske ali funkcionalne okvare organizma. Obveščamo tudi, da se je naša pisarna preselila na novomeški Novi trg 9, prvo nadstropje, uradne ure pa so vsako sredo od 14. do 17. ure.

Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojne
Novo mesto

Življenje v vasi je teklo dalje. Precej let je minilo, preden je v kraj pripeljal prvi avto. Zdaj je drugače, za vaščane je bil velik praznik, ko so asfaltirali cesto od Kostanjevice do Crneče vasi, Črešnjevčani pa so sami veliko prispevali v denarju in delu za napeljavo vodovoda. Tudi elektrika sveti po hišah, ljudje uporabljajo sodobne gospodinske in kmetijske stroje, le telefonske zveze še nimajo.

Toda dobrine ljudi tudi kvarijo. Se se najdejo posamezniki, ki gledajo le na svojo korist, čeprav brez sodelovanja sovaščanov ne bi dosegli veliko. Na primer: čez edino pot iz Crneče vasi do Črešnjevca je speljan velik jarek, po katerem odteka gnojnica iz gospodarskega poslopja Zagorčeve kmetije. Gospodar je že več let gluha za opozorila vaščanov, da gnojnični jarek ovira promet, pozimi pa tudi ogroža, saj se gnojnica razlije po poti, ki nato poledeni. V nevarnosti so ljudje in živina. Z majhnimi stroški bi gospodar pod potjo lahko položil odtočno cev ali jarek speljal vsaj ob poti, toda besede mnogih so ko bob ob steno. Dolekaj?

FRANČIŠKA BARBIČ
Ljubljana



-POGOVORI Z DELEGATI

Nekaj članov šolskega novinarskega krožka je obiskalo Janeza Zajca, sekretarja OK ZK, in Ivanko Pavlin, predsedniko OK SZDL, ki sta bila delegata na VIII. kongresu ZK Slovenije. Učencem sta povedala vrsto zanimivih stvari s kongresa, Pavlinova pa je posebej opozorila na delež žensk in mladine. Na šestanek krožka smo povabili Jožeta Falknerja, ki je bil prav tako delegat na kongresu. Seznanil nas je s svojim kongresnim govorom ter označil pomen kongresa. Razgovore bomo objavili v posebni številki šolskega glasila „Preproste besede“.

MIMI LAMOVIŠEK
novin. krožek
OŠ Sentrupert

OBISK OB STOLETNIKI

Učenci osmega razreda naše šole smo obiskali predstavo ljubljanskih srednješolcev „Vesela pomladna epistola“, ki so jo pripravili ob stoletnici rojstva pesnika Otona Zupaničiča. Program nam je bil zelo všeč. Posebno nas je navdušila folklorna skupina v narodnih nošah in zaželeli smo si, da bi lahko tudi na naši šoli naredili take proslave. Izlet v Ljubljano smo izkoristili tudi za ogled naravoslovnega muzeja.

DANICA LAMOVIŠEK
novin. krožek
OŠ Sentrupert

SREČANJE Z LUTKAMI

Prejšnji petek sta nas obiskala čehoslovaška lutkarja iz Prage in nam pripravila lutkovno predstavo. Njune lutke so igralce, pele, plesale in počele še marsikaj drugega. Do solz smo se nasmejali akrobatu Tata-Matu, ki je zganjal prave vragolije na gugalnici, v dobro voljo pa nas je spravila tudi opica Kiki, ki je pela in jo je na klavirju spremljal njen mož — lutka. Po končani predstavi sta poskušala voditi lutke tudi dva učenca. Kar dobro sta premikala Tata-Mata in lutko, ki se je zvijala v ritmu ruskega kazačka. Sentruperski učenci se zahvaljujemo trebanjski kulturni skupnosti, ki nam je omogočila to srečanje z lutkami.

DAMJANA ZUPAN
OŠ Sentrupert

ZMAGALE SO VIŠKE PIONIRKE

Na OŠ Vič je bilo 20. aprila področno prvenstvo v odbojki za pionirke. Poleg domačih smo nastopile tudi tekmovalke iz Kočevja in Žužemberka. Prvo mesto so osvojile viške pionirke.

NEVA KOSMINA
lit.-nov. koržek
OŠ Žužemberk

„VESELA ŠOLA“

Crnomaljski osnovnošolci smo tudi letos izvedli tekmovanje iz znanja „Vesela šola“. 253 učencev se je pomerilo v razrednem in šolskem tekmovanju, najboljši pa se bodo 5. maja udeležili občinskega tekmovanja, na katerem se bodo pomerili z učenci osnovne šole Dragatuš in Semič.

BOŽA KRALJ IN
TATJANA VARDJAN
OŠ Miran Jarc
Crnomelj

DANES JE DRUGAČE

Tudi pri nas nekaj delavci niso imeli skoraj nobenih pravic. Delati so morali od jutra do večera. Plače so bile vseeno slabe, zato so se delavci borili za pravice. Večkrat so tudi stavkali. Delali niso, stroje pa so stražili, da ne bi delali drugi. Večjih pravic si delavci niso nikoli priborili. Danes je drugače. Tovarne so last delavcev. Človeku primerno delo omogoča dobro življenje. Praznik dela je za delavce velik dogodek, slavijo ga z delovnimi uspehi. Včasih pa so morali na ta dan garati, saj je bilo praznovanje prepovedano. Delovne in veliko drugih pravic sta delavcem prinesla narodnoosvobodilni boj in revolucija.

BOJANA KODRIČ
OŠ Leskovec

ELA PEROCI V ŽUŽEMBERKU

Učenci nižjih razredov žužemberške osnovne šole in podružničnih šol Ajdovec, Dvor in Šmihel so 19. aprila pripravili podelitev Župančičevih bralnih značk. Sestavili so lep program in povabili medse tudi pisateljico Elo Peroci, ki jim je govorila o svojem delu. Za bralno značko je tekmovalo 149 učencev.

ALBINCA ERBIDA
lit.-novin. krožek
OŠ Žužemberk

ŠAHISTI NISO BILI UIGRANI

18. aprila je bilo v Novem mestu občinsko šahovsko tekmovanje za ekipe osnovnih šol. Našo šolo so zastopale ekipe mlajših in starejših pionirjev ter starejših pionirk. Le starejši pionirji smo dosegli razmeroma dobre rezultate, sicer pa ni bilo prave uigranosti. Zdaj treniramo, da bi na tekmovanju posameznikov posegli po višjih mestih.

ROMAN SUHADOLNIK
OŠ Žužemberk

SMEH OB LUTKAH

6. aprila smo si učenci OŠ Tone Seliskar iz Cerkelj ob Krki ogledali lutkarsko predstavo, ki so jo pripravili češki lutkarji. Smejali smo se plesočim lutkam, zabavno pa je bilo tudi, ko so lutke poskušali voditi štirje učenci. Prijazni gostje so obljubili, da nas bodo obiskali tudi prihodnje leto.

ANICA POTOKAR



SKUPNIH PET DESETLETIJ — Pred kratkim sta si v sevniškem matičnem uradu po petdesetih letih skupnega življenja spet rekla „da“ 69-letna Alojzija in osem let starejši Jože Krajnc iz Podgorice. Krajnc se je že s štirinajstimi leti zaposlil v sevniški Kopitarni, kamor je skoraj dve desetletji hodil peš iz hribovske vasi blizu Lisce, dokler si ni lahko kupil kolo. Bil je tudi v partizanih, že dolga leta pa je upokojen. Njegova žena je vseskozi gospodinjala, vzgojila pa sta šest otrok. Živih je še pet in v krogu slednjih in sedmih vnukov sta proslavila častitljivi zakonski jubilej.

Kočevje: obletnica sodne razprave

Predlog za obeležje

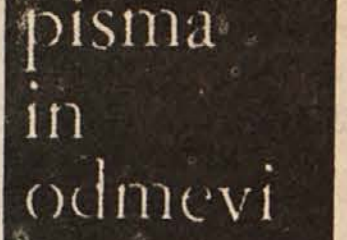
Letos bo v Kočevju več prslav ob pomembnih obletnicah na težki poti do dokončne osvoboditve našega naroda.

V kinodvorani v Kočevju je bila od 9. do 11. oktobra 1943, v takratni okupirani Evropi, prva ustna javna razprava proti vojnim zločincem. Glavni štab NOV in PO Slovenije je z odlokom ustanovil izredno vojno sodišče. Vojni tožilec je po dosledni in po vseh pravnih načelih izvedeni preiskavi sestavil obtožbo proti 21 belogardističnim in četniškim vodjem ter organizatorjem. Po javni razpravi je bila izrečena obsodba, po kateri so bili spoznani vsi, razen enega, za krive.

O sodnem procesu je 12. oktobra 1943 razpravljala tudi Izvršni odbor OF, na katerega so obsojeni naslovili prošnjo za pomilostitev. Izvršni odbor OF je sprejel soglasni sklep, da se prošnjam za pomilostitev ne ugodi.

Ce ne bo ob tej obletnici kakšne posebne prireditve, naj bi vsaj vzdali na pročelje stavbe kina „Jadrani“ ploščo s primernim napisom, da bi bili turisti, izletniki in drugi opozorjeni, kje je bil ta sodni proces.

—ko.



PAVLE STERGAR

V soboto je Pavle Stergar skupaj z ženo Marjanko na slavnostni seji odbora Planinskega društva Lisca prejel najvišje planinsko priznanje zlasti častni znak, v ponedeljek zjutraj pa je njegove sorodnike, znanca in ljubitelje planin prisretila vest o njegovi smrti. Srce, ki je kar dvajset let izgorevalo za kar najboljši razvoj Tončkovega doma na Lisci, je za vedno obstalo.

Nešteti ljubitelji Lisce je bil z ženo Marjanko znan vse od leta 1958, ko je prevzel vodstvo Tončkovega doma. Prizadeval si je, da obiskovalci kočevskega praznara niso občutili težav vzponov in padca v društveni dejavnosti. Zadnja leta je dom pod okriljem Konfekcije Lisca prerasel v sodoben gostinski objekt. Pavle je bil nepogrešljiv tudi pri preostalih delih: gradnji ceste na Lisco in napeljavi vodovoda. Posebno planinci ga bodo ohranili v prijetnem spominu. Pravažpar ni bilo še tako pozne ure, ko v domu pod Pavlovo oskrbo kdo ne bi bil dobrodošel ali ne bi dobil primerne planinskega nasveta.

A. Z.

Odmevi na „Neprijetno romanje mrtve Johance“

Ceprav nisem nameraval več odgovarjati Nosanovima in Nosanovemu tustu, ki je soavtor pisanja, sem spriči njihovega pisanja v zadnji številki Dolenjskega lista prisiljen, da se tokrat še zadnjič oglašim. Še prej pa tole: zamerim uredništvu, da je objavilo tako lažljivo in sramotilno pisanje.

Nosana trdita, da ni nikakih uradnih dokazov, da sem bil imenovan za Johancega oskrbnika. Nekako leta 1961 sem dobil iz občine Ribnica obvestilo, da me imenuje za skrbnika Ivani (Johance) Nosan. To dolžnost sem do pred kratkim — ko jo je prevzela njena nečakinja — opravljal vestno in odgovorno. To je vsem znano.

Ni res, da na sodišču v pravdi zaradi neizpolnjevanja obveznosti do tete nisem uspel. V aktih je zapisano, kaj vse se je takrat Nosan obvezal, da bo prispeval za vzdrževanje tete. Meni takrat ni bilo nič mučno, pač pa obratno. Še danes imam v spominu tisto „gluhanje“, koliko naj bi mi prispeval.

Tudi navajanje dokumentacije je enostransko, saj navajata Nosana le prvo odločbo, ki je edina njima v prid, ostalo dokumentacijo pa zamolčita.

Pri odvzemu in vrnitvi potnega lista Nosanu nimam kaj spreminjati in drži, kar sem prvič zapisal. Vrnjenega je dobil, ker je obljubil, da bo za naprej obveznosti do tete redno izpolnjeval.

Kako je bilo s prevozom, sem tudi že opisal v prvem odgovoru. Ponovno poudarjam, da so dogodki

zбудili ogorčenje, ki se ne da sprati s prefinjenimi besedami.

Najbolj pa me ogorčila trditve Nosanovih, da sem se zato toliko trudil s teto Johanco pri sporih, da bi opravičil svoj honorar pri zastopanju tete. To delo je častno in zato mi nikoli še na pamet ni prišlo, da bi zahteval ali dobil kakršnekoli honorar. To žaljivo podtikanje si upa izreči le človek, ki poizkuša vse, da bi opral s sebe madež, ki se ga je prijel zaradi ravnanja s teto.

Da je prišlo do sporov, je kriv le Nosan. V njegovi hiši sem bil samo enkrat, ko sem mislil, da bomo vse uredili na miren način. Uvidel pa sem, da je vsak razgovor z njim brez uspeha, zato nisem več zahajal v njegovo hišo, temveč sem se obračal na pristojna mesta, kjer je teta Johanca tudi dobila podporo v svojem boju za obstanek.

KAREL ORAZEM

Opomba uredništva: Z objavo tega pisma zaključujemo razpravo okoli tete Johance, ker spor posega že preveč v osebne zadeve. Pisma smo tudi krajšali, ker se vse trditve niso nanašale vedno na predmet spora in ker so bile pogosto tudi bolj ali manj žaljive. Možnosti pa smo kljub temu dali obema platema, da povesta bistveno v tem sporu. Bralec sami pa naj si ustvarijo sodbo, komu kaže bolj verjeti.

Ker pa se obe plati sklicijeta na dokumentacijo socialnega skrbstva in ker so nam tudi s tega organa sporočili, da bi radi z dokumenti osvetlili zadevo, bomo v kratkem ta organ obiskali in za zaključek poročali le še, kaj govore dokumenti.

S koristjo divjji prašič poplača škodo?

Manj znana in podcenjevana dejstva o koristnosti divjega prašiča, sicer nadleže obhospnih njiv

Letošnje pozno zimsko obdobje oz. v začetku pomladi so v nekaterih področjih Suhe krajine — primer pa najbolj v Sloveniji ni osamljen — divjji prašiči perili dokaj obsežne površine travnikov in deteljišč, kar je med večino prizadetih kmetovalcev povzročilo mnogo vroče krvi. Dejstvo je, da so škode od divjadi na območju Suhe krajine občutnejše predvsem zaradi tega, ker se področje naslanja oz. leži na obrobju prostranih, z divjadjo bogatih gozdov Kočevske, in za paradi tega, ker se z opuščanjem kmetijske proizvodnje oz. z zmanjševanjem obdelanih površin te škode vedno bolj koncentrirajo. Brez ozira na to, da zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju z lovišči, vsa vprašanja, ki izvirajo iz škode, povzročene od divjadi, opredeljuje dokaj podrobno pa je res, da se vprašanje škode prepogosto potencialno in skuša pretiravati s socialnimi, ekonomskimi ali pa celo političnimi posledicami. Res pa je tudi, da je kmetovalec čustveno navezan na

pridelek, na trdo delo svojih rok, in da s plačilom odškodnine, četudi je še tako pravično določena, vseh posledic škode ne odpravimo. Zato je seveda v interesu vsake lovske organizacije, da je od divjadi povzročena škoda čim manjša in so zaščitni ukrepi v te namene vse obširnejši. Da je dobro sodelovanje kmetovalcev in lovcv v obojestranskem interesu, je več kot na dlani.

Predvsem pa bi želel spregovoriti o vzrokih nastajanja škode. Ni nova, pač pa je poenostavljena trditev, da je „divjji prašič v gozdu koristen, na polju pa je izrazito škodljiv.“ No, svojo navzočnost v gozdu divjji prašič opravičuje predvsem s tem, ker uničuje različne gozdne škodljivce, ki del svojega razvoja preživijo v zemlji in kjer jih divjji prašič odkriva s svojim izjemnim vohom. Iz podobnih razlogov divjji prašiči rižejo tudi na travnikih; pri tem iščejo predvsem ogrece majskega hrošča.

jajčec. Za odlaganje izbere najraje rahlo in zračno zemljo sončnih toplih leg. Po nekaj tednih se iz jajčec razvijejo ličinke, majhni ogrci, ki takoj začno pridno žreti, sprva le drobne koreninice, ker imajo šibke čeljusti. V prvem letu so ogrci najmanj odporni. Drugo leto ogrci od pomladi do jeseni obirajo korenine in gomolje z vso požrešnostjo ter hitro rastejo. Pri tem izbirajo korenine boljših trav in zelišč, s tremi pari nog pa se po potrebi premikajo pod rušo. Ko jeseni vegetacija preneha, se zarijejo globlje in prezimijo. Zgodaj spomladi tretjega leta spet prilezejo pod rušo in prično uničevati vse do kresa ko se zabubijo. Septembra iz babe zleze hrošč, ki še prezimi v zemlji, spomladi pa, običajno maja, prileze ven in zleti.

Kot že rečeno, ima divjji prašič odličnih voh, ki mu pove, kje je v zemlji zanj največ in najbolj hrane. Ogrci so za divjega prašiča največja poslastica, zato ga kraji, kjer je veliko teh škodljivcev, najbolj

privablja. Seveda se kmet jezi nad ritinami. Toda trezno naj oceni, ali je bolje imeti v zemlji veliko število škodljivih ogrev ali pa razoran travnik, na katerem bodo trave



OBROK ENE SAME NOČI: 1.186 ogrev v želodcu enega mladiča

zopet lahko pognale z vso močjo.

Naj navedem, kaj piše inž. Gvido Fajdiga v svoji knjigi Travništvo: „Od živalskih škodljivcev so ruši najbolj nevarne ličinke majskega hrošča. Veliko število ogrev lahko popolnoma uniči rušo. Na žalost pa ne poznamo učinkovitega in enostavnega sredstva proti tem ličinkam. Kjer je to mogoče orati, pomaga tudi oranje...“

Ali naj potemtakem divjemu prašiču zamerimo, če je opravil to delo namesto nas? Seveda to lovcv

ne obvezuje da oškodovancu poravnajo stroške semena in pa dela pri poravnavanju ritin. S preizkusnim prekopavanjem ruše je bilo ugotovljeno, da je pridelek sena na površini, kjer je na m² 40 do 50 ogrev, skoraj uničen, število ogrev, kjer se divjemu prašiču še „splača“ riti, je okrog 30 na 1 m², čeprav je ta številka zelo ralativna. Dejstvo pa je, da se najprej lotijo površin, kjer je prava koncentracija ogrev, žal pa so to običajno površine, zasejane s kvalitetnimi travami, ali deteljišča.

Nedvomno koristnost divjega prašiča potrjuje primer, ko so v želodcu divjega prašiča — mladiča, uplenjenega avgusta 1976 v enem od lovišč na Gorenjskem, našli kar 1.186 ogrev; to je bil obrok ene noči. S tem je divjji prašič „teoretično rešil“ vsaj 6 kg sena in otave, če računamo s povprečnim letnim donosom 0,5 kg na 1 m².

Prenekateri so nam veliko povedali o škodljivosti divjega prašiča, redki pa o njegovi koristnosti, čeprav je nesporna. Vrsta raziskovalcev trdi, da divjji prašič s svojo koristnostjo poplača škodo, ki jo napravi, saj ne uničuje samo ogrev, pač pa tudi miši in druge gozdne ter poljske škodljivce. Zaradi tega skušajmo biti tudi do divjadi pravični.

Inž. BLAŽ KRŽE
Ljubljana



uredništvo v gosteh

CERKLJE OB KRKI

KJER JE CVIČEK DOMA



Kadar pogovor nanese na dobra vina, se vsak pravi Dolenjec pohvali s cvičkom. In ni ga, ki bi ne vedel, da je cvičkova prestolnica Gadova peč. Vino iz tega konca slovi daleč naokoli, manj pa je znano, da te slavne vinske gorice spadajo v krajevno skupnost Cerklje ob Krki. K Cerkljanom, ki živijo v senci še enega znanega imena, Čateških Toplic, smo se prejšnji tork odpravili novinarji Milan Markelj, Drago Rustja, Jožica Teppey in Ivan Zoran ter v lovski sobi Račičeve gostilne prisluhnili krajanom. Zbralo se jih je blizu dvajset, in čeprav po številu sodeč, to ni bilo najbolj obiskano „uredništvo v gosteh“, so bili krajanji toliko bolj zgovorni in so podali dovolj zanimivo podobo svoje krajevne skupnosti.

Središče krajevne skupnosti je Cerklje, gručasta vas na levem bregu Krke ob križišču cest v Brežice, Kostanjevico in Krško. Skozi vas je nekdanj peljal rimski vodovod, ki je napajal Neviodunum v današnjem Drnovem. Na teh tleh so našli tudi rimski grob, kar priča, da je bil kraj naseljen že pred tisočletji. Zanimiva je tudi cerkev sv. Marka, ki predstavlja zakasneli primer historičnega sloga, ponaša se s Kregarjevimi okenskimi stekli. Med zadnjo svetovno vojno so že oktobra 1941 Nemci izselili 30 družin, na njihove domove pa namestili Kočeverjarje. Cankarjeva in Šercerjeva brigada sta junija 1943 v bližini Cerkelj izvedli uspešen napad na nemško vojaško letališče in uničili več letal. Letališče so 1944 napadla tudi zavezniška, spomladi naslednjega leta pa so ognjeni dež na letališče trosila že partizanska letala. Ob koncu vojne so v vas zalezli ustaši in požgali 6 gospodarskih poslopij. Na težka leta vojne spominja partizansko pokopališče in spominska plošča enajstim padlim borcem in šestnajstim žrtvam fašističnega nasilja, vzdana v osnovni šoli.

CESTE GOR, CESTE DOL

Danes združuje krajevna skupnost 17 vasi; osem jih je na levi, devet pa na desni strani Krke in so raztresene na ravnini in po pogorju Gorjancev. KS šteje 2089 prebivalcev, volilcev je 1362, od tega 438 iz vrst kmečkega življa. Zaposlenih je 470 krajanov;

večina se jih vozi na delo v Brežice, Krško, Novo mesto in še kam, v bližnji vojni pošti je zaposlenih 44 Cerkljanov, nekaj pa si jih služi kruh tudi v domači trgovini, na kmetijskem posestvu brežiške Agrarie in v šoli.

Ivan Ostrovršnik, predsednik sveta KS: „Pred časom smo izvedli anketo in ugotovili, da bi se lahko zaposlilo še 144 krajanov, največ žensk. Kakršenkoli obrat v krajevni skupnosti ne bi bil odveč, toda zaenkrat ne kaže, da bi ga dobili.“

Cerkeljska krajevna skupnost premore zdravstveno postajo, ki jo dvakrat na teden obišče zobozdravnik, enkrat pa tudi splošni zdravnik, pošto, krajevni urad, pekarijo, mesnico, nekaj gostiln, dve gasilni društvi, lovsko družino, turistično društvo, šolo (s podružnico v Bušehi vasi), trgovino, prodajni oddelek kmetijskih potrebščin — in še bi lahko naštevali.

„Zelo dejavne pa so družbeno-politične organizacije,“ je povedal Danilo Blanuša, predsednik IO krajevne konference SZDL. „Naša organizacija, ki vključuje precej komunistov, pa ZB, ZSMS, in društva, tvorijo jedro, ki je nosilec vseh akcij v krajevni skupnosti. Vsaka vas ima vaški odbor SZDL in kot v delegatskem sistemu je po en član vaškega odbora v krajevni konferenci, kjer zastopa interese vaščanov. Da bi ljudi zblížali med seboj, smo v zadnjem času pripravili vrsto sestankov, na katerih so se seznanili z dogajanjem, s potrebami in možnostmi krajevne skupnosti. Rezultat tega je bil, da smo prvič po 25 letih končali volitve pred 19. uro, udeležba pa je bila 98,2-odstotna.“

Prizadevanja krajanov je prikazal tudi Stanko Molan, vodja krajevnega urada, ki opravlja še posle tajnika KS: „Z električno napeljavo nimamo težav, zatika pa se pri cestah. 5 km je republiške ceste, okoli 15 km občinskih in nad 30 km lokalnih cest. Čez republiške ni kaj reči, ostale pa so skoraj vse brez asfalta. S sredstvi iz občinskega somprispevka za ceste zdaj posodabljam 3 km dolgi odsek od Cerkelj do Sutne, po načrtu pa naj bi bile do 1980 vse občinske ceste asfaltirane. Makadam obnavljajo največ krajanji sami, velike težave pa so z gramozom. Imamo lastno gra-

moznico, toda ne smemo je izkoriščati, dokler ne bo dokončno zakonsko rešeno vprašanje gramoznih jam v občini.“

Martin Pešec s Stojanskega vrha je zaposlen kot monter v Brežicah. „Slabe cestne povezave mučijo vse, ki moramo na delo v Brežice ali Krško. Medtem ko so ceste na levem bregu še kar urejene, pa so na našem slabe. Če bi bila cesta asfaltirana, bi najbrž dobili delavski avtobus tudi za delavce popoldanske izmene, zdaj pa se mora vsak znajti po svoje.“

HIRAJOČE KLUNOVE TOPLICE

V zadnjih letih je krajevna skupnost razširila vodovodno napeljavo, tako da ima vsaka vas tekočo vodo. Vprašanje oskrbe z vodo vseeno ostaja, saj je pritisk v nekaterih vaseh izredno slab, ker stare cevi ne zmorejo pretoka. Franc Colarič iz Cerkelj je povedal: „Sami krajanji najbrž ne bomo mogli zbrati denarja za preureditev vodovodnega omrežja, ki je v osnovi staro že nad štirideset let. Za nove cevi že zbiramo prispevke, na pomoč od drugod pa še čakamo.“ Krajevna skupnost sama gospodari z vodo, z vodarino vzdržuje potrebne naprave, ki so v večini že potrebne obnove.

Težave so tudi s prostorom, ki bi krajanom služil za kulturno in družabno dejavnost. V nekdanjem gasilskem domu je dvorana, kjer so občasne kinopredstave. Potrebna bi bila temeljite prenovne, da bi bila uporabna za več namenov. Zorica Ostrovršnik, gimnazijka iz Cerkelj, meni, da bi tak prostor poživil tudi zaspano cerkljansko mladino. Ker mladi večji del svojega časa preživijo zunaj domačih vasi, jih je težko dobiti skupaj. „Malo mladincev je delavnih, kar nas je, sodelujemo z osnovno šolo, z bližnjo vojašnico, vključujemo pa se tudi v podobne akcije, kot je bila npr. tista za čiščenje okolja. Lani smo s turističnim društvom urejali kopalnišče v Cerkljah. Pripravljani smo sodelovati pri vsakem delu v krajevni skupnosti. Družabno življenje se bo razmahnilo le, če bomo imeli ustrezne prostore.“

Že dolga leta neuresničeno željo imajo tudi vaščani Bušehi vasi. Kraj se ponaša z zanimivostjo — Klunovimi toplicami, ki so cvetele še v času pred prvo svetovno vojno, zdaj pa ne morejo dočakati ureditve. Vaščani

menijo, kot je povedal Jože Golobič, da bi se dalo iz te naravne zanimivosti iztržiti veliko več. „Toplice so zaščitene, vendar je to premalo, ker jih nihče ne vzdržuje. Pred leti so strokovnjaki naredili nekaj poizkusnih vrtnj, vendar je ostalo le pri tem. Zaradi neurejenih toplic je gostov zelo malo, vas pa od turizma ne dobi toliko kolikor bi lahko. Mislimo, da so toplice osnova za razvoj kmečkega turizma v našem in okoliških krajih.“ Vaščani Bušehi vasi ne stojijo križemrok: elektriko so si napeljali sami, pomagali so pri obnovi slednje in pri graditvi vodovoda, sami so postavili temelje za mrliško vežico, zato zdaj upravičeno pričakujejo, da bodo za dokončanje nekaterih del dobili tudi pomoč od drugod. Skupaj z njimi si prizadeva še krajevna skupnost, da bi v Bušehi vasi zgradili republiški počitniški dom upokojencev.

KAJ ŽULI KMETE

Glavna kmetijska dejavnost v krajevni skupnosti sta živinoreja in vinogradništvo. Martin Gramc iz Gazic, je povedal, da redijo krajanji okoli 600 krav in 200 glav pitancev. Krave so dobre mlekarice, zato je mleko pomemben vir dohodkov. „Na leto odkupi Agraria v KS tudi do milijon litrov mleka. Ker na desnem bregu reke še ni hladilnih bazenov, nameravamo letos urediti take zbiralnice v Bušehi vasi ter v Gornji in Dolnji Pirošici. Del sredstev za to plačujejo kmetje že od 1975, in sicer po 10 par od prodanega litra mleka. Oddaja mleka je letos nekoliko padla, predvsem zato, ker ni več premij.“

Večina kmetij na cerkljanskem območju ima kmetijsko mehanizacijo ali vsaj možnost, da jo izkorišča, saj so kmetje ustanovili večjo strojno skupnost za poljedelstvo in več manjših za travništvo. Učinkovitejšo uporabo kmetijskih strojev pa ovira razdrobljenost obdelovalnih površin. Zvone Dornik, kmet iz Vrhovske vasi, je pokazal na težavo, ki žuli vse kmete. „Počutimo se zelo negotove pri svojem delu. Preusmerili smo kmetije, vrgli smo se na svinjerejo, potem na mlekarstvo, kakor so nam svetovali, a vedno smo izviseli. Zdaj smo izgubili še premije na mleko. Če se bo s kmeti delalo tako, se bo občutek gospodarske in socialne negotovosti še poglobljil, to pa mlade odvrča od kmetovanja.“ V krajevni skupnosti je res malo mladih kmetov. Od sedemnajstih v vsej brežiški občini so na cerkljanskem koncu samo trije.

Kmetije v pogorju Gorjancev živijo tudi od vinogradništva. Alojz Kodrič z Vinjega vrha je dejal, da so se kmetje lotili obnove vinogradov. „Naši vinogradi so bili stari okoli 80 let, k prenovi pa nas je priganjal tudi vinski zakon. Ob strokovnih nasvetih kmetijskih pospeševalcev smo se lotili te težke naloge, ki pa že daje sadove. Modernizirani vinogradi imajo to izrazito prednost, da jih je mogoče obdelovati strojno. To pa je pogoj za sodobno vinogradništvo.“

Tudi Avgust Unetič je vinogradnik. Povedal je: „Vinogradništvo v našem okolišu se spleča, saj je mogoče z vinom povečati dohodek pri kmetovanju. Želja vseh vinogradnikov je, da bi dobili kje v bližini postajo za analizo vina. Zdaj moramo vzorce vina nositi v Ljubljano ali Maribor, kar je

draga stvar, pa še precej časa vzame. Proti obvezni analizi nimamo nič, saj štiti dobre proizvajalce, vendar pa bi nam res lahko skrajšali pot do strokovnjakov.“ Omenil je tudi, da bi v tako znanih vinorodnih okoliših, kot je Gadova peč, lahko dopustili vsem gostilničarjem točenje odprtega vina in posredno s tem vinogradnikom prodajo pridelka.

VEDNO BUDNI IN PRIPRAVLJENI

Cerkljansko osnovno šolo so posodobili in dogradili 1973, ravhatelj Stanko Zlobko pa je rekel: „Odseljevanje se pozna tudi v šoli. Učencev je vsako leto manj. Letos je na cerkljanski šoli in njeni podružnici vpisanih le 272 učencev. Obstoj podružnice je že močno negotov. Na celodnevno šolo naj bi nižji razredi prešli v šolskem letu 1979/80, višji pa leto kasneje. Učence poskušamo usmerjati v poklice, s katerimi se bodo lahko zaposlili v bližnjih krajih. V šoli imamo tudi otroški vrtec, ki je že premajhen, zato pripravljamo nove prostore.“

Med večjimi pomanjkljivostmi v KS moramo omeniti slabo založenost trgovine. Tega je krivo skladišče, ki ga ni. Čeprav je že izdelan načrt, odkupljeno zemljišče, ni nikogar, ki bi se lotil gradnje. Slaba izbira blaga prizadeva tudi prebivalce s hrvaske strani Gorjancev, ki se oskrbujejo v cerkljanski trgovini.

Potlej je tu še telefon. 20 priključkov, kolikor jih premore poštna centrala, je že zdavnaj premalo. Na pobudo SLO so ugotovili, da se 150 gospodinjstev zanima za telefon, zato so željo sporočili novomeški pošti. Zadeva bo urejena drugo leto, ko bodo postarji namestili novo centralo, pri napeljavi pa bodo sodelovali krajanji, saj bodo zbrali nekaj denarja, postavili drogove ipd.

Cerklje z okolice ima poseben položaj in značaj zaradi vojaških zadev. Blizina le-teh daje življenju kraja svojevrsten utrip, v mnogocemu pa mu določa tudi razvojno pot. Težko je govoriti o velikem razmahu turizma, saj s stališča varovanja vojaških skrivnosti za to ni pogojev. Upokojeni staršina Rudi Pibernik je opozoril na ta vprašanja in dodal: „KS ima v okviru občine posebne naloge v SLO. Zaradi pomembnih vojaških naprav smo sprejeli potrebne zaščitne ukrepe za ljudi, materialna sredstva in enote civilne zaščite. Vaščani radi sodelujejo, že večkrat so se izkazali kot budni in pripravljeni; opozorili so na sumljive tujce, ki so poskušali snemati določene objekte. Lahko rečem, da smo organizirali SLO tako, da je vanj vključen prav vsak občan.“

Prebivalci krajevne skupnosti tudi sicer radi poprimejo za delo, ne razmetujejo z denarjem. Primer: Za gradnjo vodovoda do Vrhovske vasi je bil predračun 560.000 dinarjev, končna številka pa je pokazala, da so dela stala 120.000 dinarjev manj. Nad polovico porabljenih sredstev so prispevali vaščani bodisi v denarju ali prostovoljnem delu. Pa še en podatek: pred dvema letoma je KS dobila od občine le 80.000 dinarjev, vrednost opravljenih del pa je bila skoraj desetkrat večja in to samo po zaslugi prizadevnih prebivalcev krajevne skupnosti, ki jim ni vseeno, kakšne poti ubira razvoj njihovih vasi.



Ivan Ostrovršnik Danilo Blanuša Stanko Molan Franc Colarič Zorica Ostrovršnik Jože Golobič
Martin Gramc Zvone Dornik Alojz Kodrič Avgust Unetič Stanko Zlobko Rudi Pibernik



DAN, DRUGAČEN OD DRUGIH

Prvi maj je. Pripni si, brat, rdeč nagelj na prsi, rožo kot kri rdečo, kot življenje omamno! Naj bo na prsih znamenje radosti in naj bo znamenje, da je živ spomin na podobne rože, ki so pred 89 leti vzcetele na prsih čikaških bratov. Krvave rože so bile to, rane, ki so jih zasejale krogle plačanih čuvarjev reda, v katerem si bil ponižan, izkoriščen, goljufan in žaljen. Pripni si, brat, rdeč nagelj na prsi! Naj bo znamenje radosti, vrisk zmage, ki po težkih desetletjih vstaja na nebu vse številnejše družine narodov. Prvi maj je, praznik dela!

Prvi dan v mesecu maju ko v številnih državah na svetu praznujejo praznik dela, ima že od davnega poseben pomen. Na ta dan so nekatera stara ljudstva praznovala prebujenje narave. Stari Kelti so darovali duhovom vegetacije žrtve, radostili so se vzniku in moči življenja, kurili so kresove in plešali. Rimljani so ta mesec posvetili boginji Maji, soprogi boga ognjišča in ognja Vulkana. Maja je bila boginja večne svežosti in nikdar usahljive mladosti, zato je bil majnik, mesec cvetja in zelenja, kot nalašč zanjo.

Slovenci smo prvi maj že stoletja nazaj praznovali v sklopu obredov časčenja prebujanja narave, oziroma s šegami, ki so ostale od nekdanjih poganskih obredov. Jurjevanjske navade so se v nekaterih slovenskih krajih namesto v aprilu vršile v začetku maja. Med Slovenci se je iz pradavnih časov ohranilo tudi prižiganje prvomajskih kresov in krašenje dvoriščnih vrat, voz in živine z novim zelenjem. Ta navada je bila dolgo živa prav na Dolenjskem, v okolici Rake. Šolska mladina pa je že v prejšnjem stoletju rada za prvi maj odhajala v naravo majnikovat, kot so takrat dejali.

Del teh običajev se je prenesel tudi v današnji čas, ko ima prvomajsko praznovanje ob vseh ostankih nekdanjih navad najmočnejše obeležje delavskega praznika. Medtem ko se tlak Rdečega trga v Moskvi trese pod težo strahotnega orožja, ki je odgovor na orožje, katerega uničujejočo moč grade roke ameriškega delavca na oni strani zemeljske oble, pa je med našimi ljudmi ob prvem maju ko minejo bolj ali manj uradni uvodi v praznovanje, za res praznično. Ljudje počivajo, se zabavajo, potujejo, se ukvarjajo s svojimi konjički, spletajo pogovore. Človek bi v teh prazničnih dneh kar stežka verjel, da so nekoč zaradi praznovanja 1. maja padali mrtvi.

NAJPREJ ZA OSEMURNI DELAVNIK

Kot mednarodni praznik dela se prvi maj praznuje od leta 1890. Na prvem kongresu Druge internacionale,

ki je bil julija 1889 v Parizu, so sprejeli resolucijo, v kateri piše: „Določa se velika mednarodna manifestacija, ki se bo prirejala na za vselej določen dan, to je, da bodo hkrati po vseh deželah in vseh mestih na določen dan delavci zahtevali od oblasti, naj se delovni dan z zakonom omeji na osem ur...“ Za ta dan so izbrali prvi dan v maju v spomin na krvave dogodke v Chicagu leta 1886. Takrat so ameriški delavci priredili demonstracije, na katerih so zahtevali osemurni delavnik. Demonstracije je policija krvavo zatrla.

Delavci so prvi maj hitro sprejeli za svoj praznik. Vse od pariškega kongresa naprej so ta dan dokazovali svojo moč in prepričanje. Prvomajski praznik je bil leto za letom združen z borbo za pravičnejše in boljše razmere v življenju delavskega razreda. Če bi sledili samo zahtevam, ki so jih ob prvomajskih demonstracijah, shodih in zborovanjih postavljali, bi nastala svojevrstna zgodovina delavskega gibanja.

Najprej so prvega maja delavci demonstirali z zahtevami za osemurni delavnik (dvanajsturni ni bil redkost!), kasneje so za delavski praznik izražali solidarnost z delavskimi gibanji, še posebno z veliko rusko revolucijo. V letih pred drugo svetovno vojno so praznovanja dobila antimilitaristični in antifasistični značaj, v letih med vojno pa so praznovanja potekala v znamenju osvobajanja izpod dveh jarmov: okupatorjevega in kapitalističnega. Po vojni državljani socialističnih držav slavijo prvi maj kot državni praznik z manifestacijami gospodarskih in kulturnih dosežkov, v drugih deželah pa praznovanja še vedno potekajo v znamenju boja za izboljšanje političnih in ekonomskega položaja delavskega razreda.

NAMESTO PRAZNIKA DVOJNI ZASLUŽEK

Slovenski delavci so prvi maj praznovali že naslednje leto po sklepu pariškega kongresa, kar nedvomno pričra

o visoki zavesti in dobri organiziranosti slovenskega proletarca. V Ljubljani, Trstu, Zagorju so slovenski delavci priredili shode in demonstracije.

Vreme je bilo na praznični dan čemerno in hladno, vendar so delavci že zgodaj zjutraj odhajali na Rožnik. Verjetno je to bila še navada od prej. Čeprav je prišel dan prvega maja na delavnik, so nekatera večja podjetja počivala; delavci so si pravico do praznika vzeli kar sami. Redki so bili, ki so dovolili svojim zaposlenim prost dan. Stavbinski mojster Filip Zupančič je dal svojim številnim delavcem prost dan, Kranjska stavbinska družba pa je tega dne sklenila zmanjšati število delovnih ur na 11.

Tovarnar Tschinkel se je ustrašil praznika. Najbrž je zaslutil, da praznovanje ni zgolj praznovanje, ampak je dokaz moči delavskega razreda, zato je svojim delavcem naznanil, da jim ne dovoli delavskega praznika, pač pa jim bo za ta dan izplačal dvakratni zaslužek.

Časopis Slovenski narod je število praznujočih delavcev ocenil na 900 do 1000. Prvomajski shod so imeli v hotelu Evropa. Začel se je ob deveti uri, končal pa ob dvanajstih, ko so sprejeli prvomajsko resolucijo. Popoldne so se zbrali ponovno v gostilni „K zruženju“ v Spodnji Šiški, zvečer pa ponovno v hotelu Evropa na plesu.

Zagorski rudarji so praznovali z dovoljenjem vodstva rudnikov in tovarn. Časopisi so poročali, da so „bili popolnoma mirni“.

V rudarskih revirjih trboveljskega bazena in v Hrastniku so se lastniki premogovnikov in steklarne bali delavcev. Dva dni pred praznikom so že tako številne orožnike okrepili novi oddelki, katerim so se pridružili tudi vojaki 17. pešpolka ter oddelki ulancev iz Ljubljane. Tako bi morebitne delavske nemire hitro zatrli. Aretirali so rudarja Ivana Šusterja, ker je „hujskal rudokope, naj praznujejo prvi dan maja“. V Hrastniku je podobna usoda doletela steklarja Edvarda Grčo, ki je pretil, da bodo delavci s silo ustavili delo za prvi maj.

„MNOGOBROJNA UDELEŽBA MAJSKEGA SLAVJA“

Praznovanje prvega maja je postalo občutljiv politični barometer, ki je kazal tako višino organiziranosti in zrelosti delavskega razreda kot tudi, kolikšen strah čuti buržoazija pred novo družbeno močjo. Odzivi na prvomajsko praznovanja so bili namreč v mnogih deželah zelo krvavi. V Ameriki, Italiji, Angliji, Franciji in drugod po svetu so s silo razganjali prvomajске shode. Leta 1892 je na praznični dan policija ubila 150 delavcev, na stotine pa so jih zaprli.

V Jugoslaviji, ki je zrasla iz ruševin črno-žolte monarhije, je bilo praznovanje delavskega praznika sprva dovoljeno. Tako leta 1919 kot 1920 so bila v številnih slovenskih mestih veličastna zborovanja in sprevodi. „Slovenski narod“ je zapisal, da se je praznik prvega maja „pri nas obhajal v tako slovesni obliki, kakor še nikjer prej ne... Po celi Ljubljani je počivalo vse delo. Trgovine, gostilne, kavarne, obrati, da, celo mestna železnica, vse je počivalo.“ Popoldne je po mestu krenil sprevod, ki ga je organizirala Slovenska ljudska stranka z godbo na čelu. Pred množico so se zvrstili številni govorniki, med katerimi ni manjkalo tudi takih, ki so bili očitno na nazadnjaških položajih. Popoldne pa je v organizaciji socialnih demokratov krenil nekoliko manjši sprevod, v katerem so stopali delavci z rdečimi prapori, z nageljni v gumnicah.

Vendar se je jugoslovanska buržoazija ustrašila organiziranih delavskih sil in je praznovanje prvega maja prepovedala. Če je leto pred zloglasno Obznanilo slovensko časopisje še pozivalo: „Slovenci, Jugoslavlani! Narodno zavedno delavstvo in njega prijatelji, vsi, vsi ki se vesele naše svobode, udeležite se mnogobrojno majskega slavlja!“, pa je naslednja leta molčalo. A delavci so kljub temu praznovali, čeprav skrivoma in s tveganjem. Pred prvomajskim praznikom in po njem so bile ječe v stari Jugoslaviji vedno polne zavednih delavcev.

PRVI MAJ O ŽARJEN S KRESOVI

Na Dolenjskem so verjetno praznovali prvi maj že pred letom 1919, vendar točnih podatkov ni mogoče dobiti. Zanesljivo je, da je v splošnem navdušenju po ustanovitvi Jugoslavije, ko so bila delavska zborovanja še dovoljena, Novo mesto hkrati z drugimi mesti praznovalo 1. maj 1919. Menda so bili šolarji tega dne celo prosti pouka. Prav tako je bila velika proslava ob delavskem prazniku v Krmelju.

Ker po Obznani ni bilo več mogoče prirediti velikih javnih shodov, so naprednjaki, med katerimi je bilo precej mladih, na Dolenjskem obudili stari običaj kurjenja kresov. V enem od starejših člankov za Dolenjski list se Bogo Komelj iz Novega mesta spominja, da so v predvojnih časih večkrat zagoreli kresovi na Marofu in Rečjevem hribu v bližnji okolici Novega mesta. Dračje za kres so mladi zbirali že več dni pred prvim majem po Ragovem logu in v kapiteljski hosti. Pripravljen les so poskrili po grmovju. Pred praznikom so zložili kres in ga s kunjami in petrolejem prižgali. Po mestu so večer pred praznikom raztrosili tudi letake s prvomajskim razglasom. Enega od letakov je eden od navdušenih fantov celo porinil v vežo orožniške postaje.

Kot piše Ivo Pirkovič v Dolenjskem zborniku 1961, je bila tudi noč pred prvim majem 1940, torej leto dni pred svetovno morijo, na Dolenjskem svetla od kresov. Kresovi so zagoreli na Gorjancih, Straških hribih, na Trški gori, na Kalu in po drugih gričih. V samem mestu so trije dijaki zakurili kres na Marofu. Ob ogenj so položili nekaj raket in magnezijev trak, ki je, ko se je vžgal, „čarobno osvetlil mesto“.

Kresove v čast delavskemu prazniku so kurili tudi med vojno. Tako na Dolenjskem kot v Beli krajini je mladina prižigala plamene, ki so svetili v praznično noč in zgovorno pričali o iskri, ki je živo presijala slovenska srca — o iskri, iz katere je zagorela luč svobode.

M. MARKELJ



OHRANJEN DOKUMENT — Fotografija je bila posneta 1919, ko so v Novem mestu edinkrat v stari Jugoslaviji praznovali 1. maj.

Ljubljanske mlekarne, o. sub. o.
TOZD Posestva,
kmetijska proizvodnja, o. sub. o.
Ljubljana, Cesta na Loko 4

Komisija za organizacijo dela in medsebojna delovna razmerja TOZD Posestva Ljubljana

objavlja
naslednja prosta dela in naloge:

2 ŽIVINOREJSKA DELAVCA

na posestvu VERD Zaželeni zakonca, na razpolago je stanovanje.

Kandidate vabimo, da svoje vloge s kratkim opisom dosedanjega dela pošljejo Kadrovsko-socialni službi Ljubljanskih mlekar, Ljubljana, Tolstojeva 63. Objava velja 15 dni.

DONIT-TOZD PLETILNICA Sodražica, n. sub. o.

Komisija za delovna razmerja DONIT, TOZD
„Pletilnica“ Sodražica

RAZGLAŠA dela in naloge

— KONTROLOR PODATKOV

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

— profil tehnika, tečaj za operaterja na MDS — 1200, tečaj za nadzornika na MDS — 1200, uspešno opravljen IMB test iz snovi 1101 — uvod v EOP, 1106 — uvod v S/370, 1123 — uvod v organizacijo podatkov S/370

— 2 leti izkušenj na DM
— po možnosti odslužen vojaški rok

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: Kadrovsko-spolni oddelek DONIT-TOZD „Pletilnica“ Sodražica, n. sub. o., v 8 dneh po objavi.

— KLJUČAVNIČAR

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

— strojni ključavničar
— 1 leto delovnih izkušenj
— po možnosti odslužen vojaški rok

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: Kadrovsko-spolni oddelek DONIT, TOZD PLETILNICA, Sodražica, n. sub. o., v 15 dneh po objavi.

„ŽITO“ LJUBLJANA TOZD PEKARNE DOLENJSKA NOVO MESTO, LOČNA 21

Komisija za medsebojna razmerja

RAZGLAŠA
prosta dela in naloge

1. za ENO ČISTILKO
2. za TRI DELAVCE V PROIZVODNJI.

Pogoji pod 1: dobro zdravstveno stanje in smisel za red ter stanovanje v bližini Novega mesta.

Pogoji pod 2: privolitve v nočno delo, možnost priužitve. Delo je v izmenah, OD po pravilniku. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Proizvodnja in trgovina
AGRARIA BREŽICE,
Svet delovne skupnosti Skupnih služb,

razpisuje prosta dela in naloge

DRUGEGA POMOČNIKA RAČUNOVODJE.

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še te:

- da ima končano srednjo ekonomsko šolo;
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj pri podobnem delu.

Poskusna doba 3 mesece.

Osební dohodek po sporazumu o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

Stanovanje po dogovoru.

Vse kandidate prosimo, da pošljejo pismene ponudbe s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev ter podatke o šolski izobrazbi na naslov:

„AGRARIA“ Brežice

Sentlertart 72

DS Skupnih služb

Ponudbe je treba poslati najpozneje do 11. 5. 1978.

R A Z P I S

Zveza prijateljev mladine Ljubljana, Vič-Rudnik,
išče za mladinsko letovišče PACUG, p Portorož:

1. KUCHARICO s kvalifikacijo
2. KUHARSKE POMOČNICE

za vso sezono ali za naslednje izmene letovanja

- a) od 12. 6. do 3. 7.
- b) od 3. 7. do 17. 7.
- c) od 17. 7. do 31. 7.
- d) od 31. 7. do 14. 8.
- e) od 14. 8. do 28. 8.

Prijave pošljite na Zvezo prijateljev mladine, Ljubljana, Vič-Rudnik, Trg MDB 14, vse ostale informacije pa lahko dobite tudi po telefonu 22-603.

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA „DJURO SALAJ“ TOZD KOMERCIALA KRŠKO

OBJAVLJA PROSTA DELA IN NALOGE ZA

2 EKSPEDITORJA

PGOJI:

- ustrezna poklicna šola s strokovnim izpitom
- pol leta ustreznih delovnih izkušenj
- delo je izmensko

Pismene prijave sprejema kadrovska služba 15 dni po objavi. Kandidati bodo pismeno obveščeni o izidu izbire najpozneje v 30 dneh po preteku roka za sprejemanje prijav.

Temeljna organizacija združenega dela
SEKCIJE ZA VZDRŽEVANJE PROG NOVO MESTO
objavlja naslednja prosta dela in naloge
v knjigovodskem servisu Novo mesto:

1. REFERENT ZA OSNOVNA SREDSTVA
IN INVENTAR
2. POSLOVNI KNJIGOVODJA

Pogoji:

1. a) ekonomski tehnik in najmanj 3 leta delovnih izkušenj
b) nepopolna srednja šola in najmanj 5 let delovnih izkušenj
2. a) ekonomski tehnik in 1 leto delovnih izkušenj
b) nepopolna srednja šola in najmanj 2 leti delovnih izkušenj

„Grške noči“ v Ljubljani

V času od 31. marca do 23. aprila so bili v hotelu Lev v Ljubljani dnevi grške kuhinje, ki so jih pripravili združenje severnogrških hotelirjev iz Soluna in Halkidike, grška turistična agencija Mediterranean Tours iz Soluna, Putnik iz Beograda in hotel Lev.

Teden grške kuhinje so organizirali z namenom, da bi po eni strani popestrili turistično ponudbo Ljubljane, po drugi strani pa, da bi grško turistično ponudbo približali Slovencem.

Predstavnikom zainteresirane slovenske javnosti so gostitelji 22. aprila prikazali dva filma o grških turističnih in kulturnozgodovinskih znamenitostih.

Predsednik združenja severnogrških hotelirjev gospod Ioannis N. Tsalouchidis je zbranim gostom v pozdravnem govoru med drugim dejal: „Kraji, iz katerih vam prinašam pozdrave, imajo najprijetnejšo klimo v Grčiji in kar 210 do 250 sočnih dni na leto. Solun in Halkidika razpolagata s približno 16.000 ležišči v hotelih, 8.000

prostori v campih in več tisoč posteljami v zasebnih turističnih sobah.

Lahko se pohvalim, da ima Halkidika največji hotel v Grčiji z imenom Atos Palas, a čez leto dni bo zgrajen največji hotelski kompleks na svetu, Porto Karas.

Solun je bizantinski center. V njegovi bližini je mestece Pella, rojstni kraj Aleksandra Velikega, v katerem je tudi slavni Aristotel poučeval ljudstvo o skrivnostih filozofije. Narodni muzej hrani od nedavnega zbirko predmetov Kralja Filipa drugega, Aleksandrovega očeta.

Na znamenitem solunskem pokopališču Zejtinlik, čudovitem spomeniku pod milim nebom, počivajo kosti srbskih vojakov in padlih borcev jugoslovanskih narodov in narodnosti iz prve svetovne vojne, katerim izkazujemo vedno dolžno spoštovanje.

Organizatorjem in gostiteljem gre pohvala, da so ob zvokih grške glasbe ustvarili pravo vzdušje grške noči.

JANKO SAJE

Spoznavaj domovino in še bolj jo boš ljubil

To geslo Počitniške zveze Jugoslavije bi moralo biti geslo tudi tistih občanov, ki niso člani te organizacije. V naši neposredni bližini lahko odkrijemo znamenitosti, ki bodo pripomogle k večjemu spoznavanju kulturnozgodovinske dediščine in naravnih lepot.

Nedaleč od Celja, v smeri proti Ljubljani, leži naselje Šempeter v Savinjski dolini, kjer so leta 1952 pri izkopavanju odkrili ostanke rimske nekropole iz dobe od prvega do drugega stoletja naše dobe. V globini do 4,5 metrov so odkrili nad 600 stavbnih kosov, grobnic, kipov in reliefov iz marmorja in peščenca. Po končanem izkopavanju so izkopane rekonstruirali na zemljišču kjer so jih našli. Predstavljajo pa kulturno življenje na področju rimskega mesta Claudia Celeia — današnjega Celja.

Tri kilometre od rimske nekropole leži kraška jama Pekel v takoimenuvanem osamelem ponikevskem

krasu, ki ga pokrivajo gozdovi, polja in vinske gorice.

Vhod v jamo, ki je ena največjih na Štajerskem, se odpira pod navpično steno na koncu doline potoka Peklenščice. V jami so našli kosti, ki verjetno pripadajo človeku iz končnega obdobja zadnje ledene dobe.

Nad naravnim rovom so leta 1976 odprli nov umetni vhod, ki omogoča obisk čudovitega Kapniškega rova in zgornje kapniške dvorane.

Obisk obeh znamenitosti je mogoč od 1. marca do 31. oktobra. Urejeni parkirni prostori in asfaltirane ceste omogočajo prijeten nedeljski izlet. Oglede tega dela naše domovine pa priporočamo tudi šolski mladini.



„Orgle“ v kapniškem rovu kraške jame Pekel



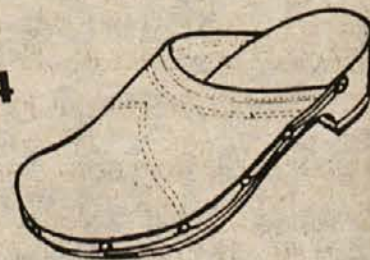
Rimsko grobišče v Šempetru v Savinjski dolini

trgovska hiša maximarket
LJUBLJANA, Trg revolucije 1



Pravkar smo prejeli **Scholl** COKLE!
Izdelane po zdravniških nasvetih zato so
noge v njih vedno spočite.
Različne barve in modeli od številke 36 do 44

PRITLIČJE — NA POSEBNEM PULTU KOZMETIKE



Od 24. aprila dalje NA POSEBNEM ODDELKU V KLETNI ETAŽI
ZOPET ODTISNEMO na željo kupca

IZBRAN MOTIV ALI BESEDE NA PRI NAS KUPLJENE OTROŠKE ALI ŽENSKE MAJICE. BOGATILI SMO IZBIRO Z NOVIMI MOTIVI IN MNOGIMI ŠTEVILKAMI IN ČRKAMI

Tabor je postal skupnost

Za usodo trebanjskih srečanj prvič „uradno“ zadoženi tudi sami likovni samorastniki kot delegati in člani organov nove posebne skupnosti – Podprta nova usmeritev Tabora

Trebanjski Tabor je postal posebna skupnost za likovno dejavnost samorastnikov. Skupščina, ki jo sestavlja petinštirideset delegatov, je prvič zasedala 22. aprila v prostorih podjetja Trimco. S tem so hoteli poudariti, da bo združeno delo tudi posledaj nepogrešljiv opornik prizadevanj za razvoj samorastniške umetnosti v tem kraju. Skupščino bo vodilo predsedstvo, katerega prvi predsednik je postal Janez Gartner, Zoran Kržišnik bo vodil umetniški svet, dr. Ante Lončar odbor za samoupravni nadzor, Ciril Pevec pa gospodarsko komisijo. Skupščina je sprejela izhodišča za nadaljnje delo Tabora, statut, program in denarni načrt za leto 1978.

Delegati so z odobravanjem sprejeli oris nadaljnjega dela Tabora in meril, kakor jih je v uvodni besedi formuliral Janez Gartner. Iz te besede povzemamo, da bodo Trebanjci

prek nove skupnosti sprejemali in podpirali samo pristno, izvorno, dovolj kvalitetno in pa seveda pošteno ustvarjalnost in njihove avtorje. Se bolj bodo uveljavili, da si bo moral vstop na razstave in taborska srečanja priboriti vsak ustvarjalec sam in vsakokrat posebej s kvaliteto predloženih del. Najrazličnejšim pristikom, ustvarjanju lažnih zvezdic in zvezd, neosnovanim kritikam na račun umetniškega sveta in drugim pojavom, ki bodo poskušali omalovaževati resnično kvaliteto in pošten odnos do samorastništva, bodo najodločnejše stopili na prste.

Vse to pa vendarle ne pomeni, da bodo vstop za Trebnje na voljo samo znanim in prizanim imenom. Tabor in prek njega galerija ter druge oblike likovne dejavnosti bodo še nadalje odprti vsakomur, ki „v srcu dobro misli“ in je kot umetnik dovolj močan. To merilo je pomembno zlasti za mlade ustvarjalce, saj bodo prenekateri med njimi šele prek tabora lahko prišli do imena in uveljavitve. Bodoča taborska srečanja bodo še bolj kot do zdaj srečanja mednarodnega prijateljstva ustvarjalcev, saj je to pot k medsebojni ustvarjalni obogatitvi in tudi mednarodnemu zblizjevanju. Naposled naj bi ta srečanja prerasla obliko množične delavnice in bila bolj možnost za seznanjanje z umetnostjo, kulturo, zgodovino in razvojem raznih narodov. Izoblikovala naj bi se v nekakšne „male univerze“, na katerih bi udeleženci z ustvarjanjem potrjevali sami sebe, hkrati pa bogatili znanje tudi zunaj ožega likovnega področja, utrjevali prijateljstva ter s takim sožitjem dokazali, da so kakršne koli meje res-

nično poštenim in kulturnim ljudem samo v napoto.

Tudi Galerija likovnih samorastnikov naj bi bila posledaj nekaj več kot zgolj razstavni prostor. Postala naj bi resnično žarišče kulture in umetnosti, je menil Bogdan Osolnik na ustanovni skupščini, oziroma hram umetnosti in trajen spomenik umetnikom, katerih dela bodo v njej razstavljena. Ob tem se tudi salon poslavja od klasične oblike: prek te oblike dejavnosti želi Trebnje posledaj izpostaviti prizadevanja umetnikov, ki v vsako svoje delo vnašajo umetniško in človeško sporočilo. Prvi korak v tej smeri bo razstava „Prijateljstvo, mir, svoboda in kruh za ljudi vsega sveta“ kot osrednja letošnja taborska prireditev.

Novo, rekli bi, bolj zaostreno in bolj kritično opredelitev vloge in usmeritev Tabora so na skupščini z odobravanjem podprli tudi delegati iz vrst samih samorastnikov. Slednji bodo posledaj sicer delili odgovornost in skrb za usodo taborskih srečanj in drugih likovnih manifestacij v Trebnjem z drugimi delegati iz vrst tako imenovanih porabnikov samorastniške umetnosti povsem enakovredno. Na koncu poudarimo še, da tudi samoupravno. I. ZORAN

RAZSTAVA ULITKOV

V avli upravne stavbe novomeške tovarne zdravil so te dni odprli razstavo ulitkov Bojana Ština, novomeškega rojaka, ki živi in dela v Ljubljani. Gre za posebno vrsto kiparskih izdelkov, saj je avtor Ština pri tem uporabil vse znanje iz svojega poklicnega dela, ki ga opravlja kot livarski mojster.

Posavski gledališki cvetober

Bo dalo pravkar potekajoče srečanje posavskih gledaliških skupin udeležence na junijsko pregledno revijo slovenskega gledališkega amaterizma v Krškem?

Že šesto leto povezuje področni odbor Zdrženja gledaliških skupin Slovenije v posavskih občinah odrasle, mladinske, pionirske in lutkovne skupine, skrbi za strokovno usposabljanje režiserjev, lutkarjev in odrskih delavcev, pripravlja repertoarne nasvete in organizira območne prireditve. Posebej pestro in raznoliko delo je bilo moč opaziti v iztekajoči se sezoni. Režiserji iz Posavja so se udeležili republiških seminarjev, jeseni so pripravili uspešne pogo-vore, maskerski in scenografski seminar ter poskrbeli, da so dobili strokovne napotke tudi sodelovalci gledaliških dogodkov.

Skupine so v času, ko je teklo strokovno in uvajalno delo, študirale gledališka besedila in ena za drugo presenečale s kakovostnimi nastopi. Najprej so se, že marca, predstavili šolski dramski krožki v okviru področne prireditve Naša beseda 78, ki si jo je ogledal tudi republiški selektor. Medtem je domača žirija obiskovala predstave odrskih skupin in ugotovila napredek pri izboru del, scenskih rešitvah in izvedbi. Zato področni odbor pri odločanju o tem, katere skupine naj se udeležijo letošnjega srečanja za Posavje od 24. do 29. aprila, ni imel težkega dela. Zelena luč je bila prižgana vsem skupinam.

Brez fanfar in zunanega blišča se je ta teden dvignil zastor za predstave petih najboljših skupin iz vseh treh posavskih občin. Začeli so igralci iz Boštanj, ki so v dvorani sevnškega gasilskega doma v ponedeljek zvečer nastopili z dramo Branka Hofmana „Svetloba velike samote“. To zanimivo delo sodobnega slovenskega avtorja je režiral Minka Gale. V torek se Sevničani v Delavskem domu v Krškem pod vodstvom Rudija Fileja uprizorili

Torkarjevo „Zlato mladino“. Dan kasneje je brežiški Amaterski oder za dijake trgovske šole nastopil s Štefančev komedijo „Večna lovišča“ v režiji Vlada Podgorška. Skupina senovske Svobode se je odločila Finžgarjevo „Razvalino življenja“ v režiji Zinke Guček igrati v četrtek, 27. aprila, in sicer na domačem odru, medtem ko bo Amaterski oder iz Sromelj z Nušičevo „Sumljivo osebo“, ki jo je režiral Janez

ABONMAJSKA „ROSLINKA“

V ponedeljek, 24. aprila, so Novomeščani videli na svojem odru Golarjevo „Vdovo Rošlinko“ v izvedbi združenja slovenskih dramskih umetnikov, predstavo pa je organiziralo Mestno gledališče ljubljansko. Tako je bila ta ljudska komedija obliž za odpadlo abonmajske predstave Partljičeve satire „Oskubite jastreba“, ki je obiskovalci gledaliških prireditev v Novem mestu niso videli zaradi bolezni v ansamblu Slovenskega gledališča v Celju.

SPET ODRPRA VSAK DAN

Galerija Božidar Jakac v Kostanjevici na Krki je z vsemi svojimi zbirkami spet odprta vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. do 18. ure. Vodstvo po zbirkah je treba napovedati teden dni pred obiskom, sicer zaradi številnih skupin ne morejo zagotoviti vodiča.

Zgodba o zidanich

V Dolenjski galeriji razstavljen najnovejši dolenjski cikel slikarja Borisa Kobeta

S svojih slikarskih popotovanj po Dolenjski je njen rojak Boris Kobe „prinesel“ zadnja leta več tematsko zaokroženih in umetniško dognanih ciklov, ki smo jih videli tudi na razstavah. Taki so bili med drugim: „Krka od izvira do Soteske“, „Motivi ob Krki“, „Šentrupert v vseh časih“, „Po poteh Gubčeve brigade“. Zadnji cikel so „Dolenjske zidanice“, ki je nastal v minulih dveh letih, od petka, 21. aprila, pa je razstavljen v Dolenjski galeriji. Razstava obsega okoli 50 slik.

Dr. Jože Kastelic je svojo recenzijo, ki je natisnjena v razstavnem katalogu, naslovil z „Zgodbo o zi-

kultura in izobraževanje

Za revijo!

„Samorastniška beseda“ spet ugodno sprejeta

Del lanskega dogovora na Veseli gori je uresničen. Prva letošnja številka „Samorastniške besede“, posebna stoletnica rojstva Otona Zupančiča, je izšla in je bila javno predstavljena 21. aprila na literarno-glasbenem večeru v trebanjskem kulturnem domu. Druga bo zagledala luč sveta jeseni, najverjetneje septembra, ko slavi trebanjska občina svoj praznik.

Tokrat je „Samorastniška beseda“ potiskana s pesmimi avtorjev, živečih v dolenjski regiji in nekaterih okoliških občinah, če vzamemo, da Lojze Krakar, gost in osrednja pesniška osebnost te številke, ne živi na tem območju. Po eno ali dve stvaritvi sedanjih sodelavcev so na literarnem večeru, ki se je začel z recitacijami nekaterih Zupančičevih pesmi, prebrali Zvonka in Jože Falkner ter Barica Videčnik. Premore med recitacijami je z izvajanjem skladb za harfo zapolnila znana umetnica Pavla Uršič.

Po prireditvi je bil pogovor o prizadevanjih, da bi „Samorastniška beseda“ postala še kvalitetnejša, regionalna in tako odmevnejša. Eden od pogojev, da bo žvela in v celoti izpolnila svoje poslanstvo, je prav gotovo, da jo bodo bralci sprejeli za svojo. Slednjič ni nobena tovrstna publikacija sama sebi namen. Tega se je treba posebej še bolj in nenehno zavedati. Izdajatelj, se pravi trebanjsko kulturno skupnost, uredniški odbor, organizatorje in seveda tudi sodelavce čaka še veliko trdega in dolgoletnega dela.

„Samorastniška beseda“ naj bi sčasoma postala revija in se kot taka vključila v uresničevanje programa slovenskega revialnega tiska. V Trebnjem so se dogovorili, da bodo skrb za to še nekaj časa nosili dosedanj izdajatelj na svojih ramenih, vendar naj bi še letos prišlo do sestanka, na katerem bi se dogovorili, kako bi to odgovornost porazdelili po občinah na območju, ki ga bo posledaj pokrivala „Samorastniška beseda“. Književnik Peter Božič, predsednik odbora za literarno dejavnost pri ZKO Slovenije, je zagotovil, da bodo taka prizadevanja deležna tudi republiške podpore. I. Z.



NAIVCI KOT DELEGATI – Lucijan Reščič, Rudi Stopar, Peter Ristič in Anton Plemelj v vlogi delegatov na sobotni ustanovni skupščini posebne interesne skupnosti, v katero se je preosnoval Tabor likovnih samorastnikov v Trebnjem. V skupščini in njenih organih je šestnajst samorastnikov ali tretjina vseh delegatov. (Foto: I. Zoran)

Pesem mladih vselej radosti

Revija šolskih pevskih zborov iz novomeške občine je bila pod imenom „Preko polja gre pomlad“ – Dekliški zbor zdravstvene šole pojde na mladinsko revijo v Zagorje

Ljubiteljem petja se je 20. aprila v veliki dvorani novomeškega Doma JLA predstavilo preko petsto mladih pevcev iz desetih zborov novomeške občine: pevski zbor male glasbene šole iz Novega mesta (dirigent Cvetka Hribar), otroški zbor OŠ „Katja Rupena“ (Rada Rebernik), otroški zbor OŠ Grm (Milka Starič), mladinski zbor OŠ „Milka Šober-Nataša“ iz Šmihela (Marija Kraus), mladinski zbor OŠ „Katja Rupena“ (Rada Rebernik), mladinski zbor OŠ „29. oktober“ iz Šmarjete (Barbka Medja), mladinski zbor OŠ Otočec (Barbka Medja), mladinski zbor OŠ narodnega heroja Martina Kotarja iz Šentjerneja, mladinski zbor OŠ Grm (Slavko Rauch) ter dekliški zbor MKUD „Slavko Grum“ iz zdravstvene šole v Novem mestu (Marjana Dobovšek).

Po letu so se predstavili nekateri zbori, ki so z izbranim programom ter kakovostjo izvajanja prijetno presenetili poslušalce. Revija ni bila samo pregled dejavnosti pionirskih in mladinskih pevskih zborov v novomeški občini, temveč je imela namen dati pevcem in njihovim pevodjem napotke za bodoče delo.

Prav s tem namenom se je revije udeležil tudi prof. Mirko Kokol, slovenski skladatelj, ki je po končani prireditvi povedal:

„Današnji nastopi pevskih zborov pokazali, da so vsakoletni nastopi nujni, saj je tako lahko pričakujemo zadovoljiv napredek v kvaliteti in množičnosti. Nastopi pred kritično javnostjo, izven nezahtevnih šolskih proslav, so lahko porok za tak uspeh. Prav bi bilo, da bi v bodoče vse take skupne nastope tonsko snemali in potem ob poslušanju skupaj s pevci in zborovodji naredili kritično analizo. Opazil sem, da so bili nekateri zborovodje pri dirigiranju premalo sproščeni, kar silno moti pevece, ker se tudi oni ne morejo sprostiti. Tudi oblikovanje vokalov manjka marsikateremu zboru, zlasti se je čutila napačno izbrana višina glasov. Previsoka intonacija je namesto zli-vanja glasov prešla v razhajanje in podobno. Med vsemi zbori je še najbolj presenetil dekliški zbor MKUD „Slavko Grum“ iz zdravstvene šole, ki ga vodi Marjana Dobovšek. Prav ta zbor se bo ob koncu maja lahko udeležil republiške revije mladinskih pevskih zborov v Zagorju. Odlikuje ga izredna kvaliteta izvajanja in je eden redkih zborov na srednjih šolah po Sloveniji. Le ustanavljanje zborov po srednjih šolah lahko nadomesti manjkajoči člen med pevci iz osnovnih šol in zbori odraslih.“

Lahko pa se bosta revije v Zagorju udeležila tudi zbor iz šole „Katje Rupene“ (za revijo se je že prijavil) in zbor iz OŠ Grm. Oba sta pri izvajanju pokazala izreden čut za izvajana dela.“

Na Dolenjskem je potrebno razmisliti o delovnem mestu glasbenega pedagoga-mentorja, ki bi vse leto vodil, usmerjal in svetoval zborovodjem. J. PAVLIN



EDINE MED SREDNJEŠOLCI – Po letu dni skupnih vaj so se na pevski reviji dijakinje zdravstvene šole iz Novega mesta prvič predstavile javnosti in dosegle uspeh. (Foto: J. Pavlin)

JEZIKOVNI NASVETI

BRANILCI OBČINSKE UPRAVE?
Da, natanko tako je bilo nekje zapisano: „Oddelek za ljudsko obrambo občinske uprave.“
Seveda gre za jezikovni spodrsrljaj. Pisec je mislil povedati, da je v okvirju občinske uprave osnovan oddelek za ljudsko obrambo. Če bi bil le malce bolj pozoren, bi bil zlahka povedal brez dvoumja to, kar je mislil, takole:
Oddelek za ljudsko obrambo pri občinski upravi.

ZVRNIL JE POŽIREK ŽGANJA
Za spodrsrljaj gre tudi pri piscu, ki je napisal tole: „Menil je, da je v steklenici žganje, in je zvrnil dober požirek.“
Žejen človek pri nas zvrne kozarček, če je hud pivce, pa tudi pol litra ali liter; požirek pa

le srknemo ali napravimo. Ko smo pred nedavnim govorili o slogu ali načinu izražanja, smo ponovno poudarili, da besed ne moremo vezati po mili volji, ampak le tako, kakor je ustaljeno v splošni rabi.

CEMENTA STRADAJO . . .
Moram reči, da je tudi tale krepka: „Medtem ko beremo, da cementarne delajo s polno paro in da bo cementa dovolj, ga potrošnik še vedno strada.“
Včasih, ko je bilo pri nas veliko revščine, je marsikdo stradal. Ker je bil kruh osnovno živilo, smo navadno rekli, da *kruha strada*. Zdaj, ko imamo znatno boljše življenje, kruha, očitno, ne stradamo več. Ker pa postajamo iz dneva v dan vse bolj zahtevni, nam seveda manjkajo druge stvari: enim udobna stanovanja, drugim avtomobili, tretjim vikendi itd. Toda zaradi tega menda še ne bomo govorili, da *stradamo stanovanja*, *italijanskih kavbojk*, *vikendov*. Pa cementa seveda: prav tako ne, četudi smo potrošniška družba. . . . B-r

Lirična paleta in okrogline

V Trebnjem razstavljata Slavonca – slikar Petranović in kipar Zupančič

Galerija likovnih samorastnikov v Trebnjem je svojo deseto razstavno sezono začela z razstavo slik Tomislava Petranovića – Rvata in kipov Miroslava Zupančiča, ki jo je v soboto, 22. aprila odprla beograjska pisateljica Milka Žicina in bo na ogledu do 5. maja.

Petranović, ki je doma iz Nove Gradiške, se predstavlja s 40 slikami na platnu in nekaj risbami. Josip Depolo je zapisal, da je to slikar, ki se je „od začetka naslanjal na lasten pogled na svet, ki pa ga ni opazoval skozi hlebinsko dioptrijo.“ Zaradi izredno živih barv, bujne domišljije, angažiranosti, popolne iskrenosti, izvirmosti in odprtosti k svojemu času ga nekateri imenujejo tudi poet slavonske ravnine.

Petranovičev sorazstavljalec Zupančič iz Okučanj, tudi Slavonec, je v Trebnjem postavil na ogled 20 kipov, izklesanih iz hruškovine in lipovine. „Tesal in brusil sem svoje okrogle kipe in tako ustvarjal razgaljene žene, razposajeno otročad, ravnodušne slavonske ljudi. Vztrajal sem in sedaj mi niti kamen ni težak,“ je sam označil svoje delo.

Vsekakor si je treba dela obeh avtorjev ogledati. Nekaj novega ponujajo, in prav to razstavi dviga ceno.

SLOVENIJALES – ZIČNICA LJUBLJANA
Odbor za delovna razmerja TOZD Proizvodnja naprav zračne in procesne tehnike Ribnica, objavlja prosta dela in naloge

VODJE FINANČNE OPERATIVE

Opravila:
likvidacija računov in povezava finančnih poslov med TOZD in delovno skupnostjo skupnih služb.
Pogoji:
ekonomska srednja šola z znanjem strojepisja ter najmanj dve leti delovnih izkušenj na ustreznem delu.
Interesenti naj pošljejo pismene vloge na naslov: „SLOVENIJALES – ZIČNICA“ TOZD Proizvodnja naprav zračne in procesne tehnike RIBNICA ali pa osebno pridejo na razgovor.

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA
podružnica 52100 Novo mesto
objavlja sprejem na delo 5 delavcev za opravljanje naslednjih delovnih nalog in sicer:

- 1) štiri za obdelavo nalogov plačilnega prometa v podružnici Novo mesto
 - 2) enega za obdelavo nalogov plačilnega prometa v ekspozituri Črnomelj
- Pogoj za sprejem pod 1) in 2) je usposobljenost na ravni osnovne šole, polnoletnost in eno leto ustreznih delovnih izkušenj ter moralno-politična neoporečnost.
Prošnjo za sprejem in življenjepis pošljite na naslov: Služba družbenega knjigovodstva, podružnica 52100 Novo mesto, 68000 Novo mesto.
Objava velja 15 dni po objavi v Dolenjskem listu. O izidu bodo kandidati obveščeni v 30 dneh.

Sevničani so v „super ligi“

Slovenska rokometna super liga starta že v soboto, v njej pa razen Sevničanov igrajo še Slovenj Gradec, Tržič in Obala – Nova Inlesova zmaga, Krka izgubila

Minulo soboto so se končala tekmovanja v štirih republiških rokometnih ligah. Vendar za najboljše ekipe prvenstva še ni konec. Uvrstilo se je v tako imenovano super ligo, v kateri bodo nastopili tudi Sevničani. S prvenstvom so nadaljevali tudi v II. zvezni rokometni ligi. Ribničani so slovenski derbi dobili, Novomeščanke pa so v gosteh doživele prepričljiv poraz.

INLES – JADRAN
25:22 (12:9)

V ribniški dvorani športnega centra si je rokometno prvenstveno tekmo med Inlesom in Jadranom ogledalo več kot 800 rokometnih privržencev. Moštvi sta ob izrednem rokometnem vzdušju prikazali ostro, dinamično in od časa do časa zelo grobo igro. Srečanje je bilo zelo pomembno za obe ekipi in tudi zato je v 30. minuti srečanja nekaj gledalcev vdrlo na igrišče in poskušalo goste preprečiti. Na srečo do pretepa ni prišlo. Pri domačih je zelo dobro branil vratar Gelze.

Inles: Kljun, D. Andoljšek, D. Ilc 2, J. Ilc 10, Kersnič 1, Radič 4, Karpov 1, T. Andoljšek 1, Ambrožič, Gabrijelčič 1, Putre 3, Gelze.

M. G.

OLIMPIJA – KRKA
20:14 (7:6)

Prvenstveno tekmo 16. kola II. zvezne rokometne lige za ženske sta ekipi odigrali v ribniški športni dvo-

rani. Srečanje, ki je bilo zanimivo samo v II. polčasu, si je ogledalo okoli 200 gledalcev. Videli so malo dobrega rokometu, največji „krivec“ za tako igro pa so bile slabe gostje, igralke iz Novega mesta.

Krka: Judež, Strukelj, Grgič 1, Zagorc, Hodnik 1, Brajer 1, Bon, Silvester, Kostanjšek 3, Molan 6, Mršnik 2.

M. G.

MINERVA – SEVNICA
20:20 (13:10)

Sevničani so v zadnjem kolu zamudili lepo priložnost, da bi z zmago, ki so jo imeli že v žepu, osvojili prvo mesto v skupini. Z neodločenim rezultatom so zbrali toliko točk kot igralci Slovenj Gradca, vendar so na drugem mestu. Navzlic temu so se uvrstili v super ligo, kjer se bodo potegovali za naslov prvaka. Sevnica: Možič, Mlakar 2, Ganc 1, Barič, Jazbec 1, Mrežar 2, Svažič 7, Štojs 2, Novšak 3, Trbovc 2, Kren.

KRKA – INLES
20:27 (12:13)

V zadnji tekmi slovenske zahodne rokometne lige sta se v Novem mestu pomerili vrsti Inlesa in Novega mesta. Mlada ekipa gostov iz Ribnice je zaslužno zmagala. Gostje so zaustavili najboljšega domačega igralca Pungerciča, kar je zadostovalo za prepričljivo zmago.

Krka: Kobe, Stupar 4, Petančič, Anderlič 3, Jaklič 1, Ristič 10, Pungercič 2, Stojšin.

Inles: Kljun, Žig 6, Andoljšek 6, Vesel 3, Mate 5, Debeljak 1, J. Lovšin 1, Fajdiga 1, Tanko 4, T. Lovšin.

MARIBOR – POSAVJE
21:12 (10:6)

Brežičanke se v Mariboru niso izkazale. Igrale so počasi, naredile preveč hudih napak in razpoloženim domačinkam ni bilo težko dosegati zadetke. Pri Posavju je dobro igrala Mlinaričeva.

Posavje: Levačič, Balon 2, Pečnik 1, Cetin, Rožman 2, Mlinarič 4, Vogrinc, Šekoranja, Kostanjšek 3, Arsov.

KOČEVJE – MLINOTEST
25:12 (11:8)

V srečanju 14. kola slovenske rokometne lige so veljale za fa-

KOLESARJI V KRIZI

Osemnajste kolesarske dirke „Po Jadranski magistrali“ so se udeležili tudi novomeški kolesarji. Medtem ko so pred letom dni dosegli nekaj lepih rezultatov, je minula dirka pokazala, da so Novotekovski tekmovalci v krizi. Tokrat je bila največja prva etapa. Antončič se je uvrstil na šestnajsto, Zrimšek pa na dvajseto mesto. V naslednjih dveh etapah je bil Zrimšek 7. in 9., vendar je v skupni uvrstitvi ostal na 20. mestu. Antončič pa je bil šestnajsti. Turk in Mijalovič sta si 18. dirko lahko le ogledala, ker sta zamudila na prvi start.

NOVO MESTO – INGRAD
2:3

(-7, 9, -13, 11, -7)

Okoli 30 gledalcev, izenačeno srečanje, ki so ga povsem zasluženo dobili gostje. Tekma je dokazala, da bi domači lahko z malo več volje in borbenosti v tekmi brez težav zmagali, igrali pa so počasi in nezainteresirano. Povrh vsega je manjkalo še Vernig, Goleš pa je igral z vročino. Borbeni gostje so izkoristili slab dan domačih.

Novo mesto: Goleš, Graberski, Babnik, Primc, Cotič, Medle, Pavlenič.

LOKA IN BRESTANICA

Pred kratkim je bilo v Sevnici medobčinsko ekipno prvenstvo v šahu. Pri mlajših pionirjih je zmagala vrsta osnovne šole Loke pri Zidanem mestu, pri starejših pionirkah pa Brestanica. Na občinskem prvenstvu, ki je bilo v Sevnici, so zmagali: st. pionirke: Krmelj, ml. pionirke: Loka, st. pionirji: Sevnica in ml. pionirji: Boštanj.

B. D.

NAJBOLJŠA STARI TRG IN VINICA

Minulo nedeljo je bilo v Črnomlju regionalno pionirsko prvenstvo v šahu. Organizirala sta ga črnomljska TKS in šahovska zveza za Dolenjsko. Najboljši so bili šahisti iz osnovne šole Stari trg in Vinice. Rezultati – ml. pionirke: 1. Stari trg ob Kolpi, 2. Zalna, 3. Šmarjeta; ml. pionirji: 1. Stari trg, 2. Šmarje, 3. Šmarjeta; st. pionirke: 1. Stari trg, 2. Šmarjeta, 3. Zalna; st. pionirji: 1. Vinica, 2. Ribnica, 3. Grm (Novo mesto) itd.

Maratonec Pavle

Z nedeljskim (23. aprila) gorskim tekom smučarjev tekačev od Komne do Vogla se je končala letošnja smučarska tekaška sezona. Medtem ko z nastopom naših najboljših tekačev in tekačic na svetovnem prvenstvu ne moremo biti zadovoljni, smo kaj lahko veseli zaradi razmaha smučarskega tekaškega športa.

Med številnimi ljubitelji belih smučin, ki merijo svoje moči na dolgih kilometrih, je tudi Trebanjec Pavle Šterk. Kot tekač je znan tudi v Jugoslaviji, v letošnji sezoni pa je dokazal, kaj zmore, na najdaljših tekaških preizkušnjah, zlasti na italijanski, 72 kilometrov dolgi „marcialonghi“: med 6000 tekmovalci je tam zasedel odlično 49. mesto.

V Predgradu, kjer se je rodil in obiskoval osnovno šolo, se je Pavle posvetil nogometu. Rad je igral tudi šah in postal celo prvak dolenjske. Ko se je vpisal na srednjo tehnično šolo v Ljubljani, ga je zvalila atletika. Začel je dosegati dobre rezultate, napredek pa mu je onemogočila poškodba. Nato je prišel še tujdi na elektrofakulteti. In kdo pravzaprav ve, če bi se Pavle sploh kdaj lotil katerega izmed

športov, če ne bi spoznal Janeza Pavčiča.

„Prva leta“, pravi šestindvajsetletni Pavle Šterk, „so bila težka. Treninje so bili iz leta v leto napornejši. Večkrat sem se vprašal, ali naj odneham. Pa konec koncev odločitev ni bila težka. Smučarski tek sem vžljubil in z vsakodnevnimi treningi spozna-



val lepote tega športa. Za letošnje tekmovalno sezono sem se pripravil v glavnem v Trebnjem in od tam sem hodil tudi na priprave v Ljubljano, Rovinj, na Komno. Bilo je naporno in izgubil sem veliko prostega časa. Če bi bil na Dolenjskem kakšen klub, ki bi mi nudil vsaj toliko

voritke gostje, ki so se precej časa potegovali za vrh lestvice, domače pa so jih z odlično igro presenetile in povsem nadigrale.

Kočevje: Stefančič, Vinkler, Milešič, Mišmaš 5, Vardijan 1, Radosavljevič 6, Jerič 6, Benko 6, Zbačnik, S. Jerič in Oražem.

UVRSTITVE DOLENJSKIH EKIP

Minulo soboto se je končalo tekmovanje v štirih republiških rokometnih ligah. Uvrstitve ekip z Dolenjskega: SRL – ženske – vzhod: 4. Posavje (Brežice); SRL – ženske – zahod: 5. Kočevje, 6. Dolenjska (Novo mesto); SRL – moški – vzhod: 2. Sevnica, 5. Posavje (Brežice); SRL – moški – zahod: 6. Krka, 7. Inles. Vse lige so bile osemčlanske.

INLES Z RUDARJEM, KRKA S SLAVIJO

V 16. kolu II. zvezne rokometne lige – sever igrajo Ribničani v gosteh, in sicer z Rudarjem. Čaka jih težko srečanje, če pa bi radi na lestvici zadržali solidno peto mesto, bi morali igrati najmanj neodločeno. Gostujejo tudi Novomeščanke. V drugem delu II. zvezne lige igrajo močno pomlajene in le malo možnosti je, da bi se po 17. kolu vrile domov s polovico točke.



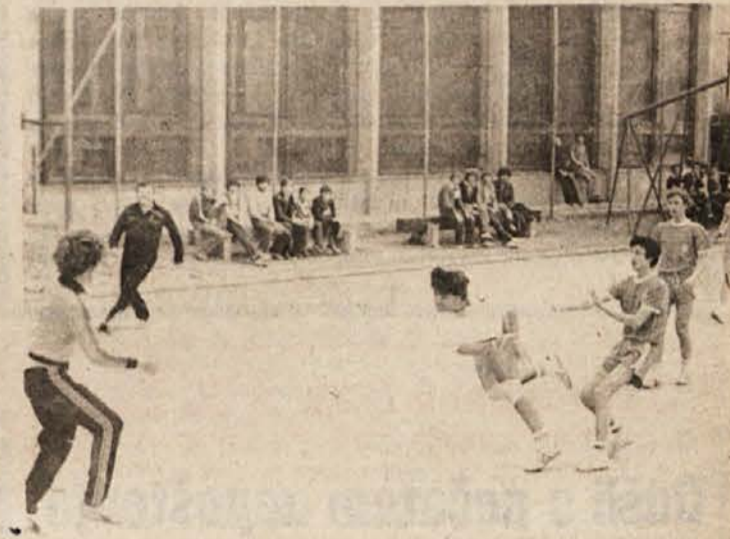
GOSTOL – OBUTEV
41:40 (32:19)

V prijateljski košarkarski ženski tekmi sta se konec tedna pomerili v Novi Gorici vrsti Gostola in novomeške Obuteve. Obe ekipi bosta nastopili v slovenski košarkarski ligi in sta srečanje odigrali v okviru priprav na ligo. Gostje so v prvem polčasu slabo igrali, v nadaljevanju pa so z ostrim „presingom“ domače igralke zmedle in le malo je manjkalo, da tekme niso dobile. Pri Obutvi sta se izkazali Srebrnjakova in Kuretova.

Obutev: Oberč, Žura 6, Horvat, Srebrnjak 2, Tomšič, Galič 3, Mežan 2, Žnidarič 5, Bilobrk 4, Kure 10 in Senica 8.

ODLIČNI ŠAHISTI

Novomeški šahisti so se 21. in 23. aprila udeležili republiškega finala za pokal maršala Tita v Ptuj, Tone Praznik, Tone Škerlj, Ivica Milič, Ervin Poredoš in Jože Pucelj so dobro igrali in ob koncu pristali tik pred vrhom: z Domžalami in Mariborčani so si razdelili 2. do 4. mesto. Vrstni red: 1. Iskra (Ljubljana) 14 točk, 2. do 4. Domžale, Novo mesto in Maribor 13 točk, 5. Lesce 14, 6. Izžira 11,5 itd.



ZANIMIVE TEKME – V Novem mestu je bilo od 21. do 23. aprila 16. tradicionalno športno, kulturno in družbenopolitično srečanje gojencev domov učencev srednjih šol iz Celja, Kopra, Kranja, Murške Sobote, Nove Gorice in Novega mesta. Pomerili so se v rokometu, namiznem tenisu, atletiki in košarki. Po zanimivih pa tudi izenačenih bojih so pokalni prvaki za letošnje leto postali Novogoričani. Domači tekmovalci in tekmovalke so bili drugi, Koprčani tretji itd.

Namiznoteniški zmagi

Vrsti Kočevje in Novega mesta, ki igrata v slovenski I. B ligi, sta po šestem kolu na 3. oziroma 5. mestu

V 1. B republiški namiznoteniški ligi so moštva konec minulega tedna odigrala 6. kolo. Vrsti z Dolenjskega, Kočevje in Dolenjska, sta gostovali, in sicer pri moštvu Goriške in Obale.

Kočevci so se najprej pomerili z Goriško. V dokaj izenačenem sreča-

nju so gostje dobro igrali, vendar proti razigrani domači vrsti niso mogli doseči več kot tesen poraz. Rezultat: Goriška – Kočevje 5:3 (Ščuka – Lapajne 2:1, Lukež – Pogorelec 2:0, Gregorič – Osterman 1:2, Lukež – Lapajne 2:1, Ščuka – Osterman 1:2, Gregorič – Pogorelec 0:2, Lukež – Osterman 2:0 in Gregorič – Lapajne – 2:1). Nato so se Kočevci pomerili še z vrsto Obale. V tem srečanju so bolje igrali in ga dobili 2:5. Posamezni izidi: Peric – Lapajne 0:2, Filipas – B. Pogorelec 2:0, Cerne – Osterman 0:2, Filipas – Lapajne 2:0, Peric – Osterman 1:2, Cerne – B. Pogorelec 0:2, Filipas – Osterman 0:2.

Močno pomlajena vrsta Novega mesta v minulih dveh kolu ni imela sreče. Fantje so bili sicer borbeni, vendar se jim je poznalo, da imajo premalo tekmovalnih izkušenj. Zato so konec tedna obe prvenstveni srečanja izgubili s 5:0. Obala – Dolenjska (Peric – Guštin 2:1, Filipas – Guštin II 2:1, Antonac – Švent 2:0, Filipas – Guštin II 2:0, in Peric – Guštin 2:0). Goriška – Dolenjska 5:0 (Lukež – Guštin 2:0, Gregorič – Guštin II 2:0, Ščuka – Švent 2:0, Gregorič – Guštin 2:0 in Lukež – Švent 2:0). Po šestem kolu je ekipa Kočevja na dobrem tretjem mestu, Novomeščani pa so peti.

ZVAGEN ZMAGAL

Novomeški šahovski klub je pripravil turnir četrtkategorikov in brez kategorikov. Na prvem je brez težav zmagal Franc Zvagen, saj je premagal vse nasprotnike in osvojil 9 točk. Za njim so se uvrstili Krneta (7), Aščič (6, eno preloženo) itd. Na turnirju brez kategorikov vodi Veljkovič (7 točk), za njim pa Lapajne 5,5 (2), Windscher 5,5 (1), Rolič 5 (1), Bihar 5 itd.

Boks tudi v Novem mestu?

V Dolenjskih Toplicah je bil konec minulega leta (18. decembra 1977) ustanovni občni zbor boksarskega kluba. Na njem so se dogovorili, da se bo novi klub z ozirom na borbene tradicije Toplic imenoval „Dušan Kveder – Tomaž“. Izvolili so šan Kveder – Tomaž, izvolili so tudi upravni odbor kluba in njegovi člani so pričeli takoj delati. Imeli so že več sej in prvi najbolj zagrizeni člani novega športnega kolektiva so na povabilo ljubljanskega boksarskega kluba „Odrud“ boksal v Ljubljani in Hrastniku. Izkazala sta se predvsem brata Tone in Jože Zupančič iz Meniške vasi. Tone je v srednji kategoriji dvakrat gostoval v Ljubljani in obakrat zmagal po točkah, Jože pa je boksal neodločeno. Toda Tone je kmalu odšel k vojakom in tako je sedaj najobetavnejši Emil Spehar, in sicer v welter kategoriji. V zadnjih dveh mesecih je imel tri nastope v Ljubljani in Hrastniku. Dvakrat je zmagal s TKO in enkrat boksal neodločeno. Emil je doma iz Podhoste. Rodil se je 30. januarja 1961 v Novem mestu. Sedaj obiskuje



Emil Spehar, nadarjen boksar in član boksarskega kluba „Dušan Tomaž – Kveder“ iz Dolenjskih Toplic.

poklicno šolo za strojnike za težko gradbeno mehanizacijo in je v drugem letniku. Je nadarjen, in ker ima veliko možnosti za vadbo, resno trenira pri ljubljanskem „Odrudu“. Ob sobotah in nedeljah vadi pri domačem klubu. Emil pravi, da ima boksa že precej časa rad in da ga še dolgo ne bo zapustil. Rad bi dosegel dvoje: uspešno končal šolo in napredoval v boksarskem športu.

Na zadnji seji topliškega boksarskega kluba so člani sklenili, da bodo prvi nastop v Toplicah predčili v juniju, nato pa še v Straži. Če bodo domači boksarji napredovali, bodo nato skupaj z ljubljancami v novomeški športni dvorani pripravili kakovostno boksarsko prireditev.

JANEZ GALE

FUŽINAR – KRKA
3:0 (9, 13, 15)

Ceravno so domače igralce s slabšo ekipo, so bile proti pomlajeni vrsti gostij boljši nasprotnik. Novomeščanke so sicer Fužinarjevo ekipo, ki v letošnjem prvenstvu ni izgubila niti enega srečanja, pošteno namučile, v tretjem setu bi s previdnejšo igro celo lahko osvojile set. Na Ravnah so doživele deseti poraz in s petega mesta padle na šesto, a se še vedno obdržale v ligaški konkurenci.

Krka: Rajer, Boh, Pilič, Zevnik, Adamič, Urbančič, Brajer, Bregar, Galeša.



Športno društvo Udarnik iz Novega mesta je v počastitev 27. aprila in 1. maja pripravilo pionirski nogometni turnir. Rezultati: Mirna peč – Bršljin 5:0, Udarnik I – Udarnik II 7:0, Finale: Udarnik – Mirna peč 5:2. Za zmagovalno ekipo so nastopili M. Pust, Novak, Cvelbar, Rokose, S. Pust, Ljubi, Kralj, Ferme.

ŠMARJETA ZMAGALA

V organizaciji Občinske zveze prijateljev mladine in novomeškega šahovskega kluba je bilo pred kratkim ekipno pionirsko šahovsko prvenstvo novomeških šol. Najboljši so bili igralci iz Šmarjete.

Rezultati – ml. pionirji: 1. Šmarjeta 15 točk; ml. pionirke: 1. Šmarjeta 6,5; st. pionirke: 1. Šmarjeta 13; st. pionirji: 1. Grm 14,5 točk.

NOVO MESTO ČETRTO

Dan železničarjev so počastili tudi novomeški železničarji. Pripravili so turnir na kegljišču Gorjančev, razen domačinov pa so nastopili še Zagrebčani, Ljubljancani in gostje iz Koprivnice. Vrstni red: 1. Koprivnica 524, 2. Ljubljana 520, 3. Zagreb 474, 4. Novo mesto 464.



tisti hip



JUNAK PA TAK! — Pred katero raco se je gosak na fotografiji tako veličastno izprsil, ne vemo; našo pozornost pritegne predvsem simetričnost njegovega telesa in pa seveda nenavada drža. Posnetek je uspelo narediti Janezu Papežu iz Kočevja, navdušenemu fotografu živalskega sveta. Kot nam je sporočil, se veliko ukvarja z zanimivo zvrstjo fotografije — fototolom in je tudi primerno „oborožen“. Na izletih v naravo ga spremljata dolgogorična objektivna 200 mm in 500 mm. Izprsenega racaka je naredil s 500-milimetrskim objektivom in kljub tako močnemu objektivu je moral se močno povečati izrez iz negativca. Škoda, da se v sicer zanimivo kompozicijo tako nesečno sili zadnji del neke druge rase. Ptičji junak bi zaradi učinkovitosti moral stati povsem sam.

Dolenjski list pred 20 leti

Odšli s pečatom nepoštenja

ZLASTI JE treba upoštevati težave, ki jih je do sedaj prebrodila splošna kmetijska zadruga Šmarjeta. V tej zadrugi se je zvrstilo že precejšnje število uslužbenecov. Skoraj vsi so odšli iz Šmarjete s pečatom nepoštenja ali malomarnega poslovanja, zadruga pa je za vsakim ugotavljala izgubo in primanjkljaj. Leta 1954 so uslužbeneci delali sedem mesecev brez plače. Najbolj zavedni zadrugarji so podpisali menico, da se je zadruga obdržala pri življenju. Krivično bi bilo, če ne bi priznali uslužbenecem, ki delajo od tega časa dalje v zadrugi, zasluge, da se je zadruga obdržala, da je plačala vse izgube in primanjkljaje in da je lani prvič od obstoja dosegla dobiček.

RES JE, premalo cenimo lepote, ki jih imamo tako blizu. Morda prav zato, ker so nam preblizu. Ko pa se bo z dograditvijo avtomobilske ceste povečal turistični promet tudi na Dolenjskem, bo gotovo imel tudi prelepi Debenec več obiskovalcev. Sedaj pa je to še skoraj neodkrita lepotica.

PREDZADNJO NEDELJO je bil v Zuzemberku roditeljski sestanek. Tovarišica Lavričeva je govorila o spoli vzgoji otrok, o vprašanju, ki ga preradi odriavajo starši in šola, a je za mlade ljudi velikega pomena. Staršem so nato predvajali tudi dva kratka filma o vzgoji otrok.

KONJEREJA JE v predelu Sentjerneje — Krško polje dokaj močna gospodarska panoga. Sentjerneje in Krško sta tudi kraja, kjer so se ohranile tradicionalne konjske dirke. Konjerejem je v teh krajih zelo ustrezno glede izbire plemenjakov. Plemenilna postaja na Brezovici je namreč dobila iz Ponovičev štiri zrebce plemenjake, vsak je druge pasme in lastnosti, tako da imajo konjerejci vsi možnost izbire.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 29. aprila 1958)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Benečanom golobi, Novomeščanom kure

(Po Dolenjskem) dobro uspeva kurja reja; naše mesto se posebno tekmuje s kurjo rejo drugih dolenjskih mest in trgov, in prišli so že večkrat tujci in svoje začudenje izrekli, ko so to poulično kurjo rejo ugedali. S tem so nas prav za prav opozorili na kure, ker mi domači smo jih bili vajeni, da jih niti videli nismo. V šali je nekdo kure za novomeško posebnost smatral in primerjal Novo mesto Benetkam, kjer golobe na mestne stroške redijo. Najlepsi eksemplari so brezdomno na Florijanskem trgu. Petelini in kokoši so prave kitajske pasme ter ponosno šetajo po onih mestnih nasadih. Žleti je, da se s kurami polagoma odpravijo, če hoče mesto čisto in čedno postati.

(S t e n o g r a f s k i) venček, o katerem smo zadnjič opomnili, osnoval se je 23. t. m. Pristopilo je do sedaj 25 članov. V temopisju se bode redno trikrat na teden vadilo po eno uro. Znanje temopisja je danes skoro vsakemu naobraženemu človeku potrebno, torej se tudi po šolah goji. Zato naj nikdo te prilike ne zamudi.

(Pogreznilo se) je v vasi Klapai ob Hebu na Češkem 30 hiš. Ta vas je postavljena deloma na hribu, vrh katerega so čarobne razvaline nekdanjega gradu. Vsed deževja in drugih podzemskih prebratov razpočilo je hrib na večih mestih in požrl cela poslopja. Bilu 200 prebivalcev je brez strehe. Strah je nepopisen. Za nesrečneže snujejo se v naglici milijodarna društva. Cesar poslal je 2000 goldinarjev. (S o d a — v o d a.) Priporočam slavnemu občinstvu Novega mesta in okolice svojo novo urejeno izdelovalnico soda-vode, v kateri izdelujem izključno s pomočjo filtracije se strojem soda-vodo, tako da za svežo, zdravo in bistro vodo jamčim. Prodajam na veliko in malo.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 1. maja 1898)



PO SVETU OKOLI

SVILENA SVETINJA — Na dražbi v Monte Carlu je neki angleški zbiratelj kupil svilenonočno čepico, katero je imel na glavi sam Napoleon Bonaparte, ko je potoval z ladjo „North Cumberland“ v izgnanstvo na otok Elbo. Čepico je premagani francoski cesar podaril mornarju Williamu Pyleu. Njegov prapravnuk pa je družinsko svetinjo prodal za 1800 frankov.

BERMUDSKI IMENIK — Telefonski imenik prebivalcev Bermudov ima to posebnost, da poleg točnega naslova in imena naročnikov natisne tudi vzdevke lastnikov telefonov.

ČE ODPOVE PADALO — Če odpove padalo, potem ostane padalcu še ta možnost, da odpre rezervno. A če odpove tudi to, potem... se lahko dogodi nekaj takega, kot se je v ameriški vojski bazi Fort Bragg. Enemu padalcu sta odpovedali obe padali, vendar je imel to srečo, da je priletel na odprto kupolo svojega tovarisa. Ujel se je za vrvi in se po njih spustil v naročje bolj srečnega padalca. Skupaj sta živa in zdrava pristala na tleh.

DA VEDO — Ker postaja v mestih hrup vse večji, človek pa se na tako nezdravo okolje kar privaja in pozablja, koliko mu lahko škodi, so Japonci v nekaterih mestih postavili posebne naprave, ki sproti merijo stopnjo hrupa in jo s svetlečimi kazalniki kažejo ljudem na ulici.

POČITEK IN REKLAMA — Neko angleško turistično podjetje je opustilo hotelček pri Gloucesteru. Podjetje je namreč svoje usluge ponujalo pod geslom „Kar vam nudimo, je pravi nočni mir!“, hotelček, ki so ga prdrali, pa je stal v neposredni bližini hrupnega industrijskega obrata. Gostje v njem niso celo noč zatisnili očesa in pritožb nad takšen nočni mir je bilo preveč za še tako trdo kožo turističnih poslovnicev.

BRANJE — Danske knjižnice plačujejo piscem posebne nagrade, če si bralci njihove knjige radi sposojajo. Ne vemo, če niso prav gospodje pisatelji najbolj pogosti obiskovalci knjižnic...

Prasiček med rastlinami

Še pred nekaj leti bi ob imenu Psophocarpus tetra-bonolobus strokovnjaki za prehrano začudeno pogledali in marsikateri botanik bi ostal nem; danes rastlina, ki se skriva pod tem imenom, tudi veliko upov. Te tropске rastline se je že prijel vzdevek krilatci fižol, zaradi kril-cem podobnih izboklin na njenih strokih. Strokovnjaki za prehrano človeštva so krilatemu fižolu v načrtih za odpravo lakote prisodili visoko in častno mesto.

Krilati fižol je užiten od vrha do korenin. Njegovo listje je kot špinaca, steblo kot beluš, zrna kot fižol in celo cvetovi in stroki so užitni. Slednji so primerni za najzbičnejše sladokusce, saj po okusu močno spominjajo na nekatere vrste bolj-ših gob. Odevec je skoraj zapisati, da tisto, kar ni od te rastline za človeka, z užitkom žre živina. Da bi bilo naštevavanje vrtil se popolnejše, moramo zapisati, da je krilati fižol po svoji naravi zelo nezahteven. Ne potrebuje gnojil, saj celo sam bogati zemljo, v kateri raste. Dušik dobiva iz zraka s pomočjo bakterij rhizobium, s katerimi živi v simbiozi.

Jack Kelly s floridske univerze, kjer se pospešno in zavzeto ukvarjajo z vprašanjem prehrane, je krilati fižol primerjal s prašičkom, od katerega človek koristno porabi prav vsak del.

V nekaterih predelih sveta je ta čudežna rastlina že dolgo v vsakdanji uporabi. Na Burmi, Javi in Novi Gvineji jo domačini goje z malo truda, ker je tako nezahtevna. Vendar je ne uporabljajo le zato, da si napolnijo želodce; izvlečke iz te rastline uporabljajo za zdravljenje očesnih obolenj, ušesnih vnetij in prebavnih motenj.

Tropski pasovi torej ne bodo več lačni pas Zemlje. Tako upanje budi krilati fižol.



Arheolog razlaga pomen najdene starine. Verjetno je takih spominikov azteške kulture še veliko pod ulicami Mexico Cityja.

Namesto zlata le kamen

Pod ulico mehiškega glavnega mesta odkriti lig boginj Coyolxauhqui — Montezumov zaklad še vedno neznan

Ko so letošnjega februarja pri javnih delih v središču hrupnega in prometnega glavnega mesta Mehike Mexico Cityja našli prvo starino, se je bliskovito razširil glas, da je končno odkrit slovit in dolgo iskani zaklad cesarja Montezume. Arheologi so mesto najdbe zavarovali z verigami, množica pa je vplila, da ima prvico do zlata, češ da plačuje pristojbine za zemljišča. Vendar pa to, kar so delavci našli, ni bilo zlato, ampak velikanski globoki relief azteške boginje Coyolxauhqui, za zgodovino in znanost gotovo dragocenejši od zlata.

Coyolxauhqui je bila mehiška boginja lune, o kateri legenda pripoveduje, da jo je besni masevalec morilec njegove matere razsekal na kosčke, ker je bila vmešana v umor. Od tistega časa naprej se tudi luna na nebu zmanjšuje, dokler ne mrkne in ponovno vzide kot polna luna.

Relief je bil po mnenju strokovnjakov izklesan v 15. stoletju. Fantastična podoba je vrezana v kamnito okroglo ploščo s premerom 3,3 metra in težko blizu 20 ton. Podoba je odlično ohranjena, zato je najverjetneja domneva, da so božanski kamen zakopali Azteki sami, preden so španski konkvistadorji prdli v Mexico.

Poleg reliefa so našli še šest človeških lobanj, nekaj kamni-

Rešitev prejšnje križanke

1	B	O	R	E	C	P	T	A			
2	E	R	A	T	O	A	L	T			
3	S	I	R	I	S	T	R	E	L		
4	W	E	I	O	N	R	A	S	A		
5	K	O	N	G	R	E	S	Z	K		
6	O	S	T	A	N	T	I	N	I		
7	S	P	O	R	T	D	V	E	T	O	P
8	K	O	T	A	T	O	N	A	N	E	P
9	K	A	N	T	O	S	O	R	O	G	
10	M	O	V	E	R	O	S	G	I	N	A
11	L	A	K	O	S	T	A	L	A	N	

prgišče misli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Malo izgubiš, ako rešiš čast. VOLTAIRE

Človek! Nihalo si med solzami in snehom. BYRON

Trgovcu je domovina njegov žep. CHINCHOLLE

d l	posarjen kruh	morost	država v zafrki	tribarvni ca	berite di	postavek	v kopno segaje morje	nekdanji rodovi v Italiji	zvezni se kletar za čustvene zadeve
zanka					nas violinist (igor)				
avar					tr.komik				
konjček					prelaz baz velebit				
očka					m. ime neznanega huna; kobilice				
žica									
d l	samec domače živali	govorilna piščica (pogovornost)	naigravec (muzičes)	pasje meso	ograj	pod	panj, na katerem se seka	sladka zgnana piščica	sredozem. lepota (rastlina)
praznina obleka					meštro pod (truhlo) gup	vojšice rib		ozi sorodnik	
vnetje useva						klica			
setev					hrv. potrajna makarska	mlinska zica		mlinska zica	
vetnica								nas pisalec (bobri)	
puščavski ris								začetek tekme	

Kako se je „skuhalo“ življenje

V praatmosferi in proceanu je pred štirimi milijardami leti začel proces, katerega posledica je tudi človek — Odlična vloga kamenin v prajui

Samodejne medplanetarne postaje so nam z Venere poslate strašljive podobe tamkajšnjega sveta: nad mrtvim planetom divjajo pešeni orkani, namesto življenja le pesek in kamen. Prav tako bi bila podoba naše Zemlje, ko bi se pred težko predstavljiviimi štirimi milijardami leti ne začel čudovit stvariteljski postopek. Iz mrtve snovi je začela nastajati živa, organska snov. Strokovnjaki govore o biološki evoluciji, ki naj bi se začela z razvojem praelci v najrazličnejše vrste življenja. Potek biološke evolucije si je znanost začela z dokaj podkrepjenimi domnevmi; predhodno obdobje, ko se je prva organska snov morala sestaviti, pa je zavito v temo neznanja. Novejša odkritja in raziskovanja nam odkrivajo delčke čudovite poti, ki jo je prehodila mrtva snov do življenja.

Nobenega dvoma ni, da je biološka evolucija „potomeč“ kemijske. Vsaka celica se sestoji iz biokemijskih molekul, beljakovin in nukleinskih kislin. Te „opeke življenja“ lahko nastanejo le s spajanjem manjših molekul, kot so metan, ogljikov monoksid, voda, in podobno. Iz anorganskih molekul naj bi se tvorile torej organske biomolekule, iz njih pa naj bi na koncu kemijske evolucije nastala praelci. Zagotovo je le, kako in kje se je ta fantastičen proces izvršil.

ŽVLJENJE IZ PRAJUHE

Sovjetski znanstvenik je v dvajsetih letih našega stoletja spletel zanimivo teorijo o poteku razvoja mrtve snovi v živo. Predpostavljajo, da je bilo v zemeljski praatmosferi dovolj malih molekul, na katerih je stalno delovalo ultravijolično žarčenje Sonca, hkrati pa so reakcije med molekulami plinov spodbujale še stalne strele. Tako ustvarjene spojine aminokislin, sladkorjev, nukleotidov so v proceanu nadaljevale z medsebojnimi učinkovanjem. Procean je postal „prajuha“ s sestavljenimi biomolekulami in konglomeratom celic.

Oparinov model so znanstveniki sprejeli in ga desetletja imeli za najbolj točnega. Nekatera dejstva, ki jih navaja Oparin, sta potrdila Nobelova nagradjenca Harold Urey in Melvin Calvin. Uredila sta posebno sterilizirano komoro, v kateri sta simulirala praatmosfero in procean iz vodika, metana in drugih nizkih molekul. Skozi umetno narejeno „prajhu“ sta simulirala močna električna prazenja — bliske. Tako sta prišla do amino-kislin, peptidov, molekul sladkorja, skratka do snovi, za katere znanost pravi, da so opeke biomolekul.

V kasnejših poskusih so raziskovalci v umetni „prajui“ uspeli dobiti tudi opeke DNK, ki je nosilec dednosti. Velika pomanjkljivost

v čudoviti igri nastanka prve žive celice.

Minerali so dobri pospeševalniki nekaterih procesov, med drugim tudi polimerizacije. Povrhu vsega je kamnita plast Zemlje dovolj bogata s fosforjem in ogljikovodikom, oba pa sta nadvse potrebni opeki pri tvorbi maščobnih kislin, brez katerih celice ne more razviti življenjsko valice opne.

Geokemijska teorija o nastanku žive snovi se je tako oblikovala. Danes jo znanost sprejema kot model, ki je najbližji resnici. Če pogledamo na kratko še enkrat, je šel razvoj snovi takole: na dnu proceana so se kopičile molekule, ki so prišle bodisi iz Zemljine notranjosti bodisi iz vesolja. Zaradi katalizatorskih učinkov kamenin so se molekule vezale v verige. Tako so nastale biomolekule kot so beljakovine, polisaharidi, nukleinske kisline, fosfolipidi. Nastale snovi so se v proceanu raztapljale in družile z drugimi snovmi v nove spojine. Prajuha je tako postajala vse bogatejša, posebno v površinski plasti, kjer je nastala prva zapletena molekula z aktivno površino. To je bila prva živa celica!

Oparinov model je torej ponudil le delni odgovor. V novjšem času znanstveniki pri razlagi nastanka žive celice upoštevajo tudi kamnine našega planeta. Dosedanji poskusi in raziskave so pokazali, da Zemljina skorja ni nikakor povsem abiotična, se pravi brez organskih snovi. V skladu s kamninami so odkrili vrsto organskih snovi. Tako groba delitev snovi na organsko in anorgansko izgublja na pomenu. Mnenja geologov so potrdila tudi astrofiziki, ki pravijo, da je v vesolju dovolj opek organske snovi. Vesoljski prah, iz katerega je navezadnje nastala tudi zemlja, je te snovi vseboval in pri strjevanju planetne mase se niso razgubile. Toplotu je celo spodbujevalno delovala pri spajanju višjih organskih molekul.

Iz notranjosti Zemlje so delci organskih snovi prišli v procean in se tam spajali v dolge verige biomolekul. Ker maščobne kisline in fosfolipidi niso mogli nastati, kot je dokazano, v praatmosferi in proceanu, prav tako pa voda ni najprimernejša za polimerizacijo, so teoretični poskusi pokazali, da so prva minerali odigrali poglavitno vlogo



Mikroskopski posnetek vtihih organskih kroglic, ki so jih našli v jezeru Kivu. Pri njih se je okoli mehurčaka plina stvorila organska opna. Prav lahko da so vzorec praelci.

VAŠA ZGODBA

PRAV TAKŠNE OČI

Sedim v sobi in zrem skoz okno na mehko pokrajino svoje ljubljene dežele. Premišljuje in misli mi pohite v preteklost, v mlada leta.

Bilo mi je sedemnajst let. Ljubila sem z vsem srcem. Zaradi nasprotovanja sorodnikov se je ta ljubezen končala. Še danes vidim v duhu fantove oči, ko sem mu povedala, da mi ni dovoljeno shajati se z njim. Njegove oči so bile zalostne. Komaj je zdržal solze.

Slovo je težko in boleče. Vsiljena odločitev me je mučila, pehala na rob obupa. Toda v tistih časih je bila volja staršev odločilna, pa tudi dolžno spoštovanje je bilo veliko. Uklonila sem se materini odločitvi, da ne bom ljubila fanta, čigar oče je bil hud alkoholik.

Pot me je odvedla v svet, med tuje ljudi. Iskala sem srečo, ki sem jo zaslužila v svoji prvi ljubezni. Čez nekaj let sem se poročila. Zakon ni bil sklenjen iz ljubezni, zato sem doživela mnoga razočaranja. Materina skrb me ni obvarovala zla alkoholizma: moj mož je pijančeval in se vlačil z drugimi ženskami.

V razočaranjih in trpljenju so minevala leta. Otroci so rasli in odrasli. Mnogo upov sem vložila vanje; pričakovala sem, da mi bodo razjasnili temno nebo življenja. A bila sem ponovno razočarana. Mlajša hči je s sedemnajstimi leti zašla na krivna pota: iz porodnišnice je prinesla nezakonsko dete. Kdo je otrokov oče, ni hotela povedati. Prepustila mi je dete v oskrbo.

Čeprav je bilo dete nezakonsko, sem skrbela zanj z veliko ljubeznijo. Nekega dne pa me je otrok zelo pretresel. Zrla sem v njegove oči in nenadoma vztrepetala. Takšne oči sem že videla, prav takšne oči so se mi globoko zarezale v spomin. Takšne oči je imel moj nesojeni fant!

Otroka sem še bolj vzljubila. Včasih se me je dotaknil občutek, da otroku usoda ne bo mila, zato sem se bolj trepetala zanj in se bolj sem ga ljubila. Vedela sem, da ima le mene, da ga edino jaz ljubim. Njegova mati je odšla v mesto, prepustila ga je meni in se ni več brigala zanj. Njeno življenje so zapolnile avanturice s poročenimi možmi.

Otrok je kmalu začel spraševati, kje sta njegova prava mamica in atek, zakaj ne prideta k nama, da bi bili skupaj, da bi se igrali skupaj. Včasih pa je zalostno spraševal, zakaj ga noče mamica vzeti k sebi v mesto.

Kaj naj odgovorim štiriletnemu otroku? Lagala sem, tvezla zgodbi in se že naprej bala dne, ko mu ne bo mogoče več lagati, ampak mu bo treba povedati resnico. Skrbelo me je, da bi otrok od drugih ne slišal grdih besed o svoji materi; bil je nežen in občutljiv fantiček, zato bi ga tak dogodek globoko prizadel.

Dnevi teko brez večjih sprememb. Moj vnukčec raste. Včasih mu napišem kakšno pesem, s katero mu želim olajšati spoznanje, da je sirota brez staršev, da je sam na svetu.

JANJA



OSTROSTRELEC



Vah-ta-vah je nato pripadajo Indijanci, ki so se utaborili v tvojem namemilo zapustili angleško ozemlje, za potlej odpravil v ko sta prišli do taborskega očetu. Stari Tom je bil naravi prestrašen, ko je videl, da se je podala zaradi njega, z nimerom pokazal, kajti on se je v očeh Indijancev osramotil in izgubil



40. Vah-ta-vah je nato pripadajo Indijanci, ki so se utaborili v tvojem namemilo zapustili angleško ozemlje, za potlej odpravil v ko sta prišli do taborskega očetu. Stari Tom je bil naravi prestrašen, ko je videl, da se je podala zaradi njega, z nimerom pokazal, kajti on se je v očeh Indijancev osramotil in izgubil



41. Mingi, ki so vedeli za Hettyjino neboljeno pamet, niso pokazali nobene sovražnosti, pač pa so jo pozvali, naj pove, čemu je prišla. Vah-ta-vah je bila za tolmacha. Hetty se je pogumno postavila pred rdeče boljavnice in jim začela po svoji preprosti, toda čisti misli pridigati o ljubezni in dobroti in prijateljstvu med ljudmi. Bila je prepričana, da je njen nauk nedoljiv in da bodo njene protušodne besede v trenutku prepričale in ganile trdosrdne divjake. To je bil njen načrt za očetovo rešitev. In Indijanci so jo nekaj časa molče poslušali.



42. Potem pa se je oglašil sam poglavar: »Res, to je lepi nauk belih ljudi. Toda čemu tedaj prihajajo s puškami in jermilje vse, kar vidijo. Zakaj beli možje drugače delajo, kot govorijo, zakaj plačujejo denar za skalpe naših žena in otrok ter imenujejo divjake nas, ki jemljemo skalpe samo sovražnikom, ubitim v poštenem boju? Po teh besedah se je obrnil in za njim so odšli še vsi drugi, razen stražarjev. Hettyjino ubogo glavico, so je preproste resnice hudo prizadele in strilo je obsedela zraven očeta, kateremu ni več videla rešitve.

POTA IN STRANPOTA

§

Dežurni poročajo

RAZBIL AVTOMOBILSKO ŠIPO – V noči na 23. april je bilo vlomljeno v osebni avtomobil Save Zvonarja iz Črnomlja. Slednji je vozilo parkirano pred stanovanjem, neznanec pa je razbil šipo na vratih in iz predala na armaturni plošči odnesel 2.000 din.

OB SUKNJIC IN DENAR – 19. aprila je bilo vlomljeno v osebni avtomobil Daniela Kavščka iz Gornje Straže. Avtomobil je stal pri tovarni IMV, vlomilec pa je iz avtomobila odnesel suknjico in 120 din.

RAZBIJAL PO HOTELU – Novomeški miličniki so 19. aprila pridržali do iztreznitve 24-letnega Mileta Ostiča iz Srebrnice, ker je razgrajal v hotelu Kandija, se nedostojno obnašal in razbijal steklenino. Vzrok: močno vinjenemu mu niso hoteli postreči z alkoholnimi pijačami. Ostič bo v kratkem obiskal sodnika za prekrške.



POPOLDANSKA NEVARNOST – Vse pogosteje se na cestah srečujemo s popoldanskimi nevihtami, prižgane luči pa veliko pomenijo za varnejšo vožnjo v takšnem vremenu.

GROZIL Z BOMBO

Anton Hren z Velike Strmice pri Trebelnem se je 19. aprila kazal sila junaškega pred svojimi vaščani. Od nekega je namreč privlekel bombo in z njo grozil domačinom. Miličniki, ki so Hrena še pravočasno razorožili, so ugotovili, da je bomba angleškega izvora. Seveda so nevarnega junaka prijavi javnemu tožilstvu.

Prehitro po slabi cesti

Roter zakrivil nesreči, v kateri je bil ob življenje sopotnik Vinko Kocjan – Pogojna obsodba

Na zatožni klopi novomeškega okrožnega sodišča je minuli teden sedel 32-letni Maksimilijan Roter iz Radeč, katerega je obtožnica bremenila, da je s prehitro in nepredvidno vožnjo zakrivil prometno nesrečo, v kateri je bil ob življenje njegov sopotnik Vinko Kocjan.

Lanskega 14. oktobra popoldne se je Roter s sopotnikom Vinkom Kocjanom in Ivanom Jazbecem peljal iz Hotemeža proti Sentjanžu. Med vožnjo po nekem klancu navzdol je zaradi prevelike hitrosti (cesta je namreč slaba, kotanjasta, posuta z gramozom) in tudi nepazljivosti avto zaneslo levo v jarek. Roter si je na moč prizadeval vozilo ponovno spraviti na cesto, kar mu je po dvajsetih metrih vožnje tudi

MOŠKO TRUPLO V KRKI

Vaščani Mršeče vasi so 20. aprila potegnili iz Krke moško truplo. Kot so pokazali dokumenti, ki so jih našli v zadnjem hlačnem žepu, gre za Jožeta Medveda z Mestnih njiv v Novem mestu. 23-letnega Jožeta so pogrešali že od 2. aprila. Vzroke smrti še raziskujejo.



KONEC DOLGE POTI – Ravnski del ceste Ljubljana – Zagreb v Krakovskem gozdu je zahteval več prenekatere žrtev, prav tako pa je premagal mnoge premalo odpočite voznike. Zadnji med njimi je bil iz Makedonije; na dolgi poti proti domu mu je pozornost popustila in že je zavozil s ceste. Tovor so morali preložiti na drug kamion. (Foto: M. Markelj)

Enako delo, različni zaslužki

To je vzrok, da se je Marija Kranjc iz OŠ Bršljin obrnila na sodišče – Uspela pritožba v Ljubljano – Povrnitev razlike OD za osem mesecev

Potem ko se je Marija Kranjc iz Novega mesta lanskega novembra obrnila na novomeško sodišče združenega dela, češ da je bila kot učiteljica na OŠ Bršljin prikrajšana pri osebnih dohodkih, je sodišče njen zahtevek zavrnilo kot neutemeljen. Sledila je pritožba v Ljubljano, sodišče združenega dela SRS pa je zahtevku Kranjčeve ugodilo, hkrati pa spremenilo odločbo prvostopenjskega sodišča.

Marija Kranjc namreč pravi, da na bršljski osnovni šoli poučuje peti razred, za to delo pa je bila zahtevana srednja, visoka ali pa višja šola. Kranjčeva ima srednješolsko izobrazbo in tako pač izpolnjuje pogoje za zasedbo tega delovnega mesta, ne prejema pa enakih osebnih dohodkov kot njeni delovni tovariši z višjo izobrazbo, pa čeprav opravljajo povsem enako delo. Po načelu: „za enako delo enako plačilo“, je terjala Kranjčeva izplačilo razlike OD za meseca nazaj. Znesek: 9.360,00.

Novomeško sodišče združenega dela je po pregledu veljav-

nega samoupravnega akta šole o delitvi in oblikovanju OD, branžnega sporazuma SFS in zaslišanju prič prišlo do zaključka, da je Kranjčeva prejela osebni dohodek na podlagi samoupravnega sporazuma, ki je bil zakonito sprejet in se je uporabljal na vseh OŠ v Novem mestu in ki ni bil v nasprotju s takrat veljavnimi predpisi, niti samoupravno prakso. Na podlagi vsega tega je senat zahtevek zavrnil.

Drugeče pa je menilo republiško sodišče: pritožbi se ugodi, Mariji Kranjc pa gre od 1. 1. do

1. 9. 1977 pravica do osebnega dohodka predmetnega učitelja in v Bršljinu ji morajo za ta čas seveda izplačati razliko OD. Razlaga takšne odločitve je kratka. Delavcu, ki ima nižjo strokovno izobrazbo ali usposobljenost, kot se zahteva za delo in naloge, ki jih opravlja, se lahko zmanjša osebni dohodek le v primeru, če ne opravlja zahtevanih opravil dovolj kvalitetno, ne v zahtevanem času in obsegu. Tako namreč stoji tudi v samoupravnem sporazumu šolske dejavnosti.

Ponarejeni petstotaki na pohodu

Več napak na ponarejenih – „sora“ namesto „gora“

Kot poročajo iz koprške UJV, so v zadnjem času na obalnem območju odkrili več primerov ponarejenih bankovcev za 500 din. Opozorilo velja vsem občanom, da bodo, še posebej pri nakupovalnih pohodih v sosednjo Italijo, previdni pri menjavi teh bankovcev.

Dosedanje ugotovitve namreč kažejo, da ponarejeni petstotaki prihajajo iz Italije, milanska policija pa je pred kratkim odkrila ponarejevalnico denarja in zaplenila večje količine ponaredkov, med njimi tudi 4.600 dinarskih bankovcev. Ponareddki, ki so se doslej pojavili, niso prav spretno izdelani. Od pravih bankovcev se razlikujejo po merah, tisku, papirju, najočitnejša napaka pa se je ponarejevalcem prikradla na hrbtno stran bankovca: med imeni republik je „tiskarski škrat“ prekrstil Črno goro v „Črna sora“. To pa je dovolj velik znak tudi za navadnega kupca.

uspelo, vendar je avto zaneslo čez cesto na kup gramoz, od tam pa po strmini do potoka, kjer se je prevrnil na streho. Po nesreči so se vsi trije splezali iz avtomobila, Jazbec je pot nadaljeval z avtobusom, medtem ko so Kocjana prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa je zaradi notranjih poškodb in krvavitve še istega dne podlegel poškodbam.

Roter je na obravnavi priznal krivdo, sodišče pa ga je obsodilo na 12 mesecev zapora, pogojno za dve leti. Sodba še ni pravomočna.



PREVIDNOST NI ODVEČ – Pomori rib v zadnjih letih (lanski v potoku Kobilica na našem posnetku) imajo usodno podobnost: povsod je krivec človek. Sezonsko škropljenje je tu, z njo pa tudi nevarnost zastrupljanja naših voda. Ob takih delih je vselej potrebna previdnost.

30.000 „prostih“ parcel

Težave kočevskega občinskega sodišča – Tisočim parcelam določiti imetnike – Kje bo zasedal veliki senat?

Tarnanju okrožnih sodišč o vse večjem pomanjkanju ustreznega kadra se vse glasneje pridružujejo še občinska sodišča. Toliko bolj, če gre za občino, ki se z vsemi štirimi „veže“ na tako mestno središče, kot je Ljubljana. O tem je Jurij Plut, predsednik kočevske ustanove, še povedal:

„Problem številka ena na našem sodišču je pomanjkanje kadra. Danes delava v Kočevju vsega dva sodnika, gore spisov in gradiva pa bi jih zaposlovala tudi pet. Nihče iz Ljubljane ne pride k nam, še huje pa je, ko naši pravniki kar drviijo v slovensko prestolnico. Izhode temu iščeno v ustrezni štipendijski politiki pa drugih ugodnostih, tako da danes upravičeno upamo, da bo to vprašanje okoli leta 1981 kazalo drugačno podobo.“

Dela je v kočevskem občinskem sodišču veliko. Na leto gre skozi roke sodnikom kar okoli 6.000 zadev. Največ je civilnih pravnih, manj kazenskih, kajti večje zadeve sedaj obravnava okrožno sodišče v Ljubljani.

„Civilnih zadev je toliko, da včasih ljudje čakajo na pravde tudi po dve leti, med kazenskimi pa prednjačijo po številu prometne obravnave, tatvine in tudi telesne poškodbe. Gospodarskega kriminala pa na sodišču skorajda ne obravnavamo. Ali ga res ni ali pa je temu krivo slabo in pomanjkljivo delo kontrol po podjetjih, je vprašanje zase.“

Primer, ki pa daje delu kočevskega občinskega sodišča še posebno obsebnost: zakon o kmetijskih zemljiščih namreč pravi, da je treba parcelam, ki še niso

vpisane v zemljiško knjigo, določiti nosilce uporabne pravice. In takšnih parcel je na Kočevskem blizu 30.000, sporazuma med družbenim sektorjem in občino nobenega. Kočevska sodnika čaka zaradi tega vse prej kot prijetno delo na terenu

„Ponovno smo pri kadrovskem vprašanju. Kako naj sodnika, ki imata tolikšen dotok zadev, opravita v odmerjenem času še to delo? Pa še nekaj: s prvim januarjem prihodnjega leta bo naše sodišče (zajema Kočevje in Ribnico) postalo enota ljubljanskega okrožnega sodišča. Tako bomo vse, tudi večje, kazenske zadeve obravnavali doma. To pa ne pomeni zgolj nujnosti po vsaj začasnih kadrovske rešitvi, treba bo urediti tudi primerne prostore.“

Se sreča, da Kočevci niso hude krvi. Če bi se namreč v prihodnosti na območju njihovega okrožnega sodišča zgodil uboj, ne bi imel veliki senat kje zasedati.

B. B.



Jurij Plut: „Okoli 6.000 zadev letno.“

Požar prihranilo delo

Nedeljska požara v Grobljah in Kotu – v slednjem zgorela hiša, namenjena rušenju – Koroščevi ob 60.000 din

V nedeljo je ogenj ponovno povzročal preglavice po Dolenjskem. Omenimo samo nedeljska požara v Grobljah in Kotu pri Semiču. Med vzroki pri obeh najdemo človeški faktor.

V nedeljo dopoldne je najprej zgorela lesena hiša Miroslava



NE POZNAJO PRESENEČENJA – V obrambni dan osnovne šole Veliki Gaber so se uspešno vključili vsi dejavniki v krajevni skupnosti.

Kot zares!

Veliki Gaber: šola in KS povezani v obrambi

Osnovna šola dr. Petra Držaja iz Velikega Gabra vsako leto posveti vso pozornost tudi obrambnim pripravam. Zadnji obrambni dan v petek in soboto je pokazal dobro usklajenost z vsemi dejavniki v krajevni skupnosti.

Vse priprave v petek so obetale uspešen razplet naslednjega dne, ko so izvedli pouk na „osvojenem ozemlju“. Pouk je potekal kar na štirih krajih: v Stehanji vasi v nekdanji šoli in zasebni hiši, v zasebni hiši so gostovali tudi na Cesti, v Selih – Šumberku je ravno tako prišla prav stara šola. Kurirska četa je vestno in urno opravila zaupane naloge. Ni majhna stvar v pičle pol ure obvestiti vse, ko je npr. do nekaterih krajev tudi 15 km poti!

Sobotni nastop gasilcev iz Zagorice in zagrebške sanitetne ekipe pri vaji v Selih – Šumberku je ravno tako ponazoril dobro usklajenost in izurjenost. Posebno fantje so bili veseli, ko so lahko tudi otipali pravo orožje pripadnikov voda teritorialne enote.

A. Z.

va Grizile v Kotu pri Semiču. Stara lesenja hiša, krita s slamo, je pogorela do tal, ogenj pa je nevarno ogrožal še bližnja poslopja, vendar je semiškimi gasilcem uspelo, da so jih obvarovali. Vzrok požara: Grizilovi so v stari krušni peči kurili koruzne storže, vendar je bila peč brez dimnika, tako da se je dim prosto uhal na podstrešje. Domači pa tudi niso nadzorovali ognja, tako da se je slednji bliskovito razširil po vsem posloppju in ga tudi upepelil. Kot so povedali Grizilovi, škode skorajda ni, kajti poslopje so že tako ali tako nameravali podreti.

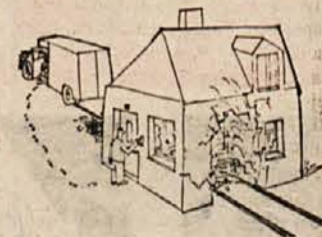
Huje pa je bilo popoldne v Grobljah, kjer je ogenj povzročil za okoli 60.000 din gmotne škode. Otroška igra z vžigalicami je bila namreč vzrok požaru, ki je upepelil kozolec, last Jožefa Korošec. Čeprav so na pomoč takoj priskočili vaščani ter gasilci iz Grobelj, Ostroge, Prekope in Sentjerneja, je kozolec pogorel do tal, z njim pa tudi seno, slama, dva voza in več kmečkega orodja.

S TRAKTORJEM ZADEL KOLESARJA

Drago Markelj iz Gornjih Laknic se je 20. aprila zvečer peljal na kolesu z motorjem od Mokronoga proti domu. Med vožnjo po klancu navzdol pa ga je s traktorjem dohitel Franc Gregorčič iz Gornjih Laknic. Pri prehitovanju je s sprednjim delom traktorja zadela kolesarja in ga zbil v jarek. Hudo poškodovanega Markelja so prepeljali v novomeško bolnišnico.

NOVI METROPOL GOREL

20. 4. dopoldne so novomeški gasilci prejeli poziv iz hotela Metropol; gorelo je namreč v veliki sobi novega dela hotela. Kot je pokazala preiskava, so v prostoru sušili sveže premazane tapison, steklar Janez Doljak pa je tačas z brusilko rezal aluminij. Zaradi isker so se vnetljivi hlapi syntelana vneli, ogenj pa je uničil kar okoli 60 kvadratnih metrov tapisona, delno ožgal prostor, močan dim pa je uničil še stene. Škodo cenijo kar na 500.000 din.



KRONIKA NESREČ

ZADEL V AVTOMOBIL – Anton Suštersič iz Šmarjete se je 21. aprila zjutraj peljal na motornem kolesu od Mačkova proti Ločni, ko mu je pri odcepu za Pionirjev servis nasproti pripeljal z osebnim avtomobilom Mihael Gašper iz Uršnih sel. Ta je nenadoma zavil v levo in tako Suštersiču zaprl pot. Suštersič je trčil v zadnje kolo osebnega avtomobila, padel in se laže poškodoval. Materialno škodo cenijo na 2.000 din.

RAZNESLO MU JE ZRAČNICO – Živojin Milivojevič iz Valjeva je 20. aprila okoli polnoči vozil tovornjak s priklopnikom iz Vinice proti Črnomlju. Nekje pri Nerajcu mu je razneslo zračnico. Voznik je tovornjak ustavil, takrat pa se je pokazal tudi ogenj. Milivojevič, ki je menil, da bo guma zaradi varnostnega obročka sama odpadla, je nato vožnjo nadaljeval. Ze pri Dragatušu pa se je ogenj tako razširil, da so morali posredovati dragatuški gasilci. Gmotne škode je bilo za okoli 50.000 din.

KONČAL NA VRTU – 22. aprila je Anton Plut z Grma vozil osebni avtomobil od Metlike proti Gradcu. V Grmu je zavijal na desno k hiši, za njim pa je takrat pripeljal z osebnim avtomobilom še Miroslav Željčič iz Gorenca. Slednji ni utegnil pravosčasno zmanjšati hitrosti, tako da je zadela v Plutov avtomobil in ga porinil na vrt, pri čemer se je Martin Plut laže poškodoval, gmotne škode pa je za 15.000 din.

NEPREDVIDNO SEKAL OVINEK – Zdenko Brajkovič iz Želebeja je 23. aprila zvečer vozil osebni avtomobil od Metlike proti Bojanji vasi, ko mu je v ovinku nasproti pripeljal kolesar Jože Bajuk iz Bojanje vasi. Slednji je pred srečanjem nepredvidno sekal ovinek, tako da sta z Brajkovičem trčila. Bajuk je padel in so ga ranjenega odpeljali v novomeško bolnišnico. Materialno škodo cenijo na 8.000 din.

Rušitve ne bodo več redkost

Dopolnitve v republiškem zakonu o urbanističnem planiranju prinašajo v našo vsakdanjost tako globoke in ostre spremembe, da smo se glede tega obrnili po več podatkov k šefu medobčinske urbanistične inšpekcije Karlu Oblaku. Z dvema njegovima sodelavcema vredimo skušali na kratko osvetliti tiste zadeve, ki bodo v kratkem hudo udarile več občanov — črnograditeljev.

„Najnovejša zakonodaja, ki je že stopila v veljavo, določa za vse črne gradnje odstranitve (rušitve)“, je poudaril Karlo Oblak. „Inšpekcija je torej dolžna ukrepati, žal pa se prizadeti občani potem znašajo nad inšpektorjem, ki ni nič kriv.“

Neprijetnost te službe so že mnogi občutili, posebno se zato, ker v preteklosti pri odgovornih v občini ni bilo dovolj politične podpore za začete akcije. Inšpektorji so navajali primere, ko so jih posamezni prizadeti občani blatili, tožili, jim celo grozili.

— Ali je znano, koliko črnih gradenj sploh imamo in kako boste vsem kos?

„Evidence o črnih gradnjah v novomeški občini ni. Vsekakor pa je na črno zgrajenih stavb veliko več, kot si navadno mislimo. To lahko sklepamo iz 189 primerov,

ki jih je inšpekcija obravnavala lani. Urbanistična inšpekcija je številčno zelo šibko zasedena, zato je jasno, da bomo tudi novi zakonodaji težko kos. Začeli pa bomo nemudoma. Šli bomo na teren in preverjali, če ljudje imajo dovoljenja itd. Pojavljali se bomo enkrat tukaj, drugič drugod. Ukrepi bodo sledili. Od politike izvršnega sveta občine bo tudi odvisno, kdaj bo potem prišlo do dejanskih rušitev. Potrebno bo skleniti pogodbo z neko delovno organizacijo, ki bo rušitvena dela opravljala.“

— Kaj pa, če se bodo prizadeti pritoževali?

— Po novem pritožba ne zadrži ukrepa. Prizadeti se lahko pritožijo, vendar izdana odločba velja in rušitve ni moč odložiti. Odstanitve na črno postavljenega objekta se zahteva od investitorja. Če ta noče sam odstraniti črne gradnje, potem pride buldozer, vendar na stroške prizadetega.“

— Ali je dopolnjeni zakon prinesel kakšne spremembe tudi glede kazni črnograditeljem?

„Ne bo namreč ostalo le pri odstranitvi objektov. Vsaka črna gradnja ima za lastnika tudi posledico: obvezno denarno kazen in zapor. To je bilo v veljavi tudi že doslej.“

R. BAČER



STOLETNICA ŠOLE VELIK DOGODEK — Posnetek je s sobotne slavnosti pred šolo v Vavti vasi, ki je slavila visok jubilej. Lepa proslava z dobro udeležbo je izvenela v upanje, da bo straški konec z razvijajočo se industrijo kmalu dobil sodobno novo šolo. (Foto: Bačer)

V slabih razmerah lepi uspehi

Ob 100-letnici osnovne šole v Vavti vasi ena želja: čimprej novo poslopje

V soboto, 22. aprila, je bila v Vavti vasi slovesnost ob 100-letnici domače šole. Zbrali so se vsi učenci, številni krajanji in predstavniki domačega in občinskega družbenopolitičnega življenja, kot tudi nekdanji učitelji.

Na šolskem športnem igrišču so organizirali proslavo, na kateri je ravnateljica šole Helena Smerdu podala obširno kroniko šole vse od nastanka do današnjih dni. Vatovška šola je bila od nekdanj žarišče vsakega prosvetnega in kulturnega napredka, čeravno je posebno po drugi vojni vedno bolj čutila pomanjkanje prostorov.

Po letu 1945, ko je ravnateljstvo prevzel Boris Plantan, so se znašli v hudem pomanj-

kanju, ko ni bilo niti dovolj drv, ne učnih knjig, ne učiteljev, pa je šola vseeno dobro opravila svoje poslanstvo. Prizadevanju krajanov gre zasluga, da so postopoma spremljali razmere. Od leta 1962 je pomanjkanje prostora na šoli očitno hromilo še uspešnejše delo. Dve leti kasneje so dozidali 4 učilnice in nekaj pisarni kasneje zgradili še zunanje športno igrišče, vseeno pa pogoji dela na tej šoli danes nikakor ne ustrezajo potrebam. Trpi zlasti zunajšolska dejavnost, na uvedbo celodnevne pouka pa ni niti misliti, dokler ne bo zgrajeno novo šolsko poslopje.

Kakor sta poudarila v govoru ravnateljica Smerdujeva in Štefan Galič, predsednik iz-

vršnega odbora občinske izobraževalne skupnosti, bodo vložili vse napore, da bi v novem programu javnih del Vavta vas dobila sodobno šolsko poslopje. Krajanji računajo, da bodo deležni razumevanja pri razpisu novega samoprispevka, saj so tudi Stražani solidarno pomagali pri gradnji šol v več krajih.

Straža ima že 2.000 zaposlenih, kraj se industrijsko zelo hitro razvija, zato je nujno poskrbeti tudi za boljše delovne pogoje na šoli, ki bodo ustrezali zahtevam današnjega časa.

Na proslavi so nastopili domači šolarji s pevskim zborom in recitacijami ter koli, igrala je Novolesova pihalna godba, pevski zbor „Gorjanci“ pa je zapel nekaj pesni. Tudi to kaže, da je sodelovanje krajanov, šole in domačih delovnih organizacij dobro, zato je upati, da bodo s skupnimi moči uspeli tudi pri akciji za novo gradnjo.

Kongresu sledi akcija

Komite ZK nalaga komunistom, da manifestativno vzdruže med kongresom izkoristijo za delo v praksi

20. aprila je komite novomeške občinske konference ZK obravnaval poročilo sodišča združenega dela in družbenega pravobranilca samoupravljanja, ocenjeval je obrambne priprave in največ časa posvetil oceni aktivnosti komunistov v času kongresa in akcijam, ki iz tega sledijo.

Komite je ugotovil, da je iz obeh poročil s področja dejavnosti samoupravne zakonodajne prakse očitno, da imamo delavske kontrole samo na papirju, medtem ko njihovega dela dejansko ni čutili. V zvezi s tem je bilo sprejetih več sklepov, ki zavezujejo zlasti sindikat in seveda komuniste v njih, da bi spremenili tok dogajanj v pravo smer.

Zelo pohvalno pa so ocenili aktivnost članstva ZK med zasedanjem VIII. kongresa slovenskih komunistov, saj so organizirali sestanke, sprejemali nove člane, poskrbeli za slavnostni videz krajev, ponekod so kurili kresove itd. Vse to so bili le zunanji znaki razpoloženja ljudi, ki kažejo po kongresu tudi več zanimanja za sprejem v članstvo. Po mnenju komiteja je zdajšnje vzdruže treba izkoristiti za takojšnjo akcijo v osnovnih organizacijah za dopolnjevanje programov in uresničevanje kongresnih dokumentov.

Ugodno so ocenili prve sestanke komunistov iz posameznih strok tako na primer trgov-

cev. Sledili pa naj bi še drugi. Poudarili so, da je potrebno v vrste komunistov vnesti več kritike, samokritike in odgovornosti. Občani imajo včasih vrsto pripomb glede vedenja posameznih komunistov, ki ravnajo drugače, kot jih zavezuje partijska knjižnica. Čimprej naj bi po osnovnih organizacijah naredili tudi evidenco o zadolžitvah komunistov. Dogaja se, da imajo nekateri po 15 funkcij, drugi pa plačujejo le članarino in se pri delu drže ob strani. V bodoče bodo več pozornosti posvečali tudi starejšim članom ZK-revolucionarjem in bolehnim. Z obiski teh članov bi pripomogli, da se ne bi čutili odrnjene in osamljene, četudi jim zdravje onemogoča večjo aktivnost.

NOVO MESTO: ŠTAFETA PRIDE 6. MAJA

V soboto, 6. maja, bo ob 16. uri prispela v Novo mesto zvezna štafeta mladosti in sicer iz smeri IMV — novi most — Ločna na Glavni trg, kjer bo osrednja slovesnost. Občinska konferenca SZDL Novo mesto poziva občane in delovne organizacije Novega mesta, naj na dan prihoda štafete mladosti izobesijo zastave.

ju“, pa tudi v dvorani kina v Žužemberku za tamkajšnje prebivalstvo.

Šentjernežani bodo 1. maja dopoldne pripravili veliko zborovanje in množični shod prebivalstva na Javorovici. Kakor je že tradicija, bodo na večer pred praznikom zagoreli številni kresovi na več hribov okrog mesta in na območju vaških krajevnih skupnosti.

Naj ne bi bilo tako samo prvič

Nova zdravstvena skupščina je za predsednika izvolila Jako Andoljška — Aneks je večina sprejela, za manjšino pa predlagajo odlok — Obračunavanje participacije se začena —

Iskati način, da bi čimbolj poenostavili administracijo pri obračunavanju doplačil za zdravstvene storitve in usluge, ki velja od 1. maja letos, je trenutno najvažnejša naloga.

Nova zdravstvena skupščina, ki se je v Novem mestu sestala 20. aprila, je potekala ob zelo zadovoljivi udeležbi. „Upam, da bo taka udeležba ne samo ob začetku našega dela, ampak stalno“, je poudaril novoizvoljeni predsednik Jaka Andoljšek iz SGP Pionir. V zboru uporabnikov so za predsednika izvolili Igorja Fajdigo iz tovarne „Krka“, za podpredsednika pa Jožeta Muhiča iz „Laboda“. Novi predsednik zbora izvajalec je postal dr. Peter Kapš, njegov namestnik pa Polde Grahek.

Namestnik predsednika občinske zdravstvene skupščine je dr. Boris Gašparovič, predsednik 11-članskega izvršnega odbora pa Tone Pirc. Odbor za družbeni nadzor vodi Branko Košir iz IMV.

Po volitvah so delegati sprejeli aneks k samoupravnemu sporazumu o temeljnih planov za obdobje 1976–1980, za katerega se je v združenem delu že izreklo 74 odstotkov vseh zaposlenih. Za manjšino, ki aneksa ni sprejela, pa bodo predlagali občinski skupščini sprejem odloka, tako da bo aneks obvezen za vse.

Skupščina je sprejela tudi sporazum o solidarnostnem združevanju sredstev za dodatni program v okviru regionalne zdravstvene skupnosti Novo mesto, medtem pa so se v razpravi najdlje zadržali pri navodilih za uresničevanje sistema osebnih prispevkov občanov k stroškom zdravstvenih storitev. Od 1. maja letos bo participacija v praksi veljala, način obračunavanja in plačevanja pa bi morali čimbolj poenostaviti. Kot so povedali razpravljalci na seji, bo na območju zdravstvenega centra potrebno zaposliti še 50 ljudi, da bodo to delo opravljali. Precej večje obremenitve pa bodo padle tudi na medicinske sestre.

Medtem ko smo po eni strani slišali precej dvomov glede uspešnosti in racionalnosti novega sistema participacije, kar zadeva njegovo tehnično plat (o ostalem nihče ni več razpravjal), pa je prisotnim vtil ne-

kaj optimizma Tone Pirc, ki je med drugim dejal:

„Ne vem, zakaj taka črnogledost. Participacijo smo imeli in obračunavali tudi doslej, gre samo za deset novih oblik. Vprašanje rizičnosti pa je bilo tudi doslej odprto...“

Škocjan čaka na otvoritev

Vsako leto 23. maja praznuje krajevna skupnost Škocjan svoj praznik, letos pa se nanj še posebno skrbno pripravljajo, ker bodo ob tej priložnosti odprli novo zdravstveno postajo. Ta pa pomeni za celotno področje eno največjih pridobitev povojnih let. Sklenili so, da bodo glavno slavnost z otvoritvijo organizirali 28. maja, še prej pa bo cela vrsta drugih prireditev v čast praznika.

Prva prireditev je bila že 23. aprila, ko so imeli v vasi koncert moških pevskih zborov iz Dobrave in Šmihela pri Novem mestu. Učenci domače šole priredijo 27. aprila šolsko proslavo, 30. aprila pa bo na Mastnem vrhu večer ob tabornem ognju.

Krajevna skupnost bo letos tudi prvič podelila svoja priznanja OF najbolj zaslužnim in aktivnim krajanom.

KONEC LETA VRTEC TUDI V BRŠLJINU

Zemljska dela za gradnjo novega vrtca v Bršljinu so v teku. Podjetje Pionir gradi vrtce za 160 otrok, v katerem bosta tudi dva oddelka za Rome, in bo po pogodbi gotov do 15. novembra letos. Računajo, da bo slavnostna otvoritev vrtca za letošnji dan republike. Tudi vrtce na Drski bo v nekaj tednih sprejel malčke; rok za dograditev stavbe je 20. maj. Oprema za ta vrtce je tudi že nabavljena.

NOVO MESTO: NOVI ZDRAVSTVENI DOM ČEZ DOBRO LETO DNI

Po zadnjih vesteh znaša predračun za gradnjo novega zdravstvenega doma v Novem mestu 97 milijonov dinarjev. S podjetjem SGP Pionir je že sklenjena pogodba za oddajo gradbenih del, v njej pa je rečeno, da mora biti stavba v prvi etapi gradnje dokončana avgusta 1979. Zemljišče je že odkupljeno in pripravljeno za začetek del.



Novomeška kronika

JE ŽE LEPŠE — V športno dvorano ni več potrebno hoditi naokrog mimo osnovne šole po stezi, temveč je že odprta glavna cesta pri Petrolu mimo nove banke. Med gradnjo banke je bilo vsenaokrog gradbišče, zdaj pa je prostor spet urejen. Del prejšnjega travnika so tudi zravnali in nasuli, tako da je pred športno dvorano nastalo primerno parkirišče.

biti po 1.90 din. Čebula je veljala 9.53 din, karfiola 26 din kilogram, korenček 15 din, solata ledenka 17 din, hruške 24 din, por 22 din paradiznik 43 din, beluš 56 din (v Novem mestu jih je malokdaj dobili) itd. Kmetice so imele smetano v skodelicah po 25 din, razen tega pa veliko cvetja in sadik za rože in zelenjadni vrt. Tudi kramarski del tržnice je bil dobro zastopan z vsakovrstno četenino, konfekcijo, usnjenimi izdelki in suho robo.

IZBIRA SAMO ZA VEČJE KRAJE ? — Novomeščanom se čudno zdi, da v Ljubljani, Celju in drugod vidijo v izložbah Peka, Astre, Planike, Borova in takih prodajalnah, kakršne imamo tudi pri nas, veliko večjo izbiro obutve. Drugod imajo zares bogato izbiro, pri nas pa tega ni, zato pač kupujemo pri istih „firmah“ vendar prodajalnih drugod.

NE BO VEČ SKAKALNICE — V Bršljinu so te dni popravljali cesto pri prehodu čez železniško progo, kjer so prej avtomobili poskakovali. Te nevarnosti ne bo več, pač pa se čakajo pred velikokant spuščeni zapornicami ne da ogniti, dokler ne bo tu promet drugače urejen.

VSEGA NA IZBIRO — Ponedeljkova tržnica je bila kar dobro založena, na stojnicah pa spet ni bilo vsega blaga, ki bi ga stranke mde kupile. Jajca so bila menda najcenejša letos, in sicer jih je bilo do-



Ena gospa je rekla, da bi prav tako presrečno rada zvedela, ali so v Ulici talcev pločniki za pešce, ali pa zato, da stanovalci postavljajo nanje kante za smeti in jemljejo mimoidočim že tako skop odmerjeni prostor...

Splet prvomajskih prireditev

V počastitev 27. aprila dneva OF, in praznika dela bo v novomeški občini cela vrsta slovesnosti. Začele so se že 25. aprila. Podelitvo priznanj OF za družbenopolitično delo v novomeških krajevnih skupnostih. 26. aprila je bila v Novolesovi tovarni v Straži večja proslava, ki so jo organizirali v sodelovanju s krajanji in drugimi delovnimi organizacijami Straže.

Občinska priznanja OF in srebrni znak sindikatov novomeške občine so podelili ta dan ob 17. uri v Dolenjski galeriji, zvečer pa je bil na Marofu kres s kulturnim programom, ki sta ga organizirali krajevna skupnost Mestne njive in Center ter mladina.

Isti dan zvečer je bila slavnostna prireditev tudi v Mirni peči, in sicer „pri bunker-

Na podlagi 6. in 7. člena pravilnika o kreditiranju stanovanjske graditve Samoupravne stanovanjske skupnosti Trebnje (Skupščinski Dolenjski list št. 29/75 in 17/77) razpisuje Samoupravna stanovanjska skupnost Trebnje

IV. NATEČAJ

za posojila iz združenih sredstev za kreditiranje stanovanjske graditve

RAZPISUJEJO SE NASLEDNJA SREDSTVA

1. posojila organizacijam združenega dela in drugim organizacijam za nakup ali zidavo najemnih družbenih stanovanj — 5,600,000 din.
2. za posojila delavcem za gradnjo ali nakup zasebnih stanovanjskih hiš oziroma stanovanj — 2,400,000 din.

RAZPISNI POGOJI:

(Pod 1)

Posojilo za nakup ali graditev najemnih družbenih stanovanj po tem natečaju lahko najamejo temeljne in druge organizacije združenega dela (v nadaljevanju: organizacije), če združujejo sredstva za kreditiranje stanovanjske graditve v okviru Samoupravne stanovanjske skupnosti Trebnje. Organizacija ima pravico do posojila, če izpolnjuje pogoje, ki jih določa citirani pravilnik, ter tudi naslednje pogoje:

- da gradi ali kupuje stanovanje v okviru predpisanega stanovanjskega standarda v občini;
- da je sposobna vračati posojilo;
- da sodeluje z lastno udeležbo, ki znaša najmanj:

če je znašal povprečni osebni dohodek na zaposlenega v organizaciji v preteklem letu in v primerjavi s povprečnim mesečnim osebnim dohodkom na zaposlenega v SRS

Odstotkov		
30 %		do 100 %
35 %	nad 100	do 105 %
40 %	nad 105	do 110 %
45 %	nad 110	do 115 %
50 %	nad 115 %	

Organizacije s področja negospodarskih dejavnosti lahko sodelujejo v natečaju ne glede na doseženi povprečni mesečni osebni dohodek na delavca, če zagotovijo lastno udeležbo najmanj v višini 20 %.

Višina najmanjše lastne udeležbe se računa od kupoprodajne vrednosti standardnega stanovanja, vendar največ do višine tiste cene za 1 m² površine, ki jo je potrdil pristojni organ. Organizacija mora prijavi na natečaj za najetje posojila priložiti:

- sklep pristojnega samoupravnega organa o najetu posojila in o zagotovitvi sredstev za lastno udeležbo ter o zagotovitvi rednega odplačevanja posojila;
- kupoprodajno pogodbo ali predpogodbo in potrdilo o zagotovitvi nakupa najemnih stanovanj pri proizvajalcu z navedbo števila in vrste stanovanj ter njihovo površino ter ceno stanovanj, ki jih kupuje;
- izjavo o izločanju sredstev za stanovanjsko graditev in o združevanju sredstev ter izjavo o obveznostih po kreditnih pogodbah za nakup ali gradnjo stanovanj v prejšnjih letih (obrazec IV/1);
- izjavo o doseženih povprečnih mesečnih osebnih dohodkih (obrazec IV/2).

Obrestna mera za posojila po tem natečaju znaša 4 % letno. Po preteku 10 let od začetka odplačevanja posojila se obrestna mera za neodplačani del posojila poveča na 6 % letno.

(Pod 2)

Posojilo za gradnjo zasebne individualne stanovanjske hiše ali nakup stanovanja lahko po tem natečaju dobi delavec, če je zaposlen v organizaciji, katera združuje sredstva za kreditiranje stanovanjske graditve pri Samoupravni stanovanjski skupnosti Trebnje

Kandidat za posojilo mora izpolnjevati pogoje po citiranem pravilniku, zlasti pa še naslednje:

- da nima stanovanja ali pa ima premajhno oziroma drugače neustrezno stanovanje, ali
- da prebiva v družbenem stanovanju, ki ga bo sprostil;
- da gradi ali kupuje stanovanje (stanovanjsko hišo) s standardno velikostjo;
- da se gradnja v celoti izvaja skladno z odobreno gradbenotehnično dokumentacijo;
- da ima do dneva razpisa tega natečaja zgrajeno stanovanjsko hišo najmanj do zaključene III. gradbene faze oziroma zgrajeno betonsko ploščo za postavitev montažne stanovanjske hiše;
- da sodeluje z lastno udeležbo najmanj v višini, ki jo določa citirani pravilnik;
- da pri tej skupnosti še ni dobil posojila za gradnjo ali nakup stanovanja.

Posojilo po tem natečaju je omejeno in lahko znaša največ 60.000 din za vsako posamezno stanovanjsko hišo oziroma stanovanje.

Delavec, ki gradi individualno stanovanjsko hišo izven programa organizirane stanovanjske graditve, lahko dobi posojilo, izračunano po določilih citiranega pravilnika in pogojih iz tega natečaja, zmanjšano za 20 %.

Kandidati za posojilo se na natečaj prijavi z vlogo na obrazcu IV/3. Obrazec vloge mora biti izpolnjen v celoti, z vsemi zahtevanimi izjavami, sicer se bo vloga štela za nepopolno in ne bo obravnavana.

Vlogi na natečaj morajo kandidati priložiti še:

- dokazilo o osebnih dohodkih prosilca in drugih družinskih članov v preteklem letu ter dolgoročnih obveznostih iz osebnega dohodka (obrazec IV/4);
- fotokopijo ali overjen prepis gradbenega dovoljenja;
- fotokopije morebitnih varčevalnih pogodb o namenskem varčevanju v banki;
- fotokopije posojilnih pogodb za posojilo, ki so že bila najeta za gradnjo stanovanjske hiše.

Prednost pri dodelitvi posojil po tem natečaju imajo prosilci, ki so se prijavi že na III. natečaj v letu 1977, a niso mogli dobiti posojila zaradi premajhnih sredstev.

Prednostni vrstni red ostalih prosilcev, če bo teh več, kot jim je možno zagotoviti posojilo iz razpisanih sredstev, bo določen na podlagi določb citiranega pravilnika po vrednosti kriterijev, kakršne določi skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti Trebnje.

Obrestna mera za posojila po tem natečaju znaša 4 % letno. Po preteku 10 let od začetka odplačevanja posojila se obrestna mera za neodplačani del posojila poveča na 6 % letno. Posojilo vrača delavec v mesečnih obrokih, ki znašajo šestino polletnih anuitet.

DRUGA DOLOČILA:

Rok za prijave na natečaj je za posojila pod 1) odprt do porabe razpisanih sredstev oziroma do konca tega leta, za posojila pod 2) pa en mesec po objavi natečaja. Kasnejše prijave ne bodo upoštevane, prav tako tudi ne nepopolne vloge.

Prijave na natečaj sprejema strokovna služba Samoupravne stanovanjske skupnosti Trebnje, Goliev trg 9, kjer zainteresirani lahko dobijo tudi potrebne obrazce in morebitna druga posojila.

Kandidatom, ki so se že prijavi na III. natečaj in so izpolnjevali pogoje za posojilo, a ga zaradi premajhnih sredstev niso dobili, ni potrebno ponovno predlagati vse dokumentacije, ampak le: pismeno prijavo, v kateri naj navedejo morebitne spremembe, ki so nastale v tem času in ki lahko vplivajo na višino posojila, ter izpolnjen in potrjen obrazec IV/4.

Št.: 114/78

Datum: 20. 4. 1978

IZVRŠNI ODBOR

SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE

SKUPNOSTI TREBNJE



tekstilana
kočevje

TEKSTILNA TOVARNA TEKSTILANA,
KOČEVJE

razpisuje naslednje štipendije
za šolsko leto 1978/79

1. eno štipendijo na ekonomski fakulteti ali na visoki komercialni šoli, prvi letnik;
2. tri štipendije na tehnični tekstilni šoli v Kranju, smeri: predilska, tkalska in kemijska.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave kadrovske službi delovne organizacije do 15. maja 1978 na predpisanem obrazcu.

ŠTIPENDIJE

„SLOVENIJALES“
LESNA INDUSTRIJA KOČEVJE

Odbor za medsebojna razmerja delavcev razpisuje na podlagi 23. člena sporazuma o štipendiranju za šolsko leto 1978/79 naslednje štipendije:

1. VIŠJE IN VISOKE ŠOLE

Biotehnična fakulteta — lesna smer	2 štipendiji
Ekonomska fakulteta	1 štipendija
Pravna fakulteta	1 štipendija
Višja tehnična varnostna šola	1 štipendija
Fakulteta za strojništvo I. stopnja	1 štipendija
Fakulteta za kemijo I. stopnja	1 štipendija

2. SREDNJE ŠOLE

Tehniška srednja šola — lesna smer	3 štipendije
Ekonomska srednja šola	3 štipendije
Administrativna srednja šola	2 štipendiji
Tehniška srednja šola — oddelek za strojništvo	1 štipendija
Tehniška srednja šola — oddelek za kemijo	1 štipendija

3. POKLICNE ŠOLE

Pohišten mizar	3 štipendije
Strojni ključavničar	2 štipendiji
Obratni elektrikar	3 štipendije
Brusilec rezil	2 štipendiji
Sušilničar lesa	2 štipendiji
Lesostrugar	2 štipendiji
Zagar	2 štipendiji

Kandidati naj pošljejo prošnje na izpolnjenem obrazcu 1,65 ter priložijo:

- zadnje šolsko spričevalo oziroma potrdilo o opravljenih izpiti ali frekventacijsko potrdilo,
 - potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov,
 - potrdilo o prejetem otroškem dodatku ali prepis odločbe o prejemanju otroškega dodatka.
- Za učence, ki se zanimajo za poklic lesostrugarja in žagarja se zahteva, da so končali najmanj 6 razredov osnovne šole. Prošnje sprejema splošni sektor LIK Kočevje do 31. 7. 1978.

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST



veletrgovina
ŠPECERIJA
bled TOZD MALOPRODAJA

Veletrgovina ŠPECERIJA BLED
TOZD MALOPRODAJA, n. sol. o.
Bled, Kajuhova 3

Odbor za medsebojna razmerja delavcev
v združenem delu TOZD MALOPRODAJA,
razpisuje prosta dela in naloge:

KUHARJA I

Pogoj: srednja poklicna (KV) izobrazba gostinske smeri, 3 leta delovnih izkušenj

NATAKARJA I

Pogoj: srednja poklicna (KV) izobrazba gostinske smeri, 3 leta delovnih izkušenj

Razpisana dela in naloge kuharja I in natakarja I so za gostišče Dobrča na Brezjah. Kandidatom nudimo samske sobe in hrano v gostišču.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe na naslov: Špecerija Bled, TOZD Maloprodaja, Bled, Kajuhova 3, v roku 10 dni po objavi.



Pletenina

Odbor za delovna razmerja „PLETENINA“ —
tovarna trikotajnih izdelkov,
Ljubljana, Zaloška 14,

objavlja prosta opravila in
naloge v obratu SODRAŽICA:

1. KUCHARICE ALI POMOČNICE KUCHARICE

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- KV ali PK kuharica
- opravljeni izpit iz higienskega minimuma
- veljavnost živilske izkaznice za leto 1978
- opravila in naloge kuharice se opravljajo v deljenem delovnem času

Poskusna doba traja 3 mesece.

Prijave z dokazili sprejema splošni sektor „PLETENINA“, tovarna trikotajnih izdelkov, Ljubljana, Zaloška 14, 15 dni po objavi.

O izbiri kandidata za objavljena opravila in naloge boste obveščeni najkasneje 8 dni po zasedanju odbora za delovna razmerja.



V SPOMIN

9. maja letos bo minilo 9 let tih
žalosti, odkar nas je za vedno
zapustil naš ljubljeni sin oziroma
brat

JOŽE
PEČJAK

Drašča vas

Ob tej priliki se ponovno zahvaljujemo vsem, ki so mu darovali cvetje, ga spremili na zadnji poti in s tem lajšali bridko bolečino v naših srcih.

Žalujoci: ata Janez, mama Jožefa ter bratje Lojze, Janez, France in Rafael z družinami

Usposabljanje za delovanje

Dipl. pravnik Alojz Ratajc, tačas je v politični šoli maršala Tita v Kumrovcu, se je udeležil tudi nedavnega osmega kongresa slovenskih komunistov v komisiji za razvoj in statut ZK.

V razpravi na kongresni komisiji se je zavzemal, da pride v resolucijo tudi poudarek vzgojnemu smotrom, na katere je tovariš Tito opozoril že v prvi vrsti govora. „Predvsem pri mladini je treba utrditi vrednote, kot jih določajo socialistična morala, bratstvo in enotnost, entuziazem, tovarišvo in podobno,“ je menil Ratajc.

V sestavi novih organov občinske konference ZK je tudi predsednik komisije za družbenopolitična in idejna vprašanja ter mednarodne odnose. Pri tem delu ne gre zgolj za predavanja in puste sestanke. Trebanjska komisija se zavzema za to, da si sleherna osnovna organizacija izdelata lasten program. „Razumljivo je, da bomo v občinskem merilu pomagali pripraviti seminarje, organizirati občinske politične šole in tudi razna zanimiva predavanja. Zavzemamo se za spremljanje idejnopolitičnega usposabljanja slehernega člana. Zato bomo skrbeli tudi za posebno evidenco. Tako bo v občini pregled nad tem, katere oblike so posamezni člani že obdelali in kaj lahko še dograjujejo. Brez tega se vedno vrtno v krogu enih in istih ljudi.“



TREBANJSKE NOVICE

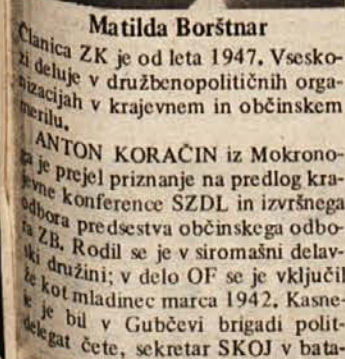
Petim zaslužnim letošnja priznanja OF

Za izbor letošnjih dobitnikov srebrnih priznanj Osvobodilne fronte se je odločila žirija pri občinski konferenci že v začetku aprila. Po krajevnih skupnostih bodo ob prazniku OF 27. aprila podelili tudi bronasta priznanja.

MATILDA BORŠTNAR z Mirne je to priznanje prejela na predlog krajevnih konference SZDL. Tovarišica Borštnarjeva izhaja iz kmečke družine. Kljub mladosti se je takoj vključila v OF, med vojno je bila med drugim tudi kurirka. V njihovi hiši je bila navkljub bližini ceste celo obveščevalna postaja VII. korpusa.



ANTON KORACIN iz Mokronoga je prejel priznanje na predlog krajevnih konference SZDL in izvršnega odbora predstva občinskega odbora ZB. Rodil se je v siromašni delavski družini; v delo OF se je vključil že kot mladinec marca 1942. Kasneje je bil v Gubčevi brigadi politični delegat čete, sekretar SKOJ v bata-



Anton Koračin

ljonu in brigadi. Do osvoboditve je bil komisar čete jurišnega bataljona



Janez Mihevc

XV. divizije. Po osvoboditvi je opravljal razne dolžnosti v državni

varnosti. Navkljub bolezni je še vedno delaven v raznih organizacijah. **JANEZ MIHEVC** iz Trebnjega se je po vojni udeležil kot mladinec prvih delovnih akcij na progi Brčko-Banovići in gradnje Nove Gorice. V trebanjsko občino je prišel 1955. Med drugim je bil podpredsednik občinske skupščine. Več mandatnih obdobij je tudi član občinskega komiteja ZK. Pod njegovim vodstvom se je mizarstvo podjetje Treles razvilo v solidno obrtno podjetje. Z izredno prizadevnostjo dela v stanovanjski skupnosti.



Jože Tomažin

kjer je predsednik izvršnega odbora, enako dolžnost pa opravlja tudi v območni vodni skupnosti Dolenjske. Tovariša Miheveca je za priznanje predlagal komite ZK.

JOŽE TOMAŽIN z Mirne je prejel v trebanjsko občino 1960, v tem

času je izredno dejaven v družbenopolitičnih organizacijah na Mirni in v občini. V minulim mandatnem obdobju je bil vodja mirenske delegacije v zboru krajevnih skupnosti,



Stane Miklič

sedaj pa je predsednik družbenopolitičnega zbora. Predlagatelj izvršni odbor občinske konference SZDL, še posebej podčrtuje njegove zasluge pri gospodarskem razvoju občine, reševanju kadrovskih vprašanj, utrjevanju delegatskega in skupščinskega sistema.

STANE MIKLIČ, kmet z Roj pri Trebelnem, je član ZK že od 1949. Je tudi udeleženec gradnje proge Samac-Sarajevo. Vedno je sredi družbenopolitične aktivnosti v krajevni skupnosti, med drugim je predsednik sveta KS Trebelno. Nedavnega kongresa slovenskih komunistov se je udeležil kot delegat. Za priznanje OF so ga predlagala vodstva družbenopolitičnih organizacij v občini in krajevni skupnosti.



TEŽAVNA MODERNIZACIJA — Stara stiskalnica za podloge v trebanjskem tozdu Temenica je po starosti že edinstvena v državi. Ob njej je sodobnejši stroj (na sliki), uvoz drugih potrebnih in bolj produktivnih strojev je konfekcionarjem v Sloveniji onemogočen. (Foto: Železnik)

Temenica že izjema med boljšimi

Vse večji uspehi trebanjskega tozda Laboda — Razveseljivi dosežki v prvem trimesečju

Trebanjskim konfekcionarjem gre že dobro poldrugo leto v sestavi novomeškega Laboda vse bolje. Letošnji finančni načrt je pogumno zastavljen: predvideva 40 milijonov celotnega dohodka, med drugim 2 milijona čistega dohodka.

V težkih časih si je marsikdo posebnost delo druge, ostal je le prekaljen kolektiv z ljudmi, ki želijo tu delati. Od životarjenja so se dokončno poslovili lani. Lani so izpeljali tudi nov sistem nagrajevanja po delu. Že prve tri mesece letošnjega leta ugotavljajo, da izpolnjujejo zadane cilje. To se odraža tudi pri osebnih dohodkih, ki so med najvišjimi v Labodu. Med pogumnimi letošnjimi cilji izdvaja direktor Alojz Kopina

posebno nalogo, v kateri je treba za 4. odst. povečati produktivnost.

Ob tem velja poudariti, da delajo mnogi z dotrajano opremo, ki je dejansko že odpisana. Prenekateri stroji bi bil že zdavnaj zrel za staro železo, če ne bi imeli tako dobrega vzdrževanja. Konfekcionarji so v Sloveniji postavljeni pod prepoved uvoza edino dognane tehnologije z zahoda, čeprav sami ravno tja dosti izvažajo

(trebanjski tozdi lani 35 odst. proizvodnje). Lani so računali na 12 posebnih strojev, dobili so le enega. Na traku za izdelavo hlač jim manjka en stroj, da bi jih lahko izdelovali po novi tehnologiji. Ker tega stroja ni, se seveda spopadajo s precejšnjimi težavami. Tisti konfekcionarji, ki so dobro delali pred dvema letoma, so si lahko še nekako pomagali. Sami te prilagoditve takrat zaradi znanih težav niso mogli izkoristiti. Vprašanje prihodnosti industrije konfekcije bo treba določneje opredeliti; to bo treba storiti tudi v občini.

A. ŽELEZNIK

Mokronog središče folklorne?

Medrepublika srečanja naj bi postala tradicionalna

Mokronožani, znani kot dobri prireditelji, želijo biti vsako prvo soboto v juniju gostitelji velikega srečanja folklorne skupin. Volje jim ne manjka, k slikovitosti prireditve pa lahko pripomore letno gledališče na gradu.

Prvič so se v tem poskusili lani. Začetek je bil obetaven, srečanja se je udeležilo trinajst skupin, manjkali niso niti ugledni strokovnjaki. Poslej naj bi vso skrb za organizacijo nosilo Kulturno-umetniško društvo Emil Adamič. Kot znajo v Mokronogu ob takih priložnostih potegniti vsi skupaj, združuje akcija prav vse, od družbenopolitičnih organizacij do krajevnih skupnosti.

Minuli teden so razposlali razpise. Tokrat želijo folklorne skupine razvtrati v dva dela: popoldne naj bi nastopile otroške skupine, zvečer pa

odrasle. Med udeleženci ne bi smele manjkati zletne občine Medrepubliške zveze kulturnih organizacij. Mokronožani predlagajo tudi udeležbo iz vseh treh pobratenih občin — Obrenovca, Ilijaša in Velike Gorice. Nekateri od teh skupin so se ob raznih prilikah že predstavile.

V ponedeljek je bila že prva delovna akcija na mokronoškem gradu. Lani so bile narejene terase za gledalce. Ob podpori občinske kulturne skupnosti utegnejo do prireditve ugodno presenetiti.

A. Ž.

VABIJO MLADE KRVODAJALCE

V začetku maja bo v trebanjski občini spet redna spomladanska krvodajalska akcija. 8. maja bodo odvzemali kri v Trebnjem, 9. maja v Mokronogu in 10. maja na Mirni. Občinski odbor je vsem dosedanjim krvodajalcem poslal osebna vabila. Vseeno vabijo v vrste krvodajalcev predvsem mlade ljudi, ki doslej še niso darovali krvi. Ob tej akciji pričakuje Rdeči križ tudi podporo sindikalnih organizacij. Avtobusi bodo vozili krvodajalce po ustaljenem voznem redu iz vseh oddaljenih krajev.

Krvodajalci po poti bratstva

Krvodajalci trebanjske občine v pobratenem Ilijašu

Da je pobratinstvo nekaj več kot zgolj podpis listine ali izmenjava delegacije, je zglede primer akcija občinske organizacije Rdečega križa v Trebnjem, ki je 9. in 10. aprila popeljala v lani pobrateno občino Ilijaš pri Sarajevu 26 krvodajalcev. V avtobus osnovne šole Veliki

„odpravo“ — ni našel pravih besed za opis toplega sprejema.

Posebne sestanke se je udeležil tudi sekretar republiške skupščine Rdečega križa v Bosni in Hercegovini. „Želja vseh je nadaljnje utrjevanje stikov,“ pravi Rudi Krošl. Po vsej gotovosti bo v jeseni pripotovala v trebanjsko občino skupina aktivistov Rdečega križa iz Ilijaša na proslavo krvodajalcev. V bodoče naj bi se med seboj pobratile ena od organizacij iz Ilijaša in katera izmed naših, predvsem kakšna izmed vaških, kjer nimam o industrije. Krvodajalstvo v Bosni še nima takšne širine kot pri nas. Večinoma dobivajo krvodajalce le med dijaki in delavci, ne pa med kmeti,“ ugotavlja predsednik Krošl. Obisk krvodajalcev trebanjske občine je bilo zato tudi precejšnjega propagandnega pomena. Za izmenjavo izkušenj so ponegli s seboj tudi naše propagandno gradivo.



Rudi Krošl: „Pravo vzdušje bratstva in enotnosti.“

Gaber so sedli nekateri izmed najbolj zaslužnih krvodajalcev trebanjske občine, med njimi rekorder občine Peter Šemrov z Mime, ki je dal kri že 44 krat.

Trebanjci so bili v Bosni deležni edinstvene gostoljubnosti in pozornosti. Predsednik občinskega odbora Rudi Krošl, le-ta je tudi vodil

Občinski odbor Rdečega križa v Trebnjem se zavzema za to, da se podobno sodelovanje razširi še na ostali pobrateni občini Obrenovec in Veliko Gorico.

A. ŽELEZNIK



IZREDNA GOSTOLJUBNOST Krvodajalci trebanjske občine, ki so darovali kri v bratskem Ilijašu, ne bodo pozabili toplega sprejema in pozornosti, ki so je bili deležni med dvodnevem bivanjem. S seboj so prinesli tudi spominsko darilo, delo rok tamkajšnjih livarjev.

Leta ga niso omajala

France Bukovec iz Trebnjega — devetdesetletnik

Franc Bukovec navkljub devetim križem vsak dan spremlja dogajanje po časopisu, ni to brez očal. Sam tudi redno zahaja v Pavlinovo gostilno na kosilo.

Je še edini živeči ustanovni član gasilskega društva Velika Loka. Za požarno obrambo se je zavzel kot trden kmet. Že v tistih časih je bil znan kot naprednjak in človek, ki misli s svojo glavo. Ko naj bi bil moral po navodilu novomeške gla-

varja podpisati listo v podporo glavarju ljubih kandidatov, se je temu odločno uprl. Menda je tej volilni kuhinji pripisati, da so posledice segle vse do doma, kjer so izgubili občino. Poslej se je namreč reklo: Občina Velika Loka, sedež Šentlovcenc. Tega se Bukovec spominja, kot da bi bilo večeraj.

Sicer je bil tudi trden član Sokola. Po vojni je bil Bukovec furmanski hlev znan daleč naokoli kot prizorišče ljudskih iger in plesov. Med drugim je bil Bukovec predsednik kmetijske delovne zadruge. Kakšno konspiracijo so imeli med vojno, najzgovorneje priča dejstvo, da sin ni vedel za očetovo dejavnost v OF, oče pa ne za sinovo, čeprav sta bila oba člana OF.

Še pri 84 letih je šilil kole za vinograd, Vinograd je bil sploh njegov konjiček. Nič kolikokrat jo je mahnil tja peš z Gomile. Posebnega recepta za to, kako doseči tako lepo starost, nima, bržkone pripomoreta k temu trdo delo in zmernost. Kadar se sreča z upravnikom trebanjskega zdravstvenega doma dr. Jernejem Kranjcem, mu ta brez obotavljanja obeta stoletnico.

A. Ž.



France Bukovec: še vedno skrbno prebira časopise; ko jih zmanjka, seže po knjigah.

Velja šola, ki res nekaj da

Načrtno usmerjanje idejnopolitičnega in vsega družbenega izobraževanja iz medobčinskega študijskega središča v Brežicah — Sledila bo ocena učinkovitosti

Medobčinsko študijsko središče v Brežicah, ki neposredno organizira več oblik izobraževanja komunistov, ne dela izolirano, ampak se povezuje z občinskimi organizacijami ZK in delavskimi univerzami v regiji. Po tej poti želi doseči večjo učinkovitost in usklajenost idejnopolitičnega usposabljanja.

Izobraževanje naj bi izviralo iz enotnih programskih zasnov, prilagojenih potrebam organizatorjev in ravnih slušateljev. Svet študijskega središča opravlja pri tem pomembno vlogo. Sodeluje pri načrtovanju seminarjev za kandidate pred sprejemom v Zvezo komunistov, seminarjev za novo sprejete člane in drugih oblik izobraževanja članstva.

Svet bo ocenjeval tudi delež delavskih univerz pri uresničevanju idejnopolitičnega usposabljanja in družbenega izobraževanja idejnopolitičnega usposabljanja in družbenega izobraževanja v posavskih občinah. Poslej bo sodeloval pri razvijanju izobraževalnih oblik za

za čim širši krog delovnih ljudi. Ta organ bo analiziral tudi učinkovitost marksističnega izobraževanja v osnovnih organizacijah ZK.

Med pomembnejše naloge študijskega središča v Brežicah sodi nadalje usposabljanje aktivnih predavateljev in zunanjih sodelavcev za razmah dela v seminarskih oblikah. Center bo razvijal študijsko enoto pri občinskih konferencah ZK, da bodo prevzele usmerjanje idejnopolitičnega usposabljanja komunistov. Veliko se razen tega nadejajo od trajnega povezovanja s politično šolo v Kumrovcu. Začetni stiki so vzpostavljeni in obetajo uspeh, saj bodo v nekaterih izobraževalnih oblikah vključevali udeležence posameznih seminarjev iz Posavja.

Breziško študijsko središče, ki ga vodi Miha Haler, tudi samo organizira več izobraževalnih oblik. Od februarja dalje teče trimesečni seminar iz teorije

in prakse marksizma za neposredne proizvajalce, ki ga obiskujejo slušatelji iz vseh treh občin. Februarja se je pričela tudi dopisna šola marksizma, ki ima v vsaki občini po en oddelk s 25 udeleženci. Šola bo trajala do konca oktobra. Center pripravlja v jeseni še seminar o samoupravljanju v združenem delu, ki naj bi ga takrat obiskovali direktorji tozdov in sekretarji osnovnih organizacij ZK. J. T.

DELAVNA GODBA

Gasilska godba iz Kapel je lani 46-krat nastopila na proslavah, koncertih in ob drugih priložnostih. Velik uspeh je doživela na koncertu v Zagrebu. Tudi za letos ima v programu precej nastopov. Prvi koncert napovedujejo v Brežicah, nato nastop v Sevnici, Čateških Toplicah oziroma Mokricah. Kljub prizadevnosti pa se godbeniki ubadajo s finančnimi težavami. Ker niso videli drugega izhoda, so se obrnili na občinsko skupščino in si tako z njenim posredovanjem zagotovili najnujnejšo vsoto za nemoteno delo. Med gasilci pa niso delavni le godbeniki, vsi po vrsti se trudijo, da bi Kapele zazivale kot kulturno in družbenopolitično žarišče celotnega okoliša. Pri urejanju gasilskega doma in okolice so lani opravili nad tisoč prostovoljnih delovnih ur.

NA VRSTI SO UTRDBE

Raziskovalna skupnost Slovenije in kulturna skupnost breziške občine naj bi skupaj financirali raziskavo srednjeveških mestnih utrd in nekdanjega pristanišča v Brežicah.

FESTIVAL BO V BREŽICAH

Filatelistična zveza Slovenije si je letos izbrala Brežice za prizorišče festivala filatelistične mladine Jugoslavije. Na to prireditve se breziški filatelisti zavzeto pripravljajo, saj želijo, da bi se pokazali kot dobri gostitelji in organizatorji.

BOLJE KOT LANI

Letošnja spomladanska krvodajalska akcija v Brežicah je izpolnila pričakovanja organizatorjev. V dneh 18. in 19. aprila se je odzvalo klicu Rdečega križa za odvzem krvi 513 prostovoljcev. Odklonili so jih 68. Lani je prišlo na odvzem 496 občanov, odklonili pa so jih več kot letos. Škoda le, da je veliko darovalcev prišlo v zdravstveni dom šele drugi dan, zato so dolgo čakali, preden so prišli na vrsto. To je vzbudilo med njimi nejevoljo, vendar ni šlo drugače. Normalno jih ekipa transfuzijskega zavoda sprejme po 250 na dan, tokrat pa jih je prišlo precej nad 300, kar si za prihodnjico velja zapomniti. Najpomembnejše je, da je akcija uspela in občinski odbor Rdečega križa se vsem darovalcem krvi iskreno zahvaljuje, prav tako pa tudi tistim, ki so s spodbudno besedo pripomogli k dobremu odzivu.



V VINOGRADU. — Trta ne rodi brez gnojenja in na strminah, kot je tale na Cirkniku, obvladajo zvrhane samokolnice gnoja le močni možje. Posnetek je iz Curhalekovega vinograda, kjer so imeli v soboto popoldne za to naporno delo precej pridnih rok. (Foto: Jožica Teppey)

NOVO V BREŽICAH

VITAMINSKA KRIZA — zadnje tedne se tudi breziškimi potrošnikom ne godi bolje kot kupcem južnega sadja v drugih slovenskih mestih. Zaman povprašujejo po limonah in pomarančah, in to ravno v času, ko si ljudje s temi osvežujočimi sadeži preganjajo spomladansko utrujenost kot posledico pomanjkanja vitaminov. Tudi banan dolgo ni bilo.

DO KOD LETOS? Za investicije v zdravstvene objekte v Brežicah predvidevajo v tekočem letu 15,5 milijona dinarjev. Tu je vsčeta adaptacija ambulantnega kirurškega trakta in lekarniških prostorov v bolnišnici, izdelava glavnega projekta za nov operacijski in otroški oddelk ter gradnja druge faze zdravstvenega doma.

SPREMLJATI CENE — Skupščina prejšnjega sklica je želela, da bi oddelk za gospodarstvo poskrbel za

točno in sprotno evidenco vseh cen v občinski pristojnosti ter zagotovil njihovo stalno spremljanje in takojšnje ukrepanje pri neupravičenem zviševanju. Ta sklep ni bil uresničen, je pa še vedno aktualen, saj so občani prav za cene izredno občutljivi.

GLUHI ZA DOGOVOR — Nekateri delovne organizacije v breziški občini in drugod še vedno ne prispevajo svojega deleža za financiranje krajevnih skupnosti, v katerih živijo njihovi delavci. Gre za prispevek 1000 din na zaposlenega, ki je bil sprejet z družbenim dogovorom. Ta vsota po treh letih že tako ne ustreza več postavljeni vrednosti, če upoštevamo posledice inflacije. Toda še kljub temu nekateri kolektivi nimajo posluha za reševanje problemov krajevnih skupnosti, iz katerih so doma delavci. Bo res potreben še dodaten dogovor, dogovor nad dogovorom?

Dve želji za obstoj

Redki ostanejo doma

Na Stojanskem vrhu so ljudje kljub vodovodu spet brez vode. Pa ne zaradi pomanjkanja: vode je dovolj, samo cevi so premajhne. Ko so si vaščani 1961. leta napeljevali vodovod, niso računali, da se bo poraba tako hitro večala. Zato imajo vodo le niže ležeče hiše, tiste na visokem pa so brez nje.

„Vaščani bi radi velje prispevali po 3.000 dinarjev na gospodinjstvo, da bi dobila vodo vsaka hiša,“ zagotavlja Martin Pešec, ki je tam doma. „Tudi pri izkopu jarkov smo pripravljene sodelovati, nadaljuje, „toda še vseeno bi potrebovali pomoč občine oziroma krajevne skupnosti. Na krajevnem uradu smo že oddali seznam podpisov, s katerimi se vaščani obvezujejo za svoj delež v denarju.“

Prebivalce Stojanskega vrha pa tare tudi slaba cestna povezava. Vas je sedem kilometrov oddaljena od Cerkelj, od koder imajo šele avtobus. Tisti, ki hodijo na delo, najbolj občutijo posledice pomanjkanja prometnih zvez. Zato se mladi odseljujejo, ko končajo šolo.

Martin Pešec je eden tistih, ki bodo ostali doma. Toda tudi on je že premišljal, da bi odšel. Zdj se trudi, da bi v vas čimprej dobili najnujnejše, vodo. Potem bo na vrsti cesta. Za silo si jo vaščani sami urejajo do vasi, naprej do Gadove peči pa je spet vsa razravana. „Najrjše je odsek od Stojanskega vrha do Brvi, zlasti pozimi. Poldrugo leto nismo dobili za cesto niti samokolnice piska, po obljubah pa se ne da voziti,“ meni Pešec.

„Kam hodite na delo?“ „V Brežice. Zaposlen sem pri zasebniku in imam zjutraj še kar ugodno zvezo, ker začenjamo ob sedmih. Slabše je za tiste, ki morajo biti na delovnem mestu ob šestih. Veliko prežgodaj morajo z doma. Najteže pa je za popoldansko izmeno, ki za domov sploh nima prevoza niti do Cerkelj. Dokler ne bo urejena cesta Bušča vas—Pirošica, pa SAP neče nič slišati o avtobusni progii.“

Kljub vsemu vsi upajo, tudi mladi Pešec. V vasi je z njim vred šest fantov, eno neporočeno dekle in štiri šolarke od 5. do 8. razreda. Drugi so šli. Pet hiš od Stojanskega vrha do Gadove peči je že praznih.

JOŽICA TEPPEY

TRAKTORJI SE MNOŽIJO

Še leta 1968 je bil traktor na kmetih redkost. V krški občini so jih takrat našli komaj 34, pa še ti niso imeli potrebnih priključkov. Po tistem so se kmetje začeli hitreje opremljati s stroji. Tako imajo danes v občini že nad tisoč zasebnih traktorjev, 21 žitnih kombajnov, 2.500 motornih kosilnic, 370 samonakladalnih prikolc, 12 žitnih sejalnic, 37 sodov za gnojeko, nad 20 trosilnikov za umetna gnojila, 2 kombajna za koruzo itd.

SKOK PRI ZAPOSLOVANJU

Leta 1973 je bilo v krški občini zaposlenih 6.434 delavcev, lani pa je njihovo število naraslo na 8.915. Zaposlenost se je povečala kar za 39 odstotkov, kar gotovo zmanjšuje odseljevanje. Med zaposlenimi je v krški občini 30 odstotkov žensk, pa še vedno povprašujejo po novih delovnih mestih za ženske roke. Za Krško je namreč značilno, da prevladuje industrija, ki pretežno zaposluje moške.

NAD 100 KILOMETROV CEST

Vrednost dela na cestah na območju občine Krško v zadnjih štirih letih ocenjujejo na 38,4 milijona dinarjev. Za ta denar so asfaltirali in modernizirali 108,3 kilometra regionalnih in občinskih cest in 5,5 kilometra mestnih ulic. Tudi občani so prispevali po svojih močeh. Njihov delež je velik, saj predstavlja nekaj več kot 5 milijonov dinarjev, prispevek v delu in drugih oblikah pa je ovrednoten na 6,5 milijona dinarjev.



ZAPORA. — Odkar je cesta skozi Staro vas zaprta, se je razdalja med Brežicami in Krškem za štiri kilometre podaljšala. To samo po sebi nič ne pomeni, če ne bi bilo treba čez prago, kajti vozniki so se že odvadili čakati pred zapornicami. Obvoz je seveda samo začasen, dokler cesta skozi naselje ne bo modernizirana. (Foto: J. Teppey)

Mesto bo kot cvetoč vrt

Dvajset let dela turističnega društva v Krškem

Krško turistično društvo je bilo ustanovljeno 1958, kmalu po tem, ko je mesto dobilo prvi hotel. Že takoj na začetku je društvo osredotočilo svoje delo na urejanje kraja. Ker za večje posege ni imelo denarja, se je lotilo naloge tako, da je spodbujalo prizadevanja prebivalstva za lepšanje okolja.

Člani društva so iskali take oblike dela, da so dobili denar za urejalne akcije. Med drugim so izdajali Pustne novice in vsako leto prirejali tombolo. Iz tako ustvarjenih sredstev so financirali gradnjo ribnika na Resi, ki mu zdaj manjka samo še hortikulturni ureditev. Društvo se je več let nazaj povezovalo s hortikulturnim društvom in ta povezanost je rodila lepe sadove. Krško je bilo lani ob 500-letnici mestnih pravic proglašeno za najlepše urejen kraj v Sloveniji, čeravno se je v mestu istočasno odvijala izredno živahna investicijska dejavnost. To priznanje je občinstvo spodbudilo k nadaljnjim akcijam, da bi mesto postalo en sam cvetoč vrt. Veliko dela ju še čaka, zlasti ob glavnih prometnicah.

Med društvenimi dejavnostmi pa ne smemo pozabiti na redno izdajanje žepnega „Informatorja“, ki je postal občanom nepogrešljiv spremljevalec. Društvo priredi vsako leto tudi nekaj izletov, jeseni in pozimi pa organizira obisk dramskih in opernih predstav v Zagrebu. Do zdaj je z lastnimi sredstvi založilo 30 tisoč razglednic in ob pomoči drugih izdalo pet prospektov v skupni nakladi 150 tisoč izvodov. Vsa leta je podpirala tudi krški radioklub. Letos bo ves razpoložljivi denar vložilo



LABOD SE ŠIRI — Tovarna perila Labod — tozd Libna Krško je dobila 2500 kvadratnih metrov novih skladiščnih in proizvodnih prostorov. Kolektivu omogočajo boljše delovne pogoje, specializacijo proizvodnje in izpopolnjeno organizacijo dela. Novi objekt so slovesno izročili namenu 26. aprila in tako počastili praznik Osvobodilne fronte in prvi maj. (Foto: Jožica Teppey)

Jablane solidarnosti

Pomoč vaščanom Stanovišča pri ozelenjevanju domov

Skupina, ki smo jo sestavljali člani hortikulturnega in turističnega društva ter mladinci s tehniške srednje šole v Krškem je predzadnjo soboto poravnala lanski dolg obeh društev do potresnega območja. V vasi Stanovišče pri Breginju je posadilo 135 mladih jablan.

Zveza hortikulturnih organizacij je namreč pred letom dni zasnovala široko prostovoljno delovno akcijo za hortikulturno ureditev novega Breginja, ki je zrasel na potresnih ruševinah. Vanjo so se vključili strokovnjaki, društva, mladinske brigade, taborniki in celo Gorani iz bratskih republik. Opravili so veliko delo pri ozelenjevanju skalnatega sveta in zasajanju javnih površin ter zasebnih vrtov v sadnim in okrasnim drevjem, z grmovnicami in cvetjem.

Krčani lani zaradi tekmovanja za najlepše urejen kraj in pa zaradi priprav na proslavo 500-letnice mesta nismo utegnili sodelovati, čeprav smo se prijavili. Besedo pa smo le držali in prebivalci Stanovišča so se tam v daljnem Krškem spomnili nanje. S skupnimi močmi smo posadili kakovostne sorte jablanovih sadik na odporni podlagi. Z napatki sta nam pomagala dr. Dušan Modic, profesor na agronomski fakulteti in strokovnjak za sadjarstvo, ter podpredsed-

nik hortikulturnih organizacij Slovenije Tone Zupančič, ki sta isti dan obiskala Breginjski kot. Vas Stanovišče je med vojno izgubila skoraj vse moške. Veliko jih je padlo, druge pa so Nemci postrelili kot talce. Lanski potres je vas porušil do tal. Prebivalci so si z družbeno pomočjo zgradili novo naselje nekaj sto metrov niže od starega. Na kamnitem pobočju je zraslo 22 hiš. Dobili so tudi novo asfaltirano cesto in samo okolje je ostalo neurejeno. Po moč Krčanov je bila zelo dobrodošla, saj je večina mladih odšla za zaslužkom, da bi si laže opremili domove in odplačevali posojila.

Ob odhodu so nas prijazni domačini povabili, naj jih spet obiščemo, mi pa smo sklenili, da jim bomo pomagali pri ureditvi predhišnih vrtov.

TONE ZALOKAR

NOVE ŠTUDIJE

Agrokombinat Krško se je odločil za financiranje študije o namakanju nasadov, študije za farmo bekonov in ureditev klavnice. V kratkem bodo dokončali tudi servise delavnice za kmetijske stroje ter obnovili hlevove v Zadovinku. V Stari vasi in Zadovinku bodo postavili montažne lope, razen tega pa načrtujejo montažno halo za potrebe vinske kleti. Letos bodo kupili še avtomatsko polnilnico za vino in več strojev za obdelovanje zemlje.

ČISTILNE NAPRAVE POSTOPOMA

Tovarna celuloze in papirja „Djuro Salaj“ v Krškem bo do leta 1980 investirala 365 milijonov dinarjev v izgradnjo čistilnih naprav, da bi preprečila pretirano onesnaževanje zraka in savske vode. Letos namenja za zmanjšanje onesnaževanja okolja 173 milijonov dinarjev. Postopoma bodo torej Krčani le dosegli, da bo sta reka Sava in zrak manj umazana, za to pa bo moral kolektiv Celuloze odšteti veliko vsoto denarja.

KRŠKE NOVICE

SEDAJ „FINIS“ — Gradnje krške cestne obvoznice se te dni hitro bliža uspešnemu koncu. Minuli teden so njene prve metre, pri vstopu v severni del mesta, že prekrili z asfaltom. Po vsej verjetnosti bo delo hitro napredovalo.

JUGOSLOVANSKI GOSTJE — Mala sejna dvorana krškega delavskega doma je minuli teden imela v gosteh predstavnike sidnikata jugoslovskega industrijskega papirja in celuloze. Zbrali so se na enodnevnem posvetu, na katerem so v referatih in razpravi v glavnem obravnavali dohodkovne odnose in delovno storilnost, govorili pa so tudi o usklajevanju razvojnih programov te naše industrijske panoge.

VEČJA PODPORA — Ker so v okviru občinske počitniške skupno-

sti za to poletje napovedali nekoliko zvišane cene dnevnega penziona, so sindikati v tovarni celuloze in papirja predlagali različno višino počitniškega regresa. Vsi zaposleni naj bi dobili enotno vsoto, tisti pa, ki bodo poletje preživali v Materadi pri Poreču, naj bi bili deležni še „dnevnega doplačila“ usklajenega z višino osebnih dohodkov.

GORE VABIJO — Kot smo izvedeli iz „Bohorskega planinskega poročevalca“, ki so ga te dni ponovno izdali prizadeti člani senovskega Planinskega društva, bodo do konca za mlade in druge ljubitelje gora pripravili kar petnajst izletov. To pomeni vsak mesec dve turi, poleg njih pa vključuje njihov program še nekaj drugih akcij, tako: sodelovanje v planinskih taborih, usposabljanje mentorjev in vodičev in tako naprej.



Nova tovarna – motor razvoja

Cateški Elektromaterial bi po novem zaposloval 150 delavcev – Kruh tudi za Litijane – V starih prostorih Mercatorjeva trgovina? – Onesnaževanja ne bo

Lendavska seja sklada skupnih rezerv Slovenije je prižgala zeleno luč tudi graditvi nove tovarne Elme – tozda Elektromaterial na Čatežu. Tovarna v Lendavi je finalist čateških polproizvodov za elektromaterial in male gospodinske stroje.

Proizvodni prostori na Čatežu so zgrajeni pretežno na novo, so pa stisnjeni ob nekdanjem domu in zato brez možnosti za nadaljnjo širitev. Zajetna mapa idejnih načrtov nakazuje 44 krat 45 metrov veliko novo glavno proizvodno dvorano, objekt s pomožnimi prostori in drugimi površinami bo pokrila 2.710 kvadratnih metrov. Naložba naj bi po zadnjih podatkih stala 32 milijonov dinarjev.

Trenutno naglo zbirajo dokumentacijo. Montažni objekti bodo menda že letos pod streho. Zdaj dela v čateškem tozdu Elektromateriala v dveh izmenah 80 delavcev, po dograditvi pa jih bo 150. Po mnenju Franca Anžlovarja, predsednika krajevne konference SZDL, ki dobro pozna ponudbo delovne sile, doma ne bo več moč najti dovolj delavcev. Ozreti se bo treba v sosednjo litijsko občino, predvsem v Gabrovko. Tovarna

bo tako še bolj kot doslej motor razvoja tega območja. Stari tovarniški prostori ne bodo ostali neizkoriščeni, zanje se zanima Mercator, ki bi tako lahko rešil vprašanje ustrezne trgovine na Čatežu. Še novica za ljubitelje neokmjenega okolja: galvanizacije, pri kateri je veliko opravka s kislinami, zagotovo ne bodo gradili.

A. ŽELEZNIK

KRŽAN DIREKTOR DANE

Po sklepu delavskega sveta mirense Dane je bil imenovan za direktorja delovne organizacije Slavko Kržan, donedavni predsednik občinske skupščine.

TUJI PARTNERJI ZADOVOLJNI

V trebanjskem tozdu novo-meškega Laboda so pred nedavnim izročili tujemu kupcu 2.000 oblek. Le-ta je bil s kakovostjo izdelkov izredno zadovoljen. Trebanjskim delavcem so ponudili še en lep posel zahodnonemškega partnerja, ki je bil pred tem obšel vso Jugoslavijo.

POSVET VODIJ DELEGACIJ

V jeseni se nameravajo v trebanjski občini lotiti temeljitejšega usposabljanja delegatov novih skupščin. Predvidoma že maja pa nameravajo izvesti najnujnejše usposabljanje za vodje delegacij v zborih občinske skupščine in samoupravnih interesnih skupnosti. Dobili naj bi najosnovnejše napotke, predvsem naj bi se seznanili z odgovornostmi in pravicami delegatov.



KONJEREJA SE POBIRA – Franc Starič iz Hrastnega ima po očetu veselje do konj. S tritedenskim žrebičkom se deček dobro razume. Na prenekateri domačiji so že spoznali, da takšna konjereja ni slab dohodek.

SREČNO ROKO!

Med vrsto izvoljenih organov in skupin delegatov na prvem zasedanju občinske skupščine Trebnje, v sredo, 12. aprila, so izvolili tudi delegate, zadolžene za sklepanje zakonskih zvez. To dolžnost so delegati zaupali predsedniku Tonetu Žbertu, podpredsednici Ivanki Pavlin, Stefanu Kaminu in Vladimiru Silvestru.



Franc Starič: „Teško je dobiti ljudi za delo na cesti. Krajevna skupnost je prešibka, da bi nam lahko bolj pomagala.“

KS je prešibka

Hrastno: premalo rok

Okrog znamenite cerkvice Sv. duha na Vihru ni več nobene hiše, pa tudi na samem Hrastnem je že precej opuščenihih domačij. Zato pravzaprav ni nič nenavadnega, da manjka rok za boljše vzdrževanje ceste za povezavo s Sentrupertom in svetom. „V te ceste smo vgradili že dosti ur dela, samo Hrastno na leto prav gotovo vsaj po 200,“ pravi Franc Starič s Hrastnega. „Pravzaprav bi bilo dovolj dela za cestarja. Prav težko je dobiti ljudi. Zgledno gre s sosedom Gorencem ali še Slapsakom,“ pohvali pridne in pograje druge. „Krajevna skupnost Sentrupert pomaga kolikor more, omogoči nam nakladalca in prevoz. Bolj prizadevnega predsednika krajevne skupnosti od Zgonca še nismo imeli,“ poreče in prav boji se, kako bo, če le-ta ne bi to postal tudi v tretje. Na Hrastnem so svoje čase kopali celo železno rudo, domačini vedo povedati, da so jo z vozmi vozili na Dvor, čeprav ni bilo niti pravih cest. Še profesor Steklasa si v svoji zgodovini šentrupeške fare ne more kaj, da ne bi zapisal veselja nad železnico od Trebnjega do Sentjanža, češ, da se bo tako le lahko razvila kakšna obrtnija. Ljudje so pričeli obnavljati vinograde, tudi od živinoreje si obetajo kaj več.

A. Ž.



Z RAMO OB RAMI – Če takole kot pri Gorencvih na Hrastnem poprimejo sinovi in svaki, se nekaj naredi. Pri prenekateri hiši ni take sloge, pa čeprav je za delo dovolj rok. (Foto: Železnik)

IZ KRAJA V KRAJ

ČRNA OVCA – V novem delu Mokronoga so vsi z razumevanjem podpisali soglasje, da dovoljujejo prekop vrto in drugih zemljišč za novo kanalizacijo, razen – ene izjeme.

forme trebanjskemu pihalnemu orkestru. Starim se kljub negi poznajo številni nastopi. Zdaj bodo godbeniki imeli dvoje oblek: običajne modre, za toplejše dni pa posebne hlače s telovnikom.

SE VEČJE LUKNJE – Trebanjska glavna ulica je že znana po nič kaj gladkem asfaltu. Krpanje lukenj je postalo pravo Sizičovo delo. No, pa cesta proti Pristavi, kot vse kaže, ni deležna niti tega!

NE GRE IN NE GRE – Prav bi bilo, da bi tiste, ki se najavijo v skupini, ko že vsi skupaj zgubljajo delovni čas, tudi čimprej vzeli na vrsto. Tako so mislili tudi pri Labodu, ko so v trebanjski zdravstveni dom poslali na pregled 15 delav. Vseeno so čakale vse dopolne.

BOLJ SVEČANI – V tozdu Temnica v Trebnjem šivajo nove uni-

ZARES GRE – Pogostokrat še pravi cestarji kaj dosti ne označijo obvoza zaradi del druge sile. V Sentrupertu je zadnje dni aprila pred krajevnim praznikom tudi to odraz prizadevnosti. Prizadeti krajanji s hribov vseeno niso bili veseli daljših obvoznikov.



ŠE BOLJŠE DELOVNE RAZMERE – Z gradnjo dodatnih prostorov tozda Lisce v Krmelju (v teku je tudi gradnja na Senovem) bo v glavnem zaokrožena velikost zunanjih tozdov. V akciji za boljše delovne razmere naj bi krmeljski tozd pomenil vzor urejenosti. Na sliki: grabljena jama.

Tovarna združuje vso dolino

Krmeljski tozd Lisce gradi dodatne prostore – Skrb za boljše delovne razmere

V Krmelju, drugem največjem kraju občine, spet poteka vrvež na večjem gradbišču – tokrat za proizvodnimi prostori tozda Lisce. Predvidena naložba 20 milijonov dinarjev naj bi bila nared do konca letošnjega oktobra.

Uspehi krmeljskih konfekcionark so vseskozi pri vrhu med tozdi Lisce. Vse skupaj je lep dokaz, da ob primerni organizaciji dela in dobrem proizvodnem programu lahko lepo uspeva kolektiv tudi v tem delu občine. Direktor Janez Valant se posebej poudarja skrb za boljše delovne razmere konfekcionarjev za humanizacijo delovnih razmer. Sedanji proizvodni prostori so bili sicer neprimerljiva pridobitev glede na začetke v nekdanji graščini, vseeno pa so posebno v vročih poletnih dneh zaposleni pogrešali klimatske naprave. Te bodo sedaj vgradili. Oviralo jih je pomanjkanje raznih pomožnih prostorov. Sedaj je predviden večnamenski prostor, skladišče, boljše pa mogoče urediti družbeno prehrano.

Na leto dobijo v tovarno tudi po 20 prošnji za zaposlitev. Sprejeti program predvideva, da bi v krmeljski Lisci imelo kruh 300 ljudi; sedaj jih zaposlujejo

185. Lepe možnosti za zaslužek tako rekoč doma bo imelo torej še lepo število žensk iz vseh treh krajevnih skupnosti. Tako bodo zadržali tudi ustrezno sestavo zaposlenih, saj omogoča npr. Metalna zaposlitev predvsem moškim.

ALFRED ŽELEZNIK

PO STARI TRASI

Občinski izvršni svet je na svoji prvi seji tehtal razne možnosti za posodobitev ceste Sevnica – Blanca. Številni železniški prehodi so precejšnja ovira, predstavitev pa bi modernizacijo te ceste podražila po ocenah cestnega podjetja na najmanj 30 milijonov dinarjev. Tolikšnega denarja seveda ni kje vzeti. Člani izvršnega sveta bodo zato predložili občinski skupščini, naj bi modernizirali cesto po obstoječi trasi. Za to naj bi namenili presežke od zbranih posojila za ceste, podarjene obveznice občanov KS Sevnica in Blanca ter denar, zbran s samopripletkom na območju KS Blanca. Denarja sicer ne bo veliko, po splošnem mnenju pa bi na ta način Blan-

co lahko povezali po asfaltu s Sevnico že prihodnje leto.

VENDARLE NAPREDEK

Delavci Slovenija ceste zadovoljivo napredujejo pri modernizaciji ceste od Mokronoga proti Sevnici. Za prvi odsek je predviden pretežno še lanski denar, dobrih 19 milijonov dinarjev. Predvidenih 15 milijonov za letošnji odsek, da bi lahko prišli precej dlje od Tržišča. Tako vse kaže, da ne bo posodobljenih le nekaj manj kot štiri kilometre ceste. Dogovarjajo se, da bodo asfaltirali tudi krake, ki povezujejo s to pomembno cesto kraja Pijavice in Tržišče. V okviru krajevnih skupnosti bo modernizirana tudi cesta od Krmelja do križišča pod Tržiščem.

RAZUMEVANJE ZA OKOLICO

Tozd krmeljske Lisce je prvo leto namenil 600.000 dinarjev premostitvenega posojila krajevni skupnosti Sentjanž, zatem Tržišču, letos pa tudi samemu Krmelju, vse za modernizacijo cest.

Deset priznanj

V torek so bila v Sevnici na proslavi praznika Osvobodilne fronte podeljena letošnja priznanja Osvobodilne fronte in srebrni sindikalni znaki. Priznanja OF je prejelo osem posameznikov, med družtvi pa sevnško gasilsko društvo in DPM iz Sentjanža.

Ludvik Drobnič iz Skrovnika je prejel priznanje OF za družbenopolitično delo v KS Tržišče, predvsem v krajevni konferenci SZDL. Zvezni borcev in Rdečem križu. Jože Kovačič z Bučke je že vrsto let predsednik sveta krajevne skupnosti. Pomemben je njegov delež pri gradnji vodovoda, prizadeven je tudi pri gasilcih. Leopold Krnc je delaven aktivist v KS Primož in pobudnik pri gradnji številnih cest. Ana Lazar iz Osredka pri Sentjanžu je kljub osmim križem še vedno sredi dogajanja. Je znana aktivistka iz časov NOB, kjer je mnogo prispevala za delo AFŽ, brez nje tudi ni mogel Rdeči križ. – Zaslužen za delo osnovne organizacije Rdečega križa je tudi nagradenec iz Dolnenjega Boštanjca Alojz Lise. Martin Mlakar iz Studenca je že drugo mandatno dobo izvoljen v samoupravne interesne skupnosti. Bil je tudi med pobudniki za ustanovitev prosvetnega društva na Studencu. – Jože Marz z Blance je dejaven doma in v Brestanici, kjer je predsednik pevskega zbora. Sevnško občino zastopa kot delegat v svetu posavskih občin. Štefka Vrtačnik je dolgoletna predsednica krajevne konference SZDL v Zabu-kovju. Bila je pobudnica vrste delovnih akcij na cestah v krajevni skupnosti. nepogrešljiva je tudi v izredno delavnem aktivu žena.



USPEŠEN DOGOVOR – Minuli teden je občinski odbor Rdečega križa v Sevnici pred bližnjimi akcijami ob tednu Rdečega križa sklical posvetovanje predsednikov osnovnih organizacij in aktivov v tovarnah. Razveseljivo je, da premorejo že devet takih aktivov, v katerih so v glavnem dejavni mlajši ljudje. (Foto: Železnik)

SEVNIŠKI PABERKI

KRES NA LEDINI – Prizadevna mladinska organizacija na Ledini prireja na predvečer prvega maja kresovanje s plesom. Prireditvev začnejo že ob 17. uri. Ko se bo stemnilo, seveda ne bo smel manjkati tudi velik kres.

lovanje več služb. Zadeva ni zatonila v pozabo po enem izmed dokaj burnih zborov občanov tega dela mesta.

SLAB ZGLED – Pred časom je podjetje za odkup odpadnega materiala pri tako imenovani boštanjski graščini ogradiło prostor za zbiranje kovinskih odpadkov. Potrgana ograja in nasploh zanemarjeno odlagališče opozarja, da zanj, kot vse kaže, ni skrbnika. Pred nedavnim je celo sevnško Komunalno stanovanjsko podjetje kar ob ceste zmetalo odslužene štedilnike, pralne stroje in podobno navlaklo. Nespodoben način razkazovanja standarda ob magistralni cesti. (na sliki!)



KORENITA UREDITEV – Ob sprejemanju delovnega programa novega izvršnega sveta do konca leta je bil govor tudi o ureditvi starega mestnega jedra v Sevnici. Zadeva je dolgoročnejšega značaja. Predviden je razgovor z Zavodom za spomeniško varstvo, da bi lahko temeljito evidentirali vse, kar je vredno zaščite. Celovita ureditev bo terjala sode-

SEVNIŠKI VESTNIK

TREBANJSKE NOVICE

Ceneje za večjo strokovnost

Knjigovodski center opravlja posle za 25 raznih organizacij v občini — Največ dela ob zaključnih računih — Zaposlene samo ženske

Začetki knjigovodskega centra v Črnomlju segajo v leto 1956. Ustanovljen je bil z namenom, da bi za manjše delovne in druge organizacije v občini opravljal knjigovodske posle in jih tako razbremenil tega dela.

„Nekaj let je center bolj živo taril,“ se pomenja Jeleničeva. Leto 1965 so tri zaposlene v knjigovodskem centru opravljale strokovne posle za pet organizacij. Danes je v centru zaposlenih deset žensk, ki opravljajo vse knjigovodske in druge finančne posle, vključujoč obračun osebnih dohodkov, za 25 organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti. „Naš center opravlja posle za manjše delovne organizacije v občini, za SIS, društva, krajevne skupnosti, za tri osemletke vzgojnovarstveni zavod Oton Župančič in za tri samostojne obrtnike. Poleg tega vsem zasebnim obrtnikom v občini obračunamo prispevke za samoupravne interesne skupnosti.“

„Razvoj centra se je pravzaprav začel pred kakimi osmimi

let,“ se pomenja Jeleničeva. Leto 1965 so tri zaposlene v knjigovodskem centru opravljale strokovne posle za pet organizacij. Danes je v centru zaposlenih deset žensk, ki opravljajo vse knjigovodske in druge finančne posle, vključujoč obračun osebnih dohodkov, za 25 organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti. „Naš center opravlja posle za manjše delovne organizacije v občini, za SIS, društva, krajevne skupnosti, za tri osemletke vzgojnovarstveni zavod Oton Župančič in za tri samostojne obrtnike. Poleg tega vsem zasebnim obrtnikom v občini obračunamo prispevke za samoupravne interesne skupnosti.“

ŠTAFETA V ČRNOMLJU

Zvezna štafeta s pozdravi tovarišu Titu za 86. rojstni dan bo prispela v črnomaljsko občino v soboto, 6. maja. Črnomaljski mladinci jo bodo prevzeli v Črmošnjicah, od koder bo pot nadaljevala skozi Semič do Črnomlja, kjer se bo ob 14. uri pred domom kulture začela osrednja prireditev. Vse lokalne štafete se bodo pridružile zvezni v Semiču in Črnomlju. Štafeta se bo v Črnomlju zadržala do 15.10, nato pa bo nadaljevala pot proti Gradcu, kjer jo bodo predali metliškim mladincem.

KRESOVANJE NA MIRNI GORI

Črnomaljski mladinci že več let v počastitev 1. maja pripravijo pohod na Mirno goro. Letos je zborna mesto pohodnikov v nedeljo, 30. aprila, ob 9. uri pred gimnazijo. Okoli 14. ure bodo prišli na Mirno goro, kjer jih bo čakalo kosilo; po kosilu bodo mladinci začeli pripravljati velik kres, ki ga bodo prižgali zvečer in ob njem izvedli kulturni program. Povratek z avtobusom je načrtovan za 22. uro s Planine.



CEPLJENJE PSOV — V sredo prejšnji teden so pri veterinarski postaji v Črnomlju cepili pse proti steklini. Lastniki so se najbolj pritoževali čez visoko ceno za cepljenje, saj le-ta znaša že 150 dinarjev.

ČRNOMALJSKI DROBIR

ZAGORELI BODO KRESOVI — Mladi po vsej občini se že pripravljajo na počastitev 1. maja. Tako kot prejšnja leta so se osnovne organizacije ZSMS vključile v akcijo „tisoč kresov v Sloveniji“ in bodo na gričkah in pri obeležjih NOB pripravili velike kresove, ki jih bodo prižgali na predvečer praznika. Seveda za to priložnost pripravljajo tudi kulturne programe.

DIRKAŠKA CESTA — Največje uspehe so črnomaljski dirkači dosegli v moto krosu, vendar kaže, da nekaterim ni do uveljavljanja na tem področju moto športa in se raje poskušajo v dirkah na asfaltu. Ugotovili so, da je za to še najbolj primerna nova partizanska magistrala od Črnomlja do Semiča. Ti samozvani dirkači pa s takim početjem ne spravljajo v nevarnost samo sebe, ampak tudi ostale voznike, ki jim ni prav nič za tako „potrjevanje“ svojih sposobnosti. „Dirkači“ se prej, da si naberejo korajže, ustavijo v

kakšni gostilni, cilj pa je večkrat kakšna zidanica.

NEKAJ LOPAT NE PRINESE ASFALTA — Grajska ulica še najbolj spominja na fevdalne čase: ozka je in luknjasta. Prebivalci si že dalj časa prizadevajo, da bi dobili asfalt, vendar se vsa zadeva ustavi pri denarju. Luknje pa se za to ne menijo in so vedno globlje. Zadnjič je neki prebivalec na svojo pest po ulici vrget nekaj lopat asfalta in zadelal nekaj lukenj. Kdo bo naredil naslednji, odločilni korak.

OBLJUDENE POTKE — Toplejši spomladanski večeri so pripomogli, da so tihe in nepoklicani očem skrite potke v okolici mesta spet bolj obljudene. Dehtiči zrak in prebujena narava vzbujajo čustva, ki so bila čez zimo bolj ali manj prikrita. Tudi zanimanje za večerne televizijske oddaje se je med mladimi zmanjšalo...

nizacije dela in vsakdanjega razporeda,“ nadaljuje Jeleničeva.

Kljub dobri organizaciji in mehanizaciji je zlasti ob konicah — to je predvsem izdelava zaključnih računov — dela toliko, da ga komaj zmorejo. V vseh organizacijah, za katere knjigovodski center opravlja usluge, je zaposlenih okoli 170 delavcev, bruto promet teh organizacij pa znaša kakih 75 milijonov dinarjev na leto.

O kakovosti dela knjigovodskega centra precej pove tudi dejstvo, da se je v zadnjih trinajstih letih samo ena organizacija odpovedala uslugam centra, pa še ta je čez leto dni prišla nazaj.

A. B.

900 ODVZEMOV KRVI

Črnomaljski krvodajalci so se vedno doslej v velikem številu odzvali vsem pozivom za krvodajalske akcije tako v občini kot zunaj nje. Zlasti številni so krvodajalci iz vrst neposrednih proizvajalcev, kar priča, da imajo delavci zelo razvit občutek solidarnosti in humanosti. Komisija za krvodajalstvo pri občinskem odboru Rdečega križa načrtuje, da se bo letos krvodajalske akcije, ki bo v črnomaljski občini 30. in 31. maja ter 1. junija, udeležilo okoli 700 občanov; oktobra, novembra in decembra pa bo v novomeški bolnišnici dalo kri kakih 200 krvodajalcev.

so izglasovali samoprispevek: vsako gospodinjstvo je prispevalo od tri tisoč do petnajst tisoč dinarjev, vaščani pa so se obvezali, da bodo tudi vsa dela do asfaltiranja opravili sami, asfalt pa naj bi dala občina.

Cep rav je v občinskem programu javnih del za Griblje predvideno samo 368 metrov asfalta, vaščani upajo, da bodo lahko našli skupen jezik, saj so poleg denarja in dela za pripravo poti za asfaltiranje pripravljeni prispevati še 100 tisočakov za asfalt. Položite asfalta na 2,5 km vaških poti v širini tri metre in pol bi stala 620.000 dinarjev, vendar bi stroške znižali za 100.000 dinarjev tako, da bi bila stranska pot široka le tri metre; sto tisoč din bi prispevali sami, občina pa naj bi dala 420 tisočakov.

Povedati je treba, da so denar prispevali tudi nekateri Gribelci, ki sicer ne živijo več v domači vasi, in to tudi po pet tisoč dinarjev. Asfalt bi za Griblje res veliko pomenil, saj se vsak dan vozi na delo v Metliko in Črnomelj 105 vaščanov. Še posebej neprijetno je v vasi takrat, kadar dež razmoči poti, in ob suši, ko je kraj poln prahu, ki se dviga z vaških poti.

Razstava belokranjskih vin, jedi in obrti

Ustanovljeno je Društvo belokranjskih vinarov

Prireditve ob letošnji razstavi belokranjskih vin v Semiču so se pričele včeraj, 27. aprila, ko je bila v Domu Jožeta Mihelčiča v Semiču ustanovna skupščina Društva belokranjskih vinarov. Danes, v petek, bo ob 20. uri v prosvetnem domu nastopil študentski oktet iz Ljubljane, program pa bo povezoval igralec Janez Skof.

V soboto ob 9. uri bo otvoritev razstave belokranjskih vin v semiškem gasilskem domu, v hotelu Smuk bodo na ogled domače jedi in pogrnjki, v mali dvorani prosvetnega doma pa izdelki domače belokranjske obrti. Razstave bodo odprte v soboto, nedeljo in ponedeljek, razen razstave jedi, ki jo bodo zaprli že v nedeljo zvečer. Seveda bo v gasilskem domu vse tri dni tudi pokušnja vin; na razstavi bo 98 vzorcev belih in rdečih vin. Ob otvoritvi bo kulturni program, nastopali pa bodo Vilma Bukovčeva, Rajko Koritnik, Anton Prus in Silvo Mihelčič.

V soboto ob 11. uri bo pred hotelom Smuk koncert metliške godbe na pihala, od štirih popoldne do poznih nočnih ur pa bo

PRIZNANJA OSVOBODILNE FRONTE

Na seji občinske konference SZDL Metlika — bila je 25. aprila — so poleg drugega obravnavali predlog žirije za podelitev letošnjih priznanj Osvobodilne fronte.

Ta visoka priznanja bodo dobili: Albina Tošeska iz Metlike, Franc Slobodnik starejši iz Slamne vasi, Jože Plešec iz Železnikov, Alojz Petric z Radovice in Društvo upokojencev Metlika.



S SVOJIM DELOM IN DENARJEM — Vaščani Prilozja so se odločili, da bodo 1.800 m dolgo zelo slabo vaško pot popravili in uredili za asfaltiranje. Sedem vaščanov je zbralo 100 tisočakov, prav tako bodo vaščani sami opravili vsa zemeljska dela. (Foto: J. Kapušin)

Združenje za razvoj obrti

Metliško združenje obrtnikov si prizadeva za tesnejšo povezavo industrije in zasebne obrti — Delegatski sistem odprl nove možnosti — Boljši stiki z občino

Pred devetdesetimi leti so v Metliki ustanovili obrtniško zadrugo. Metliški obrtniki so se združili zato, da bi se skupaj lažje upirali prodoru razvijajoče se industrije, ki je grozila, da bo drobne obrtnike spravila ob kruh. V začetku stoletja, leta 1902, so si zgradili obrtni dom, v katerem ima danes poslovne prostore Komet. Pred tremi leti so v metliški občini ustanovili združenje obrtnikov, katerega namen pa ni upor proti industriji, marveč med drugimi tudi povezovanje in sodelovanje obrti in industrije.

„Vseh skupaj je v naši občini 204 zasebnih obrtnikov, od tega je več kot polovica avtoprevoznikov, v naše združenje pa je vključenih 110 obrtnikov,“ je povedal predsednik združenja obrtnikov inž. Otmar Šturm. Pred leti družbena klima ni bila najbolj naklonjena razvoju zasebne obrti, potem pa so se stvari spremenile. „Vse skupaj se je pravzaprav začelo z delegatskim sistemom, ko je tudi obrtnik na skupščini občine lahko spregovoril v imenu obrtnikov, prikazal težave, s katerimi se ubadajo. Koprška banka je prva omogočila zasebnim obrtnikom, da so lahko najemali ugodne kredite. Prej zasebni obrtnik ni mogel dobiti posojila, investirati pa je moral, če se je hotel razvijati in iti v korak s časom.“

Razvoj obrtništvaja se začela podpirati tudi Gospodarska zbornica Slovenije in tako so po vsej Sloveniji začeli ustanavljati združenja obrtnikov, ki so povezana v zvezo združenj obrtnikov Slovenije.

„V vseh teh letih se je nabralo veliko problemov, tako da so dnevi redi na naših sestankih zelo natrpani in vsega ne moremo sprosti obdelati. V glavnem čutimo, da je v dolenski regiji premalo povezovanja med industrijo in obrtniki. Nesmotno je, da v novih industrijskih halah podjetja opravljajo obrtniška dela, ko bi te prostore lahko pa-



metneje izkoristila, taka dela pa prepustila zasebnikom. Velik napredek na tem področju je novomeška zadruga Hrast, ki pozna potrebe gospodarstva in povezuje industrijo in obrt. Danes posamezni obrtnik ne more nastopati sam, ampak mora biti to povezovanje organizirano,“ je razlagal Šturm.

Vedno večji vpliv mladih

Mladi so si z zavzetim delom na vseh področjih pridobili zaupanje — Kultura, šport, izobraževanje

Mladi v metliški občini se vedno bolj uveljavljajo v družbenopolitičnem življenju, zaupajo jim pomembnejše naloge v delovnih organizacijah, vključujejo se v delo samoupravnih organov in druge.

Mladinci so tudi organizatorji kulturnih in športnih prireditev v krajevni skupnosti in delovni organizaciji, skratka opazen je organizacijski in vsebinski napredek pri delovanju mladine, kar se vidi tudi v dejavnosti raznih društev, kot so mladinski klub, aero klub in športnih sekcijah. „Vedno bolj čutimo potrebo po ustanovitvi športnih društev v krajevni skupnosti in delovnih organizacijah,“ je dejala predsednica OK ZSMS Irena Flajnik. „Ze sedaj mladi sodelujejo na mladinskih športnih igrah, vendar je zanimanje za športno udeleževanje že preraslo te okvire. Dobro deluje tudi center za obveščanje in propagando, ki je do sedaj izdal že pet števil Kolovrat, vendar se je pokazala potreba po še boljšem sprotne obveščanju mladine.“

V zadnjem času so mladi veliko naredili na področju idejnopolitičnega usposabljanja. „Tu bomo še naprej potrebovali pomoč vseh družbenopolitičnih organizacij v občini, najbolj nas pri tem tare pomanjkanje strokovnih kadrov.“ Vpliv mladih na odločitve v KS, delovnih organizacijah in občini je vedno večji. Mladi so si s svojim delom pridobili in zaslužili zaupanje, saj dokazujejo tudi zadnje volitve, ko so mladinci zastopani v vseh delegacijah za družbenopolitično skupnost in samoupravne interesne skupnosti.

Sprehod po Metliki

UČENKE POKLICNE SOLE BETI bodo pričele izdajati v kratkem svoje glasilo, v katerem bodo objavljale literarne prispevke in dogodke iz šolskih klopi. Pri delu jim bo pomagala tovarišica Zdenka Jarmjevič. Zamisel zasluži pohvalo, pa čeprav samo v tej skromni rubriki.

TRADICIJA JE ŽE, da postavijo metliški gasilci ob prvem maju mlaj blizu gasilskega doma. Tako bo tudi letos. Veliko, okrašeno smreko bodo dvignili 29. aprila ob 15. uri. Gasilci vabijo krajane, naj jim pridejo pomagat. Tudi ženske, četudi bodo samo spodbujale postavljalce. V slogi je moč.

ZDAJ JE SEZONA MATURANTSKIH PLESOV. Največ pripravljavcev se odloči za semiški hotel Smuk, kjer so najprimernejši prostori za zabavo. No, učenke poklicne šole Beti pa so povabile ljudi v metliški hotel Bela krajina. Zabave željni ljudje so bili zadovoljni, učenke pa tudi, saj so zaslužile ne-

kaj dinarjev. Veliko zabave je bilo v licitaciji torte, marsikdo pa se je razveselil dobika iz bogatega srečevala.

MERCATORJEVA TRGOVINA v Muhovi hiši je že nekaj časa preurejena in človek z veseljem stopi vanjo. Prijazne prodajalke nudijo metražno blago, srajce, bluze, gumba, kozmetiko za moške in ženske pa še to in ono. Zdajšnja podoba trgovine je v primerjavi s prejšnjo kot dan pa noč. Čestitke Mercatorju.

RADIJSKA ODDAJA, ki je bila prejšnjo sredo v menzi delovne organizacije Beti, je navdušila delavce. Jože Privšek je vodil radijski plesni orkester, pela je Majda Sepe, za smeh pa so skrbeli igralci: Janez Horčičar — Rifle, Mirko Bogataj, Borra Levstik in Barbara Jakopič. Naredil je bil Vili Vodopivec. Po radiu bo slišati oddajo junija. Ljubljanska radijska hiša pa jo je brezplačno poklonila zaposlenim v Beti.

metliški tednik

Črnomaljski poročevalec

Obsodba zakulisne igre

Zahteva iz INKOPA: politično obsoditi krivce za zapletanje v kandidacijskem postopku

„Menim, da so programsko-analitične naloge najpomembnejše, zato sem v novi izvršni svet predlagal ljudi, za katere menim, da bodo kos temu delu. Le na osnovi dobrih programov in analiz bo namreč delegatska skupščina lahko uspešno delala,“ je poudaril na prvi skupni seji vseh zborov občinske skupščine Kočevje Alojz Petek, ko je bil ponovno izbran za predsednika izvršnega sveta.

Že prej, po poročilu predstavnika SZDL o predvolilnem delu kandidacijskih konferenc in o zapetljajih okoli kandidatur za predsednika OS, se je v razpravi oglasil delegat INKOP. Poudaril je, da postopek v zvezi s kandidiranjem predsednika OS ni bil odgovorno voden, ker so se vse kandidacijske konference odločile za enega kandidata, nato pa je ta po zakulisnih manevrih nekaterih odstopil od kandidature. Zahteval je, naj prvotni kandidat dobi zadostno podporo, in poudaril, da osnovna organizacija ZK INKOP zahteva,

da je treba krivce za ta dogajanja in pobudnike zakulisne igre, ki so po njihovem mnenju tudi v vodstvu družbenopolitičnih organizacij, poiskati in politično obsoditi. Predsedujoči pa je nato na hitro zaključil razpravo, čes da je bilo že v obrazložitvi SZDL vse pojasnjeno.

Do manjšega zapleta je prišlo spet pri razpravi in glasovanju za sestav komisije za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve. Po izvolitvi te komisije se je v razpravi oglasil delegat Rajko Jenko in poudaril, da je treba vedno že pred glasovanjem razčistiti vse sporne zadeve in da bi bilo treba glasovalni postopek zaradi dodatnega predloga obrazložiti pred glasovanjem in ne šele po njem. Nadalje se je povrnil k razpravi o postopku za volitve predsednika in menil, da delegatu iz INKOP ni bilo vse dovolj pojasnjeno ter da je bila razprava verjetno prehitro zaključena. Nadalje je poudaril, da gotovo ni potrebno še posebno zadoščanje za njihovega direktorja, saj je kandidatura za predsednika OS sam odklonil, vse ostale dolžnosti pa so mu ostale, kar je dokaz, da uživa popolno zaupanje občanov in organizacij. Za to svoje razpravljanje je požel delegat Jenko burjen aplavz večine delegatov.

J. PRIMC

Kdo nas zastopa?

Delegati za SRS in drugo

O delegatih, ki jim je občinska skupščina Kočevje na prvi seji zaupala najodgovornejše dolžnosti, smo že poročali. Zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti vseh, zato zdaj objavo nadaljujemo:

Skupine delegatov za delegiranje v zbor združenega dela skupščine SRS:

a.) za gospodarstvo: Tanja Svetličič, Alojz Kojek ml., Zdravko Volf, Jože Skulj, Marjeta Rupnik, Bojan Levstik, Marija Poklač, Ljudevit Grgurič;

b.) za področje kulture: Jože Kolesar (član), Franc Gornik (namestnik);

c.) za področje zdravstva in socialnega varstva: dr. Janez Klun (član), Jože Smolej (namestnik);

d.) za področje kmetijstva: Anton Andoljšek (član), Franc Krajc (namestnik);

e.) za področje obrti: Jože Ule (član), Jože Umek (nam. estnik);

f.) za področje državnih organov in družbenopolitičnih organizacij: Majda Lindič (član), Pavla Pirc (namestnik).

Pooblaščen delegati za sklepanje zakonskih zvez: Savo Vovk, Ignac Karmičnik, Bruno Ciglič, Pavle Pogorelec.

Skupina delegatov za zbor obč. in SRS: Savo Vovk, Ignac Karmičnik, Zalka Kocjan, Bruno Ciglič, Ivan Drobnič, Stane Letonja, Miha Briški, Andrej Pečnik, Jože Furlan, Boštjan Fabjan, Alojz Pretnar, Jože Lindič.

Komisija za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve: Rajko Jenko (predsednik), Miroslava Dimitrijevič, Ivan Oberstar, Vlado Troha, Filip Hodnik, Valentin Južnič, Anica Arko, Jože Golob, Stane Gabrič.

Drobne iz Kočevja

ZA VARNO IGRO – Dom Dušana Remiha, ki ima za svoje gojenice asfaltirano košarkaško igrišče, je sedaj dal postaviti še visoke zaščitne mreže. Tako je poskrbljeno za varnost mladih gojencev pri rekreativnih igrah.

VEČJE PARKIRIŠČE – Parkirni prostor pred novim pokopališčem bodo razširili. Potrebni material že prihaja. Sedanje parkirišče je dovolj veliko za običajne dnevne obiske pokopališča, premajhno pa je ob pogrebi. Takrat morajo nekateri parkirati celo na okoliških travnikih, kar je ob slabem vremenu zelo neugodno.

medved odgovarja
— Kam bežiš iz Kočevja s kandidatom za delegata?
— Pred vojno sem bil krščen, zdaj pa se bojim, da mi ne bi kdo tega očital.

NEVARNE IGRE – Golobi so prestali zimski mrz in lakoto, zdaj pa jim preti nova nadloga – zračne puške. Na ulici vidimo pohabljen golobe brez noge, s polomljenimi krili in ranjene z zračno puško. Nekateri niti ne morejo vzleteti. Ne gre le za human odnos človeka do živali; s puško so možne tudi druge nesreče. Ni izključeno, da bo dobil svinčen „pozdrav“ tudi mimoidoči človek, kot se je to zgodilo pretekli mesec v Ljubljani, ko je dobilo mlado dekle svinčen v oko. Člani sindikalnih in streških druženj naj ne bi imeli zračnih pušk doma, temveč v društvenih prostorih. Tako otroci ne bi mogli uporabljati pušk za nevarne igre.

ŠTAFETA PRIHAJA
Zvezno štafeto s pozdravi za predsednika Tita bom sprejeli v Kočevju pri spomeniku 6. maja ob 12.30. Obiskala bo tudi Kočevsko Reko, kjer je bil pred 35 leti ustanovni kongres ZSM Slovenije, ter Livold in Dolgo vas. Na svečanosti ob sprejemu bo nastopil gimnazijski pevski zbor, recitatorji osnovne šole in folklorna skupina, ki jo vodi Cveto Križ. Lokalna štafeta pa bo v tednu pred sprejemom zvezne obiskala skoraj vse kraje v občini.

KOČEVJSKE NOVICE

Prismojena jed

Zahrbtne „kuhinje“ okoli volitev predsednika občine v Kočevju še vedno burijo duhove občanov in še posebno vseh glavnih pobudnikov. Vendar občani niti več ne ugibajo, kdo je vse to zakuhal, saj je odgovor preprost: tisti, ki bi lahko imel korist, če se bo najbolj demokratično izbran kandidat za predsednika OS odpovedal kandidaturi, se pravi tisti, ki bi lahko v zadnjem hipu vskočil na mesto kandidata za predsednika, vendar na to mesto ne bi nikoli prišel, če bi šlo vse po redni poti, ker mu občani ne zaupajo.

Zveza komunistov je sicer v predvolilni oceni dobro ocenila razpoloženje občanov, žal pa je prezrla in tudi ni ocenila zakulisne „kuhinje“ oziroma „kuhinj“. Kljub temu spodsrljajo in dejstvu, da je premalo odločno posredovala proti zahrbtnim govoricam in lažem o kandidatu, pa je v končni fazi ukrepala najbolje, namreč: zavzemala se je, naj bo kandidat za predsednika tisti, ki mu ljudje – po umiku prvega kandidata – najbolj zaupajo. To pa je prejšnji predsednik, ki zaradi boleznih sploh ni nameraval več kandidirati.

Tudi tokrat so delovni ljudje in občani, čeprav še premalo odločno, dali podporo tistim, ki jim zaupajo, ne pa gostilniškimi politikanom. To pomeni, da naši ljudje cenijo delo, sposobnost, poštenost in odkritost, obsojajo pa zahrbtnost, obrekovanje, natolcevanje in tiste, ki svoje misli in prepričanje oznanjajo po gostilnah ter za hrbtno nekaj „kujajo“.

JOŽE PRIMC

PREDLOG KOPRIVNIČANOM

Cesta Laze-Koprivnik v kočevski občini je zelo slaba in nevarna, zato je predvidena za obnovo. Nekateri predlagajo, naj bi jo začeli obnavljati od Oneka proti Koprivniku, Koprivničani pa menijo, naj bi najprej uredili odsek, ki je najbolj nevaren.

M. V.

Predlog: „Jelko“ Tekstilani

4. maj, praznik KS Kočevje—mesto

Krajevna skupnost Kočevje-mesto bo 4. maja spet proslavila svoj praznik. Na ta dan leta 1945 se namreč partizanske enote vkorakale v Kočevje. Glavna svečanost bo 4. maja ob 19. uri v Šeškovem domu, ko bodo med drugim podelili tudi letošnja priznanja KS. Najvišje priznanje, bronasta jelka, naj bi po soglasnem sklepu žirije dobila Tekstilana iz Kočevja, dokončno pa bo o tem odločal še izvršni svet KS.

V kulturnem programu bodo nastopile kulturno-umetniške skupine pobratene KS „Kreško Rakič“ iz Novega Zagreba in učenci osnovne šole Kočevje, ki bodo med svojim programom prikazali tudi delo in uspehe KS.

V okviru praznika bo še več drugih prireditev. Tako bodo v Likovnem salonu že 26. aprila odprli razstavo „Kultura v NOB“, na sporedu je več športnih tekmovanj z ekipami KS, ki so pobratene s Kočevjem: ribiči bodo izvedli tekmovanje v lovu rib s plovcem: na sam praznik, 4. maj, pa bo popoldne pri spomeniku koncert delavske godbe.

medved odgovarja
— Kam bežiš iz Kočevja s kandidatom za delegata?
— Pred vojno sem bil krščen, zdaj pa se bojim, da mi ne bi kdo tega očital.

ŠTAFETA PRIHAJA

Zvezno štafeto s pozdravi za predsednika Tita bom sprejeli v Kočevju pri spomeniku 6. maja ob 12.30. Obiskala bo tudi Kočevsko Reko, kjer je bil pred 35 leti ustanovni kongres ZSM Slovenije, ter Livold in Dolgo vas. Na svečanosti ob sprejemu bo nastopil gimnazijski pevski zbor, recitatorji osnovne šole in folklorna skupina, ki jo vodi Cveto Križ. Lokalna štafeta pa bo v tednu pred sprejemom zvezne obiskala skoraj vse kraje v občini.

Največ prekrškov zakrivi alkohol

Začasno odvzetih 90 voznških dovoljenj – Kazen, če daš vinjenemu piti – Nekateri neradi plačujejo denarne kazni – Mladi bolj disciplinirani

Sodnik za prekrške občine Ribnica je prejel lani v obravnavo 560 predlogov za kaznovanje (ali nekoliko manj kot leto prej) proti 657 obdolžencem. Največ predlogov so dale postaje milice, in sicer 484, od gozdnogospodarskih organizacij in šol jih je prejel 25, od javnega tožilstva 21, od inšpekcij 14 itd.

45 obdolžencev je bilo oproščenih, 612 pa kaznovanih, in sicer 584 z denarno kaznijo, 6 z zaporom, 5 z ukorom in 17 mladoletnikov z vzgojnimi ukrepi.

Največ, in sicer kar 341 (ali 75 manj kot leto prej), je bilo kaznovanih za prometne prekrške. Od tega jih je 81 vozilo brez voznškega dovoljenja (med njimi je bilo 13 mladoletnikov), 72 pa jih je vozilo pod vplivom alkohola. Vsi vinjeni so bili kaznovani z denarno kaz-

nijo, razen tega jim je bilo odvzeto voznško dovoljenje za dobo treh mesecev do enega leta. Skupno je bilo začasno odvzetih 90 voznških dovoljenj ali 18 manj kot leto prej.

Zaradi s prekrškom povzročene prometne nesreče je bilo kaznovanih 63 občanov ali kar 38 manj kot leto prej. Vzrok za tak padec je, ker za manjšo materialno škodo (do 20.000 din) milica več ne ugotavlja škode in ne predlaga povzročiteljev v kaznovanje. Najpogostejši vzroki nesreč so: nepripravljena hitrost, nepravilno srečavanje, prehitvanje in nespoštovanje prednosti.

Prekrškov zoper javni red in mir je bilo lani 216 ali 48 več kot leto prej. Največ je bilo kaznovanih zaradi nespodobnega vedenja na javnih krajih, čemur je običajno botroval alkohol. Kaznovanih je bilo tudi nekaj gostilničarjev, ki so točili alkoholne pijače vinjenim gostom.

Za gozdne prekrške je bilo kaznovanih 31 občanov. Takih kazni je bilo precej več kot minula leta. Vzrok je ker so bile pri odkrivanju prekrškov bolj prizadevne gozdarske inšpekcije in gozdnogospodarske organizacije.

Mladoletnikov je bilo kaznovanih manj, in sicer le 19. Stari storilci so postali namreč polnoletni, nova mladina pa ni toliko nagnjena k slabim dejanjem.

Delo sodnika za prekrške otežuje tudi pogosto menjanje kraja prebivališča, predvsem sezonskih delavcev, pa tudi daljša odsotnost storilcev – šoferjev. Nekateri kaznovani neradi

plačujejo denarne kazni. Šele ko jim je sodnik spremeni v zaporno, hitro plačajo. Po novem je predvidena prisilna izterjava denarnih kazni po davčnih organih.

J. P.

FRANJO MATOH

Kruta smrt je 19. aprila utrla še eno plemenito življenje. Franja Matoha, tega prijaznega, gostoljubnega, delavnega človeka in velikega prijatelja Ribniške doline ni več med nami. Njegova smrt nas je vse iznenadila.

Rojen je bil leta 1906 v Novem mestu. Služboval je pri železnici in sicer v Sarajevu, Karlovcu, na Jesenicah ter Ljubljani, kjer je bil železniški inšpektor in Ribnici, kjer je bil šef železniške postaje. Upokojen je bil pred petnajstimi leti. Od takrat je posebno prizadevno delal v Turističnem društvu, kjer je bil tudi vodja „Spominkarstva“.

Ko je pred mesecem dni prestopil težko operacijo žolča, je dejal: „Samo da pride maj, pa bo vse dobro.“ Žal maja ni dočakal. Neizpolnjeni so ostali mnogi njegovi načrti. Njegovi prijatelji, znanci, Turistično



društvo, krajevna skupnost in najožji sorodniki so izgubili svojega ljubljenejšega tovariša, sogovornika, člana in drugega ter spoštovanega človeka. Ob zaključku naj povem o, da je tovariš Franjo Matoh prejel za svoje nesebično delo več pohval, priznanj in odlikovanj železnice in turističnih organizacij.

M. GLAVONJIC

KONČNO DRUGI PROGRAM

Julija lani je bil svečano odprt RTV pretvornik nad ortneškim gradom, s čimer je bil obetno izboljššan sprejem prvega TV programa na večjem delu ribniške občine. Že takrat je bila dana pobuda, da bi vgradili še aparature za drugi program. Denar je bil kmalu zbran, roki ureditve drugega programa pa nekajkrat prekoračeni. Pred kratkim pa je tudi pretvornik za drugi program začel delati. TV gledalci ga lahko spremljajo na 40 in 42 kanalu. Ortniški pretvornik pa ne more pokrivati vse občine, zato bo treba podobne aparature vgraditi še pri pretvornikih v Loškem potoku in Sodražici.

M. G.-č

Revija uspela – poslušalci živi

Dom JLA v Ribnici še nikoli ni bil tako poln kot za nedavno glasbeno revijo ansamblov iz ribniške občine. Poslušalci so zasedali vse sedeže, vse dodatne sedeže, vsa stojišča in celo vse prehode. Takega obiska v tej dvorani ne pomnijo.

Pod močnimi reflektorji se je na odru izmenjevalo osem ansamblov: „Revijski orkester“ iz Ribnice (sestavljajo ga člani godbe na pihala, vodi pa Uroš Bregar), „Vrnitev z gore“ iz Loškega potoka, „Impulz“ iz Sušja, „Pika“ iz Ribnice, „Bele stene“ iz Rakitnice, „Sepet“ iz Sodražice, „Ribničan“ iz Ribnice in „SMB“ iz gamizona Ribnica, Manjkali so le „Ribniški fantje“. Nekateri izmed nastopajočih ansamblov so se predstavili tudi z lastnimi skladbami. Posebnost ansambla iz Rakitnice pa je, da so med osmimi člani tudi tri ženske oz. dekleta.

Uspeh ansamblov je presegal vsa pričakovanja organizatorjev, ki so najprej vstopnice delili brezplačno, nato pa so jih zaračunavali, ko pa jim jih je zmanjkalo, so spet spuščali poslušalce v dvorano brezplačno. Poslušalci so burno in lahko bi rekli tudi nekritično pozdravili vsak nastop. To dokazuje, da si ljudje glasbe izredno želijo.

Nekateri ansambli, kot na primer „Ribničan“, so pokazali veliko praktično oz. glasbeno znanje, vendar pa tudi ostali ansambli, ki so bili ustanovljeni kasneje veliko obetajo. Publika je verjetno pričakovala več narodne glasbe, saj je bilo dogovorjeno, da bo vsak ansambel zaigral po 3 narodne in 3 zabavne skladbe. To bi lahko izvedli, če bi sodelovalo manj ansamblov, zdaj pa ni bilo mogoče, saj je zmanjkovalo časa.

Zaradi velikega uspeha te prve ribniške glasbene revije bodo prihodnje leto organizirali tekmovanje ansamblov, ki naj bi trajalo kar tri večere. Najbolje ocenjeni bi prejeli priznanja ali celo nagrade. To bi bila nekakšna nova vrsta tekdanjega „Ribniškega festivala“.

Že zdaj pa je jasno, da bo v bodoče v občini več takšnih koncertov. Prvi bo v Dolenji vasi, drugi pa v Sodražici.

M. GLAVONJIC



USPEH DOMAČIH ANSAMBOV – Nedavna prva glasbena revija ansamblov iz ribniške občine je privabila v dvorano doma JLA rekordno število poslušalcev, zaradi česar bodo take in podobne koncerte organizirali še po drugih krajih, revijo v Ribnici pa v nekoliko dopolnjeni oz. spremenjeni organizaciji prirejali vsako leto. (Foto: M. Glavonjič)

RIBNIŠKI ZOBOTREBCCI

DVAJSET ŠTEVILK – Poročali smo, da je v Loškem potoku odprta avtomatska telefonska centrala in da so tako Potočani končno povezani s svetom. Doselej so imeli tu le eno direktno telefonsko zvezo s svetom, vse ostale pa so vzpostavljali ročno na pošti. Nove, direktne, številke so zdaj dobili stari telefonski naročniki, predvsem delovne organizacije in ustanove. Sedanja zmogljivost 20 novih številk nameravajo povečati, ker je želja za priključke precej.

ČIGAVI SO PSI? – Po Ribnici se že dolgo potepajo skupine psov različnih velikosti. Obiskujejo tudi tuja dvorišča in celo kleti. Občani takih obiskov niso veselili, posebno ne ponoči, ko so najbolj glasni. Verjetno se bodo lastniki pojavili, ko bo cepljenje psov, ki je zelo drago, saj je treba odšteti kar 150 din za psa. Ostalih potepuških psov pa je treba Ribničane rešiti, saj lahko prenašajo tudi bolezni.

DOLGI PRAZNIKI – Letošnji prvomajski prazniki bodo gotovo najdaljši doselej. Veliko zaposlenih je že delalo na račun petka. Mnogi se prav zdaj pripravljate za izlete. Za praznike sta v Ribnici gostovala Miča in Minja, junaka emisije „Od glave do pete“. V domu JLA je bila svečana akademija. Občinski sindikat je organiziral izlet v Ohrid. Cestitkam občanom za prvomajske praznike se pridružujemo tudi pisci ribniškega „Rešeta“.

M. G.-č



medved odgovarja
— Naša mladina vse manj pije in razgraja, da sodišče skoraj nima z njo več dela.
— No, vidiš, mi smo bili v mladosti vse drugačni, zdaj pa se na mlade ne moreš več zanešti.



TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 27. IV.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

1
10.00 FESTIVAL KURIRČEK - NAŠA PESEM
10.15 TABORNIKI
10.45 RICHARD PEARSE
11.40 M. Kozina: PROTI MORJU
11.55 in 16.00 POROČILA
16.05 PROFESOR BALTAZAR
16.15 TEHTNICA ZA TOČNO TEHTANJE
16.50 KO JE BILO NAD BEOGRADOM NEBO ČRNO

Dokumentarni film Svete Pavlovića govori o tragičnem 6. aprilu 1941, ko je nemško letalstvo brez vojne napovedi napadlo Beograd. V bran mesta zoper premočnega sovražnika se je postavila maloštevilna skupina letalcev, v nenakoprnem boju pa je padlo enajst jugoslovanskih pilotov.
17.10 NAŠA PESEM 78

17.40 GENERAL IBRO

Oddaja bo posvečena generalu Ibrahimu Ibrahimiju, velikemu revolucionarju in borcu s Kosova. Na pragu druge svetovne vojne je bil vojak, odgnani so ga v nemško taborišče, od koder je pobežnil v Italijo in nato peš v Slovenijo, kjer se je priključil partizanskim enotam. Kot izreden borec je bil imenovan najprej za komandanta Gradnikove, kasneje pa Bazoške brigade, ki je sodelovala v zaključnih bojih za osvoboditev Trsta. Videli bomo generala I. Ibrahimija ter njegove soborce Janka Rudolfa, Toneta Svetinjo, Vido Tomšič in druge.
18.10 OČI KRITIKE
18.55 BAZA 20

Po besedah F. Leskoška - Luke je Baza 20 največji slovenski spomenik NOB. Med vojno so v roških gozdovih delovali CK KPS, Izvršni odbor OF, slovenska narodnoosvobodilna skupščina, tam je bil glavni štab NOV in partizanskih odredov Slovenije, dandanes pa se na Bazi 20 večkrat srečajo borci. V dokumentarnem filmu Dušana Prebila bomo tokrat videli tudi Zdenko Kidrič,

Metoda Mikuža, Toneta Fajfarja, dr. Janeza Milčinskega in druge.

19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 KO SE KORENIN ZAVEMO
„Kidrič je bil resnično eden od izjemnih ljudi našega revolucionarnega gibanja. In mislim, da nam je malo tistih, ki so žele zapustiti naše vrste, ostalo tako živo in trajno v spomenu, kot nam je ostal pokojni Boris Kidrič.“ To so Titove besede o velikem revolucionarju, ob 25-letnici smrti slednjega pa je ljubljanska televizija pripravila oddajo o njegovem življenju in delu.
20.50 A. Isaković: PAPIRNA, drama
21.55 TV DNEVNIK
22.10 POROČILO S KONGRESOV ZK MAKEDONIJE IN VOJVODINE

2

17.15 TV dnevnik - 17.35 Bomc: Hajduk (prenos nogometne tekme) - 19.30 G. Verdi: Trubadur (med odmorom 24 ur in komentar) - 22.20 Zenska danes

PETEK, 28. IV.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

1
9.00 TV V ŠOLI: Makedonščina, Ruščina, Od petka do petka, Morje
10.00 TV V ŠOLI: Angleščina, Risanka, Zgodovina
15.00 TV V ŠOLI, ponovitev
17.00 POROČILA
17.05 POLIEDER H3
17.20 OSTRZEK
17.50 OBZORNIK
18.00 POROČILO S KONFERENCE ZK VOJVODINE
18.15 DOMAČI ANSAMBLI
18.43 KRI, TOK NAŠEGA ŽIVLJENJA

Iz dneva v dan nas spremljajo zvi, naj darujemo kri, življenjsko pomoč, ki je ni mogoče narediti umeten način. Letos poteka tudi let prostovoljnega krvodajalstva Slovenskem v okviru RK, vsak krvodajalec pa ve, da se po odvzemu krvi hitro obnovi. Tokratna oddaja o krvodajalstvu nas bo seznanila s številnimi zanimivimi podatki o krvi.

19.11 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK

20.00 GLASBENA RISANKA
Na sporedu bo druga zabavnoglasbena oddaja skopske televizije. Pripravil jo je režiser in animator Darko Marković, tvorec številnih domiselnih risank, za njegovo Kašo, zabavnoglasbeno lepljenko, pa je skopska televizija na lanskem mednarodnem televizijskem festivalu v Montreuxu dobila srebrno vrtnico.

21.05 P. Graves: JAZ, KLAVDIJ
Po romanu Petra Gravesa so angleški televizijski posneli nadaljevanje z naslovom „Jaz, Klavdij“, ki dokaj verno sledi literarni predlogi. V romanj (preveden je tudi v slovenščino) je pisatelj obdelal čas in ljudi starega Rima na začetku našega štetja. To je čas, ko je bil antični Rim na višku moči, četudi so ga že načelnjela notranja trenja in zaščita s severa. Klavdij, bolehen, šepajoč in ne preveč bister, je postal cesar proti svoji volji. Vlada ga ni zanimalo, posvečal se je zgodovini. Imel je velik dar opazovanja in kronološko bo predstavljal svojo življenjsko pot od malega do starosti. Po nasilni Kaligulovi smrti je, že razmeroma



star, postal zadnji veliki cesar, pod katerim je Rim še užival blaginjo in precej miru. Glavne vloge v nadaljevanju igrajo D. Jacobi, S. Philips, B. Blessed, M. Tyzack, J. Hurt, G. Baker, P. Stewart in drugi.
21.55 PARLOV GREEN, prenos boksarskega dvoboja
22.30 TV DNEVNIK

2

17.00 TV dnevnik - 17.20 TV kalendar - 17.30 TV drom - 18.00 Poročilo s konference ZK Vojvodine - 18.15 Obramba in zaščita - 18.45 Glasbeni krog - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Kulturna oddaja - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.20 Portreti - 21.50 Medicus musicus - 22.20 Zabava vas Shirley Bassey

SOBOTA, 29. IV.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

1
8.00 POROČILA
8.05 PROFESOR BALTAZAR
8.15 S. Makarovič: KOSOVIRJA NA LETEČI ŽLICI
8.30 PLAŠČEK ZA BARBARO
8.48 TEHTNICA ZA TOČNO TEHTANJE
9.15 MALI SVET
9.45 PO SLEDEH NAPREDKA
10.15 DOHODEK - SMOTER DELAVCEV V ZD
10.30 SOCIALIZEM FRANCOŠKIH BARV
11.20 G. Durieux: PAUL GAUGIN

12.15 in 15.40 POROČILA
15.50 BUDUČNOST: SLOBODA, prenos nogometne tekme (med odmorom ob 16.40 OBZORNIK)
17.40 ORLI ZGODAJ LETIJO, film
Film je bil 1966 posnet po istoslovnem romanu Branka Čopića. Zgodba se odvija tik pred zadnjo vojno in med vojno. Gre za pripoved o vaških dečkih izpod Grmeča, ki niso pretirano navdušeni nad solo, pač pa se raje gredo hajduke pod vodstvom harambaše Jovančeta, potomca pravih hajdukov. Vojna je prekinila brezskrbno igranje, toda dečki se hitro zavedo, kje je njihovo mesto. Bratu enega izmed njih, Niko, ni Bursaću, pomagajo, da pobegne ustašem, lotijo pa se tudi večjih podvigov. Z orožjem uspeh celotno partizansko četo, toda njihovo početje ne ostane dolgo skrivnost, zato se kot kurirčki pridružijo parti-

zanom. Režija: Soja Jovanović, v glavnih vlogah: M. Petrović-Caklja, D. Dobričanin, L. Samardžić, B. Paskaljević, P. Jovanović in P. Polaćek.
19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 A. Newman: SOPEK Z BODEČO ZICO
21.00 TV ŽEHTNIK
21.40 TV DNEVNIK
21.55 625
22.10 BEOGRAJSKA POMLAD 78
23.20 POROČILA

2

17.45 Plus pet - 18.45 Gledališče v hiši - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Slavnost v operi - 21.35 24 ur - 21.45 Feljton - 22.15 Sportna sobota

NEDELJA, 30. IV.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

1
9.00 POROČILA
9.05 NAŠA PESEM 78
9.35 625
9.50 RUBEŽNIKI

Po izteku Gruntovčanov bo ljubljanska televizija ponovila sarajevsko nadaljevanje Rubežnikov. Dogajanje je postavljeno v čas avstrijske okupacije Bosne, ko je razvijajoča se trgovina omogočila bogat-

ništva. Nadaljevanje je režiral A. Jevdevič, igrajo pa D. Jovičić, P. Vujišić, V. Čukić, Z. Numanić, O. Marković, V. Brajović in drugi.
10.40 E. Svarc: ZMAJ
Na sporedu bo prvi del predstave, ki so jo televizijski posneli v ljubljanskem Mladinskem gledališču. Drama ruskega književnika Evgenija Švarca opozarja na nasilje, zatiranje človekove osebnosti in uničevanje vsega lepega. Dramsko dogajanje je postavljeno v pravljnični okvir, gledalce pa bo nepriljubeno navajalo k razmišljanju o svetu in ljudeh.
11.10 ČAROBNA ŽOGA
11.30 KMETIJSKA ODDAJA
12.30 POROČILA
14.50 BRITANSKA ENCIKLOPEDIJA
15.25 TV ŽEHTNIK
16.00 POROČILA
16.05 MEJA, film

Film, ki ga je režiser Krešo Golik posnel 1973, je na filmsko platno prenesena kmečke povest. Ne gre za prikazovanje kmečke idile, ampak za razčlenjevanje več generacij, ki imajo različne interese. Gre za odnos med očetom in sinom, ki sili v mesto. Med njima je meja, prepad, saj so njuni medčloveški odnosi prisiljeni, igrani. Igrajo P. Vujišić, Z. Trach, A. Vrbenki, J. Stefanović in drugi.
17.40 ŠPORTNA POROČILA

17.45 BOSNA: RADNIČKI FOB, prenos finalne košarkarske tekme za jugoslovanski pokal - 19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 POZDRAV PRAZNIKU, prenos koncerta
20.45 D. Jovanović: LJUBEZEN
21.40 BAR
22.10 TV DNEVNIK
22.25 OKROGLI SVET
22.40 ŠPORTNI PREGLED
23.25 POROČILA

2

14.15 Nedeljsko popoldne - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Dokumentarna oddaja - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.20 Celovečerni film



PONEDELJEK, 1. V.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

1
9.00 PRAZNIČNA BUDNICA
9.30 PO LOVČEVH STOPINJAH
9.45 E. Svarc: ZMAJ, 2. del drame
10.15 FOLKLORNE SKUPINE SRBIJE, KOSOVA IN VOJVODINE
10.55 PRIMER ASFALTNE BAZE
Asfaltne baze so pojem za peklensko vdušje. Prah, hrup in smrad. Kako zmanjšati dim, prah, kako zadržati hrup? V tem boju si stojijo delavci in strokovnjaki z rami ob rami.
11.25 POROČILA
15.25 ČUDOVITI SVET BRATOV GRUEMM, film
Ameriški film, ki sta ga režiserja George Pal in Henry Levin posnela 1962, prikazuje življenjsko pot bratov Gruemm, znamenitih

nemških pravilničarjev. Mlade dalce bo film pritegnil še toliko bolj, zato ker so vanj vključene tudi tri manj znane Gruemmove pravljice. Igrajo: L. Harvey, C. Bloom, K. Boehm, R. Tamblin in drugi.
17.30 BRITANSKA ENCIKLOPEDIJA
18.00 POROČILA
18.05 PARTIZANSKA BALADA
V oddaji se bo predstavil Tržaški partizanski zbor, ki pod vodstvom O. Kjudra žanje uspehe, kjerkoli nastopi. Njegovi člani se bodo predstavili s petjem in s kratkimi izjavami o nastanku zbora.
18.45 MLADI ZA MLADE
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.05 ČUFAR: POLOM, drama
Posledice velike gospodarske krize, ki je med obema vojnama zajela svet, so na Slovenskem dobila zaznamovale desetletje do 1941. Kriza v kateri so se znašla velika podjetja, je zunanji okvir drame (v treh dejanjih), ki jo je Tone Čufar izdal 1934. Dramatik je

TOREK, 2. V.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

1
9.50 POROČILA
9.55 E. Svarc: ZMAJ, 3. del drame
10.30 OK TET GALLUS
11.00 PRAZNIČNI KONCERT NARODNE GLASBE
15.05 IZPOD UČKE GORE
Dokumentarni film je Mario Fanelli posnel 1975. Gre za predstavitev cele vrste posnetkov o boju istrskega ljudstva za neodvisnost, svobodo. Ljudje izpod Učke gore so bili vselej odločni, zločini jih ni moglo niti fašistično divjanje.
16.10 POROČILA
16.15 PRED SVETOVNIM PRVENSTVOM V BOKSU

17.50 BUKVAR PRVOBOREC, dokumentarni film
18.00 PISANI SVET: KRILA
Tokratna oddaja bo ubrana na temo kril, takšnih ali drugačnih. Mladi bodo slišali zgodbo o bajeslovnem starogrškem letalcu Ikaru ter vrsto zanimivosti o letalih, krilatih živalih in podobno.
18.35 JUGOSLOVANSKA TRIMSKA TELEVIZIJA
19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 SREČA NA VRVICI, film
Kdor se ni mogel ali utegnil odločiti za ogled filma v kinematografu, bo zamujeno lahko nadoknadil drevi. Za konec prazničnih dni so televiziji uvrstili na spored film Janeta Kavčiča. Ob dogodivščinah otrok, ki imajo radi psa novofundlandca, odrasli pa ga v imenu reda in miru preganjajo iz stolpnice, se bomo prijetno zabavali. Igrajo: M.



Gruden, M. Tavčar, N. de Gleria, P. Rajster in drugi.
21.35 VELIKI MOJSTER RUDOLF NUREJEV
Tokrat si bomo lahko ogledali drugi del oddaje o velikem baletnem umetniku.
22.20 TV DNEVNIK

2

17.45 Balkansko prvenstvo v vaterpolu - 18.45 Narodna glasba - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Zabavna oddaja - 21.05 Znanost - 21.50 Dokumentarni film

SREDA, 3. V.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

1
8.35 TV V ŠOLI: Dnevnik 10, Naftne poti, Zahodna Makedonija, TV gledališče
10.00 TV V ŠOLI: Kocka, kocka, Risanka, Boj za obstanek
17.15 POROČILA
17.20 OTROŠKA ODDAJA
17.35 POTOVANJE V DEZELO LUTK
17.55 OBZORNIK
18.05 REPORTA ZA
18.40 S. Mokranjac: RUKOVETI
19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 FILM TEDNA: UJETNIK DRUGE AVE NIJE

Kratka vsebina: Mel Edison je uslužbenec velike reklamne agencije, toda vse mu gre narobe. Odpoveduje mu žvci, odpustijo ga iz službe, zato je že prav potreben dopusta. Z ženo se odpravi na obisk k bratu, toda stanje se mu še poslabša, medtem pa oropajo njegovo newyorško stanovanje. Mel je obupan. Žena se zaposli na televiziji, in ko se zave, da je možovo stanje resno, ga pošlje k psihiatru. Tudi ona je kmalu ob službo, stvari pa se še bolj zapletejo. Scenarij za to duhovito komedijo je

napisal Pisatelj Neil Simon, film pa je režiral Melvin Frank, ki ga poznamo po komediji Ljubimec velikega stila (z Glendo Jackson v glavnih vlogah). Nocojšnji film je bil pred dvema letoma prikazan tudi na beograjskem Festu, v prid velike kakovosti pa govori tudi podatek, da glavno vlogo igra Jack Lemmon. Ob njem nastopajo še A. Bancroft, G. Saks, E. Wilson in F. Stanley.
21.05 TV DNEVNIK
22.05 NOGOMETNI FINALE ZA POKAL POKALNIH PRVAKOV, posnetek iz Pariza
23.30 POROČILA

2

17.15 TV dnevnik - 17.35 TV kalendar - 17.45 Mali svet - 18.15 Dokumentarni film - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Prosta sreda

PRVI RADIJSKI PROGRAM

PETEK, 28. IV.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 9.30 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti. 10.00 Proslava v Sošanju. 11.03 Znano in priljubljeno. 12.10 Z orkestri in solisti. 12.30 Kmetijski nasveti (dr. J. Verbič: Krmiljenje krav v spomladanskem obdobju). 12.40 Pihalne godbe. 13.50 Človek in zdravje. 14.05 Glasbena pravljica. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 15.45 Naš gost. 18.05 Moment musical. 19.45 Minute z Blejskim kvintetom. 20.00 Stop pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo. 0.05-4.30 Nočni program.

1dne. 17.50 Radijska igra (R. Čolaković: Hiša žalosti). 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Plesni orkester in njegovi gostje. 23.05 Literarni nokturno (G. Lorca: Pesmi). 23.15 Po domače. 0.05-4.30 Nočni program.

letna glasba. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nokturno (L. Andrić: Pesmi). 23.15 Popevke iz vsega sveta.

SREDA, 3. V.

SOBOTA, 29. IV.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 9.35 Mladina poje. 11.20 Lokalne radijske postaje se vključujejo. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. P. Kumer: Uporaba motornih žag v gozdni proizvodnji). 12.40 Veseli domači napravi. 14.05 Gremo v kino. 14.45 S pevcem... 15.45 S knjižnega trga. 17.03 Spoznavajmo svet in domovino. 18.30 Iz dela GMS. 19.45 Minute z ljubljanskim jazz ansambлом. 20.00 Koncert iz naših krajev. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 Popularnih dvajset. 0.05-4.30 Nočni program

PONEDELJEK, 1. V.

4.30-8.00 V praznično jutro. 8.07 Praznična matineja. 9.05 Ringaraja. 9.25 Pomladansko kolo. 10.05 Ogenj srca jeklo raztopi. 11.05 Pomladni zvoki. 11.30 Ne samo v srečih, tudi na prsih rdeč nagelj. 12.10 Čestitke delovnih kolektivov. 13.20 Pesmi in svobodnih oblik. 14.05 Uspehi jugoslovanskega delavskega razreda. 15.10 Slovenski pihalni orkestri. 15.40 S praporom na delo. 16.00 Koncert za praznično popoldne. 17.05 Kultura na delovnem mestu. 17.35 Izročila tisočletij. 18.05 Na barikade... 18.30 Zvočni signali. 19.45 Minute z ansambлом Dorka Skoberneta. 20.00 Radijska novela (C. Kosmač: Pomladni dan). 20.30 V opernem svetu 22.20 Za prijetno razvedrilo. 23.05 Literarni nokturno (Ognjeni prapor). 23.15 Zaplešite z nami. 0.05-4.30 Nočni program.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.25 Zapojmno pesem. 9.40 Aktualni problemi marksizma. 11.03 Po Talijinih poteh. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (Vrt v maju). 12.40 Pihalne godbe. 14.05 Ob izvirih ljudske glasbene kulture. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Spomini in pisma (Novak: 1. maj). 18.05 Odskočna deska. 18.30 Utrinki iz slovenske in svetovne zborovske glasbe. 19.45 Minute za ansambлом Slavka Znidaršiča. 20.00 Koncert iz našega studia. 22.20 S festivalov jazza. 23.05 Literarni nokturno (J. Stritar: Mladostne ljubezenske). 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe. 0.05-4.30 Nočni program.

ČETRTEK, 4. V.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.35 Jugoslovanska zborovska glasba. 1.03 Uganite, pa vam zaigramo! 12.10 Zvoki znanih melodij. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. S. Avšič: Nizek ali visok fižol za zrnje). 12.40 Od vasi do vasi. 14.05 Koncert za mlade poslušalce. 14.40 Enajsta šola. 15.45. Jezikovni pogovori (dr. J. Toporišič). 18.05 Z opernih odrov. 19.45 Minute z ansambлом Mojmirja Sepeta. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in naprevov. 21.00 Literarni večer (Umetniška pripoved. 21.40 Lepe melodije. 22.20 Mali koncert z deli B. Martinuja. 23.05 Literarni nokturno (Cesly-Hayford: Jutranji vlak). 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov. 0.05-4.30 Nočni program.

NEDELJA, 30. IV.

7.15 Zdravo, tovariši vojaki! 8.07 Veseli tobogan. 9.05 Še pomnite tovariši? 10.30 Humoreska tega tedna. 11.00 Pogovor s poslušalci. 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.20 Za kmetijske proizvajalce. 14.05 Nedeljsko popo-

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 27. aprila - Ustan. OF Petek, 28. aprila - Vital Sobota, 29. aprila - Robert Nedelja, 30. aprila - Katica Ponedeljek, 1. maja - Praz. dela
Torek, 2. maja - Boris Sreda, 3. maja - Aleksa Cetrtek, 4. maja - Florijan

LUNINE MENE
29. aprila ob 22. in 02 min.: zadnji krajec

KINIO

BRESTANICA: 29. - 30. „Zaklad v srebrnem jezeru“; 1. - 2. 5. amer. zgod. film „Quentin Dur-

ward“; 6. - 7. 5. amer. vohunski film „Trije kondorjevi dnevi“
BREŽICE: 28. - 29. jug. film „Metuljev oblak“; 2. - 3. 5. ital. film „Izziv bele sape“; 5. - 6. dan. film „Profesor nudisti“; 7. - 8. amer. film „Jeklena pest“
ČRNOMELJ: 30. 4. „Zadnji dnevi Pompejev“
KRSKO: 29. - 30. jap. film „Bomba v superekspresu“; 3. 5. amer. film „Nashville“
MIRNA: 29. 4. „Pomagajte šerifu“
MOKRONOG: 29. - 30. „Poslednji tango v Parizu“; 6. - 7. 5. „Nočni stražar“
NOVO MESTO: 28. - 30. amer. film „Veliki skavt“
RIBNICA: 6. - 7. 5. ital. film „Heroji“
SEVNICA: 7. - 8. 5. „Ljubice“
TREBNJE: 29. - 30. avtoristični film „Zoro“; 6. - 7. 5. „Poslednja igra smrti“

mali oglasi

SLUŽBO IŠČE

V SLUŽBO sprejem kvalificiranega ali priučenega elektromehnika - previjalca elektromotorjev. Elek tromehnika BAHUN, Trebnje, telefon (068) 83-135.

V SEVNICI sprejem v varstvo dva otroka, p. o. možnosti v dopoldanskem času. Naslov v upravi lista (1527/78).

SLUŽBO DOBI

TAKOJ zaposlim oziroma sprejem v priučitev mlajšega pridnega fanta. Mizarstvo Janez Iskra, Medvode 161.

STANOVANJA

IŠČEM neopremljeno enosobno stanovanje s souporabo kopalnice. Oglasite se v trgovini Astra, Glavni trg 31, Novo mesto.

ODDAM opremljeno sobo mirni ženski osebi. Partizanska 19.
ODDAM sobo fantu. Naslov v upravi lista (1549/78).

Motorna vozila

PRODAM traktor Ferari na vse štiri pogone, po zelo ugodni ceni. Tone Štimpfel, Vel. Štrmica 13, Mokronog.

PRODAM avto Passat, letnik 1974, prevoženih 50.000 km, dobro ohranjen cena 115.000 din. Slavko Lončar, Trška gora, n. h., Krško, telefon popoldan (068) 71-840 ali 71-005.

PRODAM kamionet IMV 1600, Anton Miklič, Mirna peč, Jablan 3.

AVTOMOBIL Simca 1000 LS, letnik 1973, prevoženih 85.000 km, prodam. Naslov v upravi lista (1514/78).

R-10, letnik 1971, dobro ohranjen, registriran do aprila 1979, nujno prodam. Franc Kuzma, Podgrad 2.

UGODNO prodam diano-citroen, leto proizvodnje 1976 december, registrirano do 31. 12. 1978, v odličnem stanju. Ogleđ je možen vsak dan od 14. ure dalje. Rudi Planinc (pri Zagorcu), Senterjerne.

PRODAM odlično ohranjen taunus 1300 XL, metalik modre barve, letnik 1974, 35.000 km. Ivan Prus, Gotna vas 43 C, Novo mesto.

PRODAM katrov v dobrem stanju. Tone Pakar, Novo mesto, M estne njive 16.

PRODAM austin 1300, letnik 1969, lahko tudi po delih. Janez Bašelj, Lutersko selo 6, Otočec.

PRODAM fiat 126 P, letnik 1976, registriran do oktobra 1978. Bogdan Mali (pri Grill), Na Tratah 13, Novo mesto.

PRODAM fiat 850 sport coupe. Ruden, Senterjerne 1.

PRODAM MAN 635 v zelo dobrem stanju. Ivan Jelenič, Globočice 11, Kostanjevica.

AMI 8, letnik 1971, odlično ohranjen, prodam. Informacije na telefon (068) 88-807, popoldan. Viktor Bec, Krmelj 105.

PRODAM odprt fordon jup, registriran, z rezervnimi deli. Jože Jakovac, Seškova 18, Kočevje. Informacije od 6. do 14. ure na telefon 86-488.

PRODAM fiat 750 L, letnik 76, oktober. Naslov v upravi lista (1584/78).

PRODAM zastavo 750, letnik 1974, registrirano za leto 1979, Informacije po telefonu (068) 61-362 po 17. uri.

PRODAM R 4, letnik 1970. Informacije po telefonu 85-204.

PRODAM FIAT 850 sport kupe, letnik 1970 in zastavo 750, letnik 1970, tudi na kredit. Informacije po telefonu 85-230, Košak.

PRODAM DACIO 1300, letnik 1974, prevoženih 54.000 km, registrirano do marca 1979. Ante Stipanovič, Ragovska 12, Novo mesto, telefon (068) 22-886.

PRODAM LADO special, letnik 1975, Dol. Toplice 150.

PRODAM zastavo 101, letnik 1974. Polde Okleščen, Loke 5, Straža.

PRODAM zastavo 1300, letnik 1972, dobro ohranjeno. Jože Lindič, Pekel 10, Trebnje.

PO UGODNI ceni prodam škodo, letnik 1970, dobro ohranjeno. Anton Može, Potok 3, Straža.

PRODAM zastavo 101, letnik 1974, Barbič, Otočec 82, telefon (068) 85-128.

PRODAM skoraj nov avto Vartburg, prevoženih 5.000 km. Naslov v upravi lista (1576/78).

PRODAM VW 1300, letnik 1970. Zabja vas 36, Novo mesto.

PRO DAM

UGODNO prodam 12, 13, 14, 15 in 16-colske gumi vozove. Stane Bulc, Jurčkova pot 73, Ljubljana - Rakovnik.

PRODAM rabljen čoln Bohinc. Pavla Kastelic, Pugljeva 5, Novo mesto.

PRODAM čoln Elan T 380 z motorjem. Strukelj, Gotna vas 56, Novo mesto.

NOV kasetni radio Philips ugodno prodam. Telefon 85-107.

PRODAM 2 m3 suhih hrastovih desk (5 cm). Vane Murn Novo mesto, Mirana Jarca 37.

PRODAM grablje Sip-Maraton za motorno kosilnico. Slavko Kirar, Grmovlje 6, Skoecjan.

PRODAM odlično ohranjeno 80 let staro pohištvo, slog secesija. Ogleđ ob sobotah in nedeljah. Franc Kocjan, Zagrad 3, 68275 Skoecjan.

PRODAM diatonično harmoniko Hohner 3-tonsko. Zvone M uhič, Češnjice 27, Trebelno.

PO UGODNI ceni prodam TV sprejemnik Panoram, star 3 leta. Naslov v upravi lista (1535/78).

PRODAM novo kosilnico BCS, mlatinico, gumi voz in kravo. Anton Berus, Sr. Globodol 6, 68216 Mirna peč.

PRODAM dve čistokrvni siamski mucki, stari 2 meseca. Naslov v upravi lista (1563/78).

PRODAM traktorsko kosilnico. Cvelbar, Gorenja vas 22, Šmarješke Toplice.

PRODAM 5 ton sena. Cvelbar, Gorenja vas 22, Šmarješke Toplice.

PRODAM manjšo hišo z nekaj zemlje in vrtoom ob glavni cesti, 10 minut od trgovine in avtobusa. Voda in elektrika v hiši. Mihael Simonšek, Trebež 10, Artiče. Informacije v popoldanskih urah.

SOLASTNIKA prodasta pod ugodnimi pogoji hišo z gospodarskim poslojem v Dol. Straži šte. 23 in še nekaj zemljišča, parc. šte. 273 stavbišče, 2664, 2665, 2666, 2933/1 in 2933/2, vl. šte. 123, k. o. Prečna. Podrobnejše informacije dobite pri Olgi Šimenc, Podgora šte. 41, 68351 Straža.

PO UGODNI ceni prodam pri Krškem nov vinograd s prostorom za dva vikenda. En vikend (6 x 7) je že zgrajen do prve plošče. Voda in elektrika v bližini, dostop z vsemi vozili. Informacije: Alojz Janč, Koritnica, Raka.

PRODAM zidnico na Osojniku. Okoli sadovnjak, primerno za vikend. Naslov v upravi lista (1498/78).

PRODAM hišo, zgrajeno do 1. faze, v Smihelu. Naslov v upravi lista (1504/78).

UGODNO prodam 42 arov mladega gozda pri Dol. Toplicah, primerno za vikend. Jože Godnjavec, Gor. Gradišče, Dol. Toplice.

V BLIŽINI Mirne na Dolenjskem prodamo posestvo s hišo in gospodarskim poslojem. Zemlje in gozda je 3 hektare in pol. Informacije dobite: Ulica Heroja Slaka 15, Trebnje, ali Kidričeva 5, Trebnje.

PRODAM travnik (17 a) v Mirni peči. Cesar, Veliki Kal 14.

PROSTORE, primerne za kakršnokoli obrt, oddam v najem ali prodam ob glavni cesti 8 km od Brežic v smeri proti Zagrebu. Naslov Marija Tursan, Senkovec 28.

PO UGODNI ceni prodam v Krškem hišo z veliko delavnico in vrtoom. Ogleđ vsak dan. Takojšna selitev. Ivan Andrejš, Valvasorjevo obrežje 11, 68270 Krško.

PRODAM parcelo, približno 50 arov (travnik in gozd), v bližini Boštanja, primerno tudi za vikend. Informacije pri Ferdu Androjna, Boštanj 68.

RAZNO

POROČNI PRSTANI! Poroka - spomin nanj naj bo lep in trajen! Zato izberite sodoben poročni prstan pri zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

IŠČEM strokovnjaka iz kemije za poslovno sodelovanje. Pišite pod šifro: „IZREDNA PRILOŽNOST“.

OSEBO za pomoč na manjši kmetiji sprejemem. Vsa oskrba zagotovljena. Stefan Kopač, Gunceljska 37, Ljubljana - Sentvid.

DNE 23. aprila sem ob 14.30 uri pozabil na avtobusni postaji v Novem mestu moško jopico beš barve. Poštenega najditelja prosim, naj jo proti nagradi vrne na upravo lista.

PREKLICI

OPOZARJAM vse mejaše Jožeta Deželana v Veništah pri Krškem, da prenehajo delati vsako škodo ali si lastiti zemljo, sicer jih bom sodno preganjal.

FRANC BOHTE, Hrib 13, Stopiče, opozarjam FRANCA KLOBUČARJA iz Stopič, da preneha izkoriščati mojo zemljo, ker ga bom v nasprotnem primeru sodno preganjal.

OPOZARJAM vse, ki igrajo nogomet na igrišču v Podbočju, naj prenehajo brcati žogo na parcelo št. 643/1 k. o. v Podbočju, če se hočejo izogniti nepotrebnim stroškom ali celo sodnemu postopku. MARTIN STIPIČ, Podbočje n. h.

CESTNIKE

DRAGEMU možu, atu in staremu atu JANEZU TURKU z Vrha pri Senterjerneju, želijo za njegov 80. rojstni dan vse najboljše in veliko zdravja vsi njegovi.

OBVESTILA

CENJENE goste obveščam, da bo v nedeljo, 30. aprila, lokal zaradi odsotnosti zaprt. GOSTISČE HENČKOV DOM.

KUPIM

KUPUJEM gradbeno parcelo, dovoljeno za obrt v Novem mestu. Jože Berkovič, Orešje 80, Bizeljsko.

KUPIM stanovanje ali manjšo stanovanjsko hišo na relaciji Dol Toplice - Novo mesto. Naslov v upravi lista (1497/78).

KUPIM starejšo kmečko hišo ali jo vzamem v najem (lahko tudi z malo zemlje) v okolici Trebnjega ali Novega mesta. Naslov v upravi lista (1500/78).

KUPIM rabljene žične ograje na območju Novo mesto - Črnomelj, Anton Hutar, Rožni dol 8, Semič.

ZAHVALE

Iskreno se zahvaljujemo vsem delavcem podjetja Varnost z območja Bele krajine, ki so mi finančno pomagali ob požarni nesreči, ki mi je prizadejala večmilijonsko škodo. Janez Plut, Kot 18, Semič.

ZAHVALA
12. aprila je ob svojem 70. rojstnem dnevu preminil ljubi mož, ata, dedek

CVETO NOVAK
Zahvaljujemo se vsem, ki ste darovali cvetje in sočustvovali z nami. Hvala družinam Majcen, Tislerič in Lazar, vaščanom, sodelavcem, delovnim organizacijam Itas, Avto Kočevje, Slovenijales in Trikon, godbi in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.
Žalujoči: žena Ančka, hčerke Anka, Majda in Breda, sin Janez z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA
Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in stric

FRANC PRAVNE
z Mirne 92
Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v teh hudih trenutkih. Posebno hvala osebjem kirurškega oddelka novomeške bolnišnice za trud in nesebično pomoč, da bi mi vrnilo zdravje. Iskrena hvala vsem darovalcem vence v cvetja, godbenikom in pevcom za ganljive pesmi, govorniku za tople poslovilne besede, župniku za obred in vsem, ki so nam izrazili sožalje in pospremili pokojnika na njegovi zadnji poti.
Njegovi: Žena Minka, hči Marica, sinova Franc in Jože z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA
Ob smrti naše drage mame, stare mame, tašče in tete

NEŽKE GRABNAR
roj. ROBEK
iz Gor. Lakenca pri Mokronogu

se iskreno zahvaljujemo vsem vaščanom Lakenca, Sv. Urha, Šmar. Toplice za spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena zahvala Jožici in Julki Koščetovima in Rudiju Medvedu, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali. Vso zahvalo smo dolžni maminih nekdanjih sosedom Polenškovič, Bevcem in Lamovškovič za obiske in podarjeno cvetje. Industriji obtuje Novo mesto pa se zahvaljujemo za vence in sodelavcem za spremstvo na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni internemu oddelku bolnice Novo mesto, posebno dr. Starcu za razumevanje in pomoč, zdravnikom Zdravstvenega doma Novo mesto za obiske na domu ter župniku iz Šmarjete in Mokronoga za zadnji blagoslov in opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sin Franci Lukman z družino in hčerka Rezka z Brankom in Juretom ter vnuk Drago

Obrh pri Šmar. Toplicah, Novo mesto, Ljubljana, Krmelj

ZAHVALA
V 86. letu starosti nas je zapustila naša nadvse dobra in draga mama, stara mama, babica in teta

ALOJZIJA BLATNIK
iz Črmošnjic

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, darovali cvetje in vence, nam izrekli sožalje in našo drago spremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo vsem, ki so jo obiskovali in jo bodrili v času njene bolezni. Lepa hvala pevcom za zapete žalostinke, župniku za obiske na domu in opravljeni obred. Se enkrat iskrena hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.
Žalujoči: sinova Albin in Viktor z družinama, sin Johan, hčerki Olga in Angelca z družinama, vnuki in pravnuki ter drugo sorodstvo

Preselitev naročniškega in oglasnega oddelka Dol. lista
Naročnike in poslovne partnerje obveščamo, da sta se naročniški in oglasni oddelki DOLENJSKEGA LISTA te dni preselila iz poslopja na Glavnem trgu št. 3 v Novem mestu na Glavni trg št. 5 (v stavbo dr. Ivanetiča, kjer je doslej imel odvetniško pisarno Slavko Sitar).
Vse cenjene stranke, ki nas obiskujejo zaradi naročanja tednika, plačevanja naročnine ali želijo objaviti mali ali kakršenkoli drug oglas, prosimo, da se oglašajo od danes naprej v pisarni naročniškega in oglasnega oddelka:
GLAVNI TRG št. 5 (med trgovino SADJE-ZELENAVA in MESARIJO).
ČZP DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST
IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubšina.
UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Bojan Budja, Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Princ, Drago Rustja, Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Oblikovalec Priloge: Peter Simič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Marko Klinc.
IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 5 din - Letna naročnina 198 dinarjev, polletna naročnina 99 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 400 din ali 25 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9.
OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 125 din, 1 cm na določeni strani 155 din, 1 cm na srednji ali zadnji strani 200 din, 1 cm na prvi strani 250 din. - Vsak mali oglas do 10 besed 45 din, vsaka nadaljnja beseda 4 din. - Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 9 od 15. 10. 1977 - Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.
TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 - Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talec 2, p. p. 33, telefon: (068) 23-606 - Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611. Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.



V SPOMIN

4. maja bosta minili dve leti, odkar nas je zapustila naša draga

BARBKA LUKŠIČ

roj. Ahačić

Ne moremo se sprizniti z resnico, da je ni več med nami. Zahvaljujemo se vsem, ki je niso pozabili in ji na njen prerani grob nosijo cvetje.

Vsi njeni



ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je za vedno zapustila naša dobra in nepozabna mama, sestra in stara mama

IVANKA GUČEK

iz Brestanice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje ter še posebno za toliko podarjenih vencev in cvetja. Najlepše se zahvaljujemo za skrbno pomoč zdravniškemu in medicinskemu osebju brežiške bolnice, zahvaljujemo se tudi sodelavcem uprave Metalne Senovo in OOS Metalne, obrat Senovo za podarjena venca, nadalje godbi in pevcem Svobode Senovo, Društvu upokojencev Brestanica za njihovo sodelovanje ter žup. uradu za opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste počastili njen spomin in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: sin Dolfi in hčerka Beba z družinama, sestre Rozi, Marija in Jožica, brat Franc z družinama ter drugo sorodstvo



ZAHVALA

V 74. letu starosti smo izgubili našo drago ženo, mamo, sestro, teto in staro mamo

MARIJO RAMUTA

roj. PUŠIČ iz Metlike

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, darovali cvetje in vence, nas tolažili in našo drago mamo spremili na njeni zadnji poti. Lepa hvala vsem družbenopolitičnim organizacijam, delovnemu kolektivu Komet Metlika, konfekciji Beti Metlika, ZUM Kamnik, SAP-Globus Ljubljana, Godbi, govornikom tov. Molekovi in tov. Urhu za poslovilne besede. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka splošne bolnice Novo mesto za prizadevano skrb in zdravljenje.

Žalujoci: mož Rudolf, sin Rudi, hčerki Zofka in Albina z družinama, sestra Nežka z družino, sestra Rezka in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše zlate mame, stare mame, tašče, sestre, tete in svakinje

MARIJE DEJAK

iz Rakitnice pri Ribnici

se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti ali z mislijo počastili njen spomin, ji podarili cvetje in vence in nam izrazili sožalje. Posebna zahvala zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka bolnice Novo mesto za ves trud in lajšanje bolečin. Hvala kolektivu SVP Novo mesto ter župniku za opravljeni obred. Še enkrat vsem najlepša hvala.

Žalujoci: sin Peter, hčerka Milena z družino, brat in sestre z družinama ter drugo sorodstvo



V SPOMIN

28. aprila mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil naš najdražji in nepozabni mož, očka, stari ata, brat in stric

JOŽE MIKULIČ

iz Dolge vasi

Vedno boš ostal z nami v naših srcih in mislih.

Žalujoci: žena Slavka, otroci Nada, Boris, Dušan



ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi moža, očeta, brata in starega očeta

ANTONA JAKOFČIČA

Griblje 5

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje, za izrečeno sožalje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala kolektivom Mladinske knjige Ljubljana, Stanivesta Ljubljana, tožilstva Novo mesto, KZ Črnomelj, pljučnemu oddelku bolnice Novo mesto, osnovni šoli Črnomelj, gasilskemu društvu in pevcem iz Gribelj. Hvala duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Terezija, otroci France, Pavla, Anica, Marjan ter Tone, Stanko, Mimica in Slavica z družinami, sestri Anica in Ivanka z družinama ter drugo sorodstvo



ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 82. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, babica, prababica, sestra in teta

JOŽEFA KATIČ

iz Brežic

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, ji poklonili toliko vencev in cvetja, nam pa izrazili sožalje. Posebna zahvala dr. Nemetu za dolgoletno zdravljenje, tov. Zorku iz Brežic in tov. Zupančiču iz Loča za lepe poslovilne besede ob odprtem grobu, godbi na pihalu iz Loča, kolektivoma iz tovarne pohištva iz Brežic in Gozdnemu obratu iz Kostanjevice na Krki, župniku iz Dobove za opravljeni obred. Posebna zahvala tistim dobrim sosedom, ki so večkrat prihajali k naši mami in ji s tem krajšali čas in trpljenje, nam pa v težkih trenutkih stali ob strani in nam ob njeni smrti pomagali. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: hčerke, vnuki in pravnuki



ZAHVALA

Ob prerani smrti dragega moža, očeta, dedka, brata in strica

JOŽETA JERMANA

iz Straže pri Šentrupertu

Ki nas je komaj v 56. letu starosti zapustil, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih. Posebno zahvalo izrekamo zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka bolnice Novo mesto za pomoč in požrtvovalnost. Iskrena hvala tudi kolektivoma Dana na Mirni, Palace Portorož, SO Koper in ostalim kolektivom, ZB Šentrupert, Mirna, Mokronog, Društvu upokojencev Šentrupert, osnovni šoli Šentrupert, govornikom tov. Ludviku Golobu in tov. Jožetu Bizjaku za poslovilne besede, pevskemu zboru Svoboda Mirna, godbi in vsem, ki ste ga imeli radi in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Vera, sin Boris in hčerka Vera z družinama, hčerki Magda in Nevenka, brat Polde, sestre Mimi, Ivanka, Justina, Hilda, Majda in Pepca z družinama in drugo sorodstvo

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 15. do 22. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Ivana Hriberšek iz Dol. Leskovca - dečka, Slavica Debeljak iz Harmice - deklico, Zofija Očko iz Stržišča - Katjo, Ivanka Šušin iz Pišec - Aleša, Vera Ristič iz Brežic - dečka, Marija Volčanjšek iz Kapel - Tanjo, Vera Savinc iz Loga - Sandro, Slava Kavčič z Vel. Kamna - dečka, Zdenka Rednak iz Sevnice - Karlen, Dragica Androščec iz Brdovca - deklico, Anđela Prelec iz Luke - Biljano, Martina Lipar iz Studenca - dečka, Stanka Petelin iz Malega Obreža - Mirana, Marija Elijaš iz Brežic - Branka, Đurda Vugrin iz Samobora - Đurdo. CESTITAMO!

V tem času so pri nas umrli: Juraj Kalamir - kmetovalec iz Zaprešiča, star 79 let, Terezija Kos - kmetovalka iz Sel, star 66 let.



ZOFKA KVEDER NA KMETIH

4

„Z novim posojilom ne bo nič. Sicer pa vas opozarjam, da bo moj gospodar morda v kratkem zahteval ves dolg. Povem vam to za vsak slučaj, da ste pripravljeni.“

Pavlovec ni vedel, kako je odšel iz fabrike. Mahnil jo je naravnost k Dobniku in tam se je opil, da je glasno kričel in docela pijan prišel domov. Ženo, ki jo je srečal v veži, je pretepel, malega sinka, ki se je zbudil na materin jok in pritekale bliže, je sunil surovo z nogo v stran in se potem v kamri hrope vrgel na posteljo opravljen, kakor je bil.

Od onega dne je počel piti. Imel je lepo posestvo, vredno gotovo kakih šest do osem tisoč goldinarjev. Vedel pa je, če pride do prodaje, da morda ne dobi niti polovice. Kupil bi v Reichovem imenu Froehlich za slepo ceno in čez nekaj časa bi se vselil kdo drugi v njegovo hišo.

Ženina dota pet sto goldinarjev je bila sicer zavarovana, toda šele na drugem mestu za Reichom, in kaj bi mu končno to tudi koristilo!

Izsekaj je še tisto iz gozda, kar se je dalo, prodal Reichovemu mešetarju, ki je po okolici kupoval les za njegov račun, in za skupljeni denar spet kupil konja.

Vozaril je kakor prej, ali vendar ne kakor prej.

Prej je štedil vsak groš in trikrat si je premislil, preden je stopil v kako občestno krčmo, da izpije četr v okrepčilo. Zdaj ni bil več tako vesten. Mnogokrat je prišel domov, ne da bi prinesel le krajcar od voznine. Preklinjal je, psoval in razmetaval vse, kar mu je prišlo pod roke.

Žena in sinek sta jokala, dekla pa je obljubovala zgoraj v kamri, da v taki hiši ne ostane in ne ostane niti do Božiča.

Sledeči dan je bilo Pavlovcu sicer žal in od samega sramu se ni upal pogledati ženi v oči. Zatrjeval si je, da pusti sploh vse vozarjenje, ki itak ne donaja nikakega dobička. Delal je potem nekaj dni z gorečo pridnostjo na polju, vozil gnoj, popravil ograje in zvečer pripovedoval ženi, da morda vendarle pojde in da se posreči izplačati Reichu oni denar.

Čez nekaj dni je ta gorečnost redno spet ugasnila in začelo se je prejšnje popivanje.

Bil je v vednih denarnih stiskah in tako ni pil vina, ki mu je bilo predrago, ampak žganje, spočetka boljše, pozneje pa tudi čisto prosto. Žena je jokala doma in zastoj molila za pomoč.

Neko noč ga spet ni bilo doma. Prišel je pod večerom s konji, izpregel, spravil konje v hlev in odšel.

Žena je čakala nekaj časa, potem je sama z dekle napojila živino.

Prizgala je luč in v strahu čakala, kdaj pride mož.

„Ali očeta še ni?“ jo je vpraševal mali štiriletni Tonček, ki ji je dremal v naročju.

„Ne.“

„Zakaj pa jih ni tako dolgo?“ je vprašal otrok in ji polagoma zaspal v naročju.

Ona je tiho sedela in solze so ji kapale na mehke otrokove lase.

Čakala je čakala, a njega od nikoder.

Enajst je bila, a njega še ni bilo.

„Ponj pojdem,“ se je ojunačila, nežno slekla spečega otroka in ga oprezno položila na posteljo.

„Kako spi,“ je dejala ginjeno, napravila križ čezenj, ugasnila luč in odšla.

Zunaj je bilo vse tiho.

Bila je pomlad, ljudje so imeli mnogo dela na polju, zato ni bilo čuti nobenega glasu iz temnih hiš. Nad vasjo so se svetile luči in nek nejasen šum je prihajal od tam. Bila je parna žaga, na kateri so delali tudi ponoči.

Nek nejasen čut, neka slutnja jo je prevzela, kakor da izhaja vse njeno gorje od onih nemirnih luči, ki so se svetile skozi temino.

Dvign ila je pest in v tihem, a strastnem srdu zapretila proti temni gmoti nad vasjo, iz katere so prodirale luči. Pogledala je proti nebu in proseče stegnila roke kvišku, kakor da bi hotela prositi moči v višini, naj jo rešijo muk in nesreče. Za hip se je obotavljala, kakor da bi se hotela vmiti, potem pa je naglo odšla naprej.

Pred Dobnikovo krčmo se je ustavila. Izza premajhnih okenskih zastiral so nedoločeni tresoči odsviti padali v noč. Čulo se je pomešano govorjenje in vmes je zazvenel zdaj pa zdaj glasen smeh.

Stopila je v temno vežo in nekaj časa nepremično stala pred sobnimi vrati.

Razni tuji glasovi so ji udarjali na uho, vendar med njimi ni mogla spoznati govorjenja svojega moža. Naposled se je ojunačila in odprla vrata.

Gorak, dušljiv zrak ji je udaril naproti. V sredi pod stropom je v gostem tobačnem dimu medlo gorela velika petrolejska svetilka. Krog miz je sedelo dokaj pivec in od njih je velo neprijetno, pijano ozračje.

Mlada žena je obstala pri vratih in z očmi iskala svojega moža.

Tu nasproti se ji je pogled uprl na majhno glasno družbo.

Zardela je. Bilo je nekaj mladih ljudi, očitno gosposkih tujcev. Iz kota so se svetile puške...

Obmila se je v drugo stran. Takoj na desni so igrali štirje na stare, zamazane karte tako imenovani „edenindvajset“.

Bili so tihi, samo posamični klci so jim uhajali iz tesno stisnjenih ust. Na bledeh obrazih se jim je brala strast, oči pa so z nekim demonskim svitom sledile kartam.

„Ti vlečeš!“

„Bene!“

„As!“

„Tudi jaz imam asa,“ je dejal oni, ki je držal „bank“, in potegnil denar k sebi.

Zrla je dalje.

V kotu pri peči je dremal vaški berač Miha. Iz njegovega odurnega, zabuhlega obraza in iz smrada, ki ga je bil nasičen vsak njegov dih, je bilo videti, da je pijan.

Dalje, pri dolgi mizi pod oknom sta sedela dva kmeta. V enem izmed njiju je spoznala svojega moža. Kazal ji je hrbet in bil je videti razjarjen, ker je tistemu nasproti grozeče pretil s pestjo.

Plaho se je približala in se bojazljivo dotaknila njegove rame.

„Ti, Anton prosim te, pojdi domov!“

„Kaj hočeš?“ je zarezal in na topo gledajočih očeh se mu je bralo, da se je opil.

„Domov pojdi!“ se je oglasila tiho.

„Kaj, domov? Domov ne grem! Na, tu pij!“

V očeh se mu je vžgalo nekaj vročega, nerodno jo je potegnil k sebi in ji ponujal žganje.

„Ne, ne bom!“ se je branila in v oči so ji silile solze.

„Pa boš! Če jaz rečem, moraš!“

Surovo jo je potisnil na klop.

„Ha, ha! Lepo si jo naučil! Zdaj že hoti pote! No, če bi moja prišla...“ in oni, ki je z njim sedel pri mizi, je zaničljivo namrdnil obraz.

Bister um in pridne roke

Danes je Vene Pečarič, vodja elektro vzdrževanja v novomeški Krki na poti v Beograd, kjer mu bo v posloplju zveznega izvršnega sveta Stevan Doronjski izročil „Prvomajsko nagrado dela“ za inovacijsko dejavnost. Samo štiri taka priznanja bodo letos podeljena v Sloveniji.

Še fantič je bil, doma iz znane Pečaričeve gostilne v Prečni, ko ga je že privlačilo vse, kar je mogoče razstaviti, kar je vezano na električni pogon. Fantič je tudi bil, ko je šel leta 1943 v partizane h gubčevcem, in prehitro dozorel, ko je kasneje prestajal nemško internacijo.

„Takoj po demobilizaciji leta 1946 sem se šel učiti za električarja, v Krki pa sem že 22 let. Krka je bila takrat majhen kolektiv, v katerem smo se sami lotevali raznih izboljšav, pa tudi izdelovanja naprav. Najprej sem naredil dražirne kotle za ventilacijo, ki se zdaj obratujejo. Potem so v proizvodnji tablet potrebovali napravo, ki bi oblikovala zdravilno snov v tableto in jo prevlekla z vrhno plastjo. Ko smo to naredili, smo postopke se izboljševali. Hkrati smo delali sušilne omare in avtomatizirali proizvodnjo tablet. Vse to je pomenilo za Krko večmilijsko vrednost in prihranek, vendar tedaj nihče ni pomislil na patente in nagrade. Vsek je za kolektiv naredil, kar je največ mogel in znal. To smo šteli za svojo dolžnost.“

Kasneje je bilo izboljšav še več, od vakuumskih sušilnikov in stelizatorjev za ampulni oddelek do najnovejših, s katerimi skušajo proizvodnjo čim bolj avtomatizirati. V zadnjih sedmih

letih, kar se v Krki načrtno bavijo z inovacijsko dejavnostjo, je Vene Pečarič, deloma v sodelovanju s kolegi, predvsem pa z Jožetom Gubino, naredil avtomatiko za avakuacijske naprave, ki jih uporabljajo na črpališču ob Krki. Naredili so tudi idejni projekt za povezavo tovarniškega generatorja z Dieslovim agregatom. Med drugim je naredil avtomatiko za dajanje zvočnih signalov. V proizvodnji vselej zazvoni, kadar je čas malice, in zvočnik spet avtomatično pokliče delavce k strojem. V „Krki“ sta s kolegom Gubino že dobila nagrado za inovacijsko dejavnost.

Vnet za tehniko, je vsa leta aktivno delal tudi pri Ljudski tehniki in seveda pri Aeroklubu v Prečni, prav tako pa v organizacijah in v samoupravnih organih. Leta so tekla, kot bi jih navil, tako bo Vene Pečarič letos praznoval že petdesetletnico.

„Sam ne vem, kdaj je minilo,“ je rekel z nasmehom. Zadnje čase mu zelo prija gibanje v naravi. Že res, da je tudi prej hodil včasih pomagat prijateljem v vinograd, ampak vse drugače je, kadar delaš na svojem. Pred štirimi leti je na Vrtači nad Semičem zasadil svojo trto, letos pa v strahu in upu čaka na prvi pridelek. Vene Pečarič si zdaj najraje oddahne tako, da po zidavi ali obdelavi vinograda v Semiču izpije kozarček v veseli družbi, in uživa, če se domača pesem razlega v dolino. Žal pa nedeljski popoldnevi prehitro minejo. Že spet je tu ponedeljek, pa „tuhtanje“ o novih izboljšavah za Krko. Njej je zapisan z dušo in telesom.

RIA BAČER



Znanje nas varuje pred pretečo prometno nevarnostjo

Po tekmovanju ostane znanje

Novo mesto dva dni gostitelj 10. republiškega tekmovanja pionirjev in mladincev „Kaj veš o prometu?“

Prometna tekmovanja mladih so postala že tradicionalna in zajemajo vsako leto nad deset tisoč otrok osnovnih in srednjih šol, njihovih učiteljev – mentorjev ter številne organizacije, ki sestavljajo občinske organe za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Vsa prometna tekmovanja spremlja množičnost, kajti le prometno znanje lahko človeka zavaruje pred vedno večjim številom prometnih nezgod.

V petek dopoldan je novomeške glavne ulice napolnil skoraj kilometer dolg sprevod, ki jo je sestavljalo



Pustovrh in Kostevc

blizu 300 udeležencev tekmovanja, pionirji novomeških osnovnih šol in vrtcev in drugi. Po končani, dobro pripravljani manifestaciji so se vsi nastopajoči zbrali v športni dvorani na svečani otvoritvi. V imenu prireditvenega odbora jih je najprej pozdravil Jože Gosenc nato pa predsednik republiškega sveta za vzgojo in preventivo Boris Čizmek-Bor. Tekmovanje je odprl Boris Gabrič, podpredsednik občinske skupščine Novo mesto.

Praktična vožnja, ki je sledila 40 testnim vprašanjem, je potekala na dveh poligonih: za osnovnošolce, ki so tekmovali s kolesi, v športni dvorani, za srednješolce z motornimi kolesi pa na odprtem igrišču o.š. „Katja Rupena“. Oboji so se morali izkazati tudi z ocenjevalno vožnjo po mestnih ulicah.

Pionirji prometniki, ki so nastopali kot tričlanska ekipa, so se pomerili v orientacijskem pohodu s postajami, kjer so reševali naloge s področja prometne varnosti, varstva okolja, uporabi kompasa, streljanju z zračno puško ter poznavanju kulturnozgodovinskih spomenikov mesta. Njihovo gibanje je budno nadzorovala in si beležila komisija in pionirska prometna služba.

Medtem ko so tekmovalci čakali na rezultate, so si ogledali rokometno in košarkarsko srečanje med mladinskima ekipama Novega mesta.

Zlata, srebrna in bronasta odličja je zmagovalcem podelil Boris Čizmek-Bor.

mek-Bor. Med 52 tekmovalci, ki so nastopili v tekmovanju „Kaj veš o prometu?“ za osnovne šole, je zlato odšlo v Lendavo, srebro pa si je prislužil Lado Kostevc iz Brezic. Do desete mesta najdemo še naslednje Dolenjce: 5. Andrej Kunič (Črnomelj), 6. Darjan Marčič (Novo mesto) in Mojmir Flisek (Sevnica).

Tekmovalcev med srednješolci je bilo le deset. Največ točk je zbral Robert Pustovrh (Krško), četrti pa je bil Andrej Prus (Novo mesto).

Pri tekmovanju pionirjev prometnikov je sodelovalo 33 ekip. Prvo mesto je odšlo v Domžale, drugo v Novo mesto, sedma pa je bila ekipa iz Krškega.

Robert PUSTOVRH – zmagovalec tekmovanja „Kaj veš o prometu?“ za srednje šole, dijak I. letnika srednje strojne šole iz Krškega: „Nisem prekinil tradicije svojih kolegov, saj je „zlato“ že četrto leto v naših rokah. Zasluga gre prav gotovo tudi na račun mojega prizadevnega mentorja in lanskega zmagovalca, ki sta nas pripravljala. Marsikaterega tekmovalca je presenetil nov poligon, po katerem smo prav na tem tekmovanju prvič vozili. Težka je bila tudi vožnja po starih in ozkih mestnih ulicah.“

Prvi štirje najbolje uvrščeni med osnovnošolci se bodo udeležili zveznega tekmovanja, ki bo 5. in 6. maja v Titogradu.

Republiškega tekmovanja o prometu so posvetili tudi razstavo, ki bo v novomeškem Domu JLA odprta do 13. maja.

Ekipa prometnikov o.š. Katja Rupena: „Pripravljali smo se v krožku in so nas vodile tri mentorice: tov.

ZABUKOVJE: UMRL POD TRAKTORJEM

V nedeljo okoli 21.30 je prišlo na lokalni cesti v Zabukovju pri Sevnici do hude prometne nesreče, v kateri je bil ob življenje 56-letni kmetovalec Franc Pajk z Mrzle Planine, medtem ko je bilo materialne škode za 3000 din. Omenjenega večera je Pajk vozil traktor iz Podvrha proti Zabukovju, tu pa je na ravnem delu ceste zavil v desno, traktor je zaneslo s cestišča, da se je prevrnil, in pri tem pod seboj pokopal tudi voznika.

Besedilo in slike: JANEZ PAVLIN

DOLENJCI, LJUBITELJI ŽIVALI

Na nagradni natečaj, ki ga je za učence osmiletke razpisalo slovensko Društvo proti mučenju živali, je prispelo veliko prispevkov, ki so pokazali, da je skrb in ljubezen do živali že precej razvita med našo mladino. Posebna komisija je prispevke ocenila in desetim najboljšim podelila knjižne nagrade. Med desetimi nagradenci je kar sedem dijakov z območja širše Dolenjske. To so: Alenka Flajnik iz OŠ Dragutina, Andrej Hajdinjak iz OŠ Kočevje, Slavka Hudoklin iz OŠ Bršljan, Novem mestu, Andrej Koležnik iz OŠ Metlika, Alenka Kastelic iz OŠ Grm v Novem mestu, Jurček Matekovič iz OŠ Metlika in Jožica Pirkočič prav tako dijakinja OŠ Metlika. Vsi udeleženci natečaja, tudi tisti brez nagrad, bodo prejeli značko društva.

GOLOBI IZ NOVSKE DO NOVEGA MESTA

Prvo od štirinajstih letošnjih tekmovanj golobov pismoš, ki so last članov Kluba pismoš, je bilo 22. aprila v počastitev dneva železničarjev. Za pokal ŽTP Koprivnice, Zagreba, Ljubljane in Novega mesta so golob leteli iz Novske do Novega mesta. Zmagal je golob s številko 21220-3-03-76-YU, last Jožeta Pečnika iz Novega mesta. Za 166.728 m dolgo pot je golob potreboval 2 uri in 4 minute, kar pomeni, da je letel 1.340 metrov na minuto. Med prvimi desetimi golobi je na cilj priletelo 6 Pečnikovih golobov, trije od Toneta Dolinška in eden od Vlada Lopatiča. Na drugem tekmovanju bodo golobi poleteli iz Slavonskega Broda.



PRED DOLGO POTJO 166.728 m dolgo pot je Pečnikov golob preletel v dveh urah in štirih minutah.



Ne le ribiči, tudi gospodarji

Odrasle ribe iz potokov v Kolpo, mlade pa iz ribogojnice v potoke

Ekipa ribniške ribiške družine je prišla pred kratkim na pomoč kočevskim ribičem pri odlavljanju postrvi v potokih pri Vasi in Fari ter selili teh rib v Kolpo. V izpraznjene potoke na tem območju bodo v kratkem vložili kar 38.000 potočnih postrvi, ki jih bodo po letu dni spet preselili v Kolpo.

Gostje iz Ribnice so nastopili v postavi: Andrej Kersnič-Bukva, anoda, Milan Niglerle-Kobilac-sak in Anton Klajič-prevoz. Že po prvih korakih se je izkazalo, da je ribniška ekipa „uigrana“ in da ima veliko prakse pri odlovu rib z agregati, saj so kočevski ribiči komaj sproti odnašali ribe, ki jih je elektrika toliko omamila, da so se obrnile ne hrbte. Za ribiči so vztrajno hodili domačini in gostje ribiških družin Brod na Kolpi in Čabar.

Domačini so opozorili na onesnaženi Topli jarek in čisti Mrzli jarek. V Topli jarek se je prav takrat površinsko stekala gnojnica iz prepolne preproste čistilne naprave pri prašičjem hlevu v vasi Potok. Ta hlev je zakrivil že več poginov rib v tem potoku, enkrat pa so poginile zaradi

prehudega kloriranja na izviri, kjer je zajetje pitne vode.

Med odlovom so ribiči opazili tudi precejšno nesnago ob potoku, predvsem pod asfaltno bazo. Tu so v potoku in na vejah cunje, polivinil,

konzervne škatle, razna posoda, tetrapak in celo repa in čebula. Iz asfaltno baze pa vodi do potočka tudi kanal.

J. PRIMC



RIBE SELILI V KOLPO – Kočevski ribiči so s pomočjo ribniških pred kratkim selili postrvi iz potokov v Kolpo, da bodo izpraznjene potoke vložili čisto majhne ribice. Agregat za odlov so si sposodili pri ribniških ribičih, v kratkem pa nameravajo kupiti svojo. (Foto: J. Primc)



NOVOMEŠČANOM DRUGO MESTO – Borut Moretti, Marko Lekše in Peter Gašpersič

Za nagrado Bele krajine

V nedeljo v Dragovanji vasi tekmovanje v motokrosu

V Dragovanji vasi pri Črnomlju bo v nedeljo, 30. aprila, ob 15. uri tradicionalno tekmovanje v motokrosu. Tokrat se bodo tekmovalci iz Švedske, Italije, Avstrije in Jugosla-



ČEZ DRN IN STRN – Tekmovanje v motokrosu na stezi v Dragovanji vasi pri Črnomlju vsako leto privabi več tisoč gledalcev, ki uživajo v drznih vožnjah dirkačev.

vije že petič pomerili za nagrado Bele krajine v dirki z motorji do 125 kubičnih centimetrov. Skupaj je pri-

javljenih za tekmovanje v tem razredu nekaj čez trideset tekmovalcev. Domačini bodo gotovo še najbolj spodbujali edinega njihovega zastopnika, Črnomalca Florijana Satoška.

V dirki do 50 ccm, ki šteje za republiško prvenstvo, bo v vožnji čez drn in strn merilo svoje moči, znanje in drznost okoli štirideset mladih tekmovalcev, med njimi bosta tudi dva člana črnomaljskega AMD Jože Potočnik in Anton Henigsmann. Motokros je med najbolj priljubljenimi športi v Beli krajini in tekmovalci AMD Črnomelj so v zadnjih letih dosegli lepe uspehe na republiških in državnih prvenstvih. Najboljša voznika Božo Štukelj in Aljoša Satošek tokrat ne smeta nastopati, ker sta se že uvrstila za nastop na državnem prvenstvu. Kljub temu pa domačini računajo na najboljša mesta. Se posebno veliko pričakujemo od Henigsmanna.

Graditelji!

Imate težave z nabavo in montažo stropnih in stenskih lesenih oblog in stavbnega pohištva?

Pokličite telefonsko številko (068) 21-478 ali pa se osebno ogledate pri Ivanu Krajncu v Adamičevi ulici 38 v Novem mestu in vaših problemov bo hitro konec.



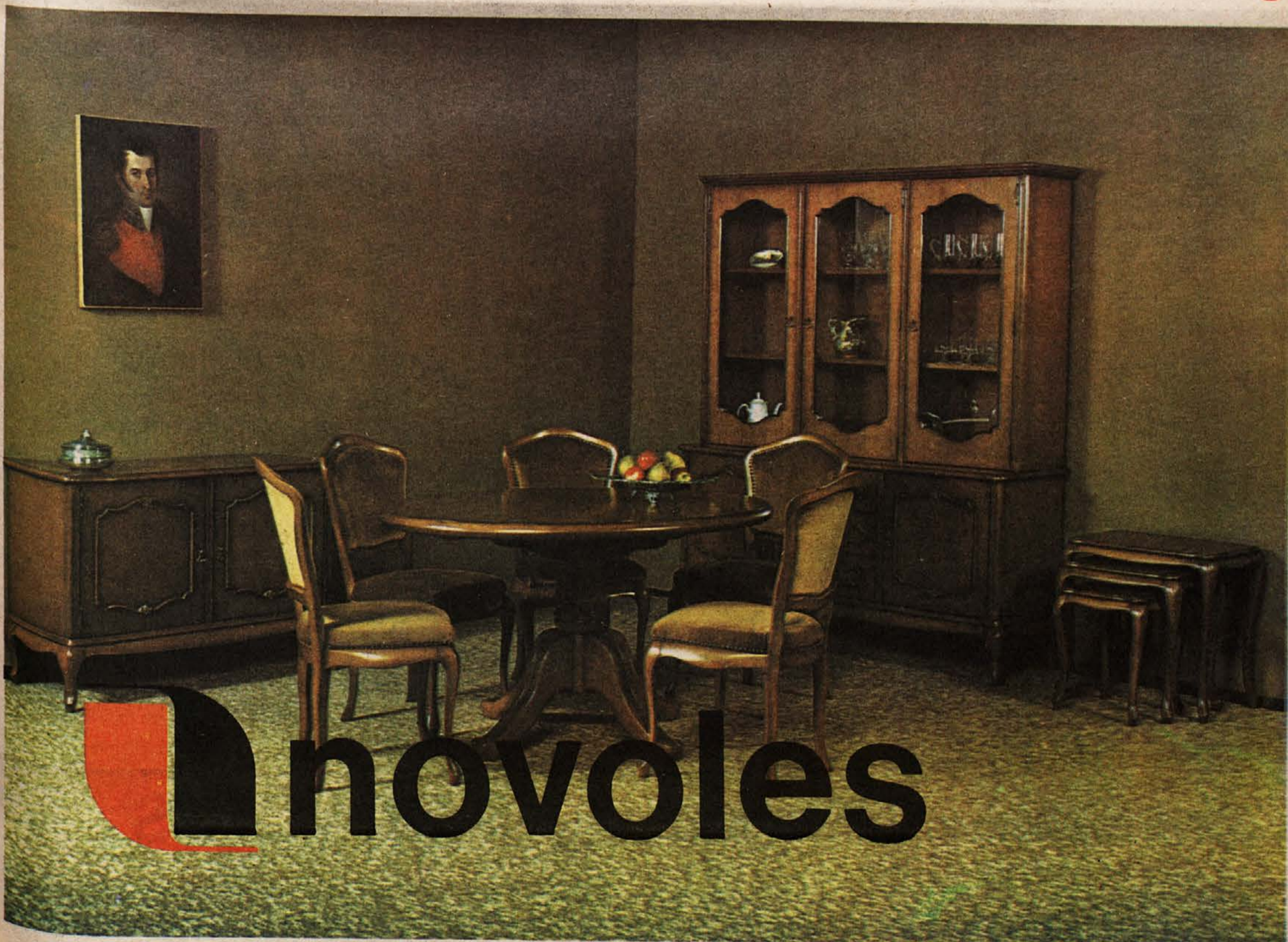
LAGALI ZA TV – Na gradu Hmeljnik se je v četrtek zbralo ducat navihanih pionirjev iz osnovne šole Katje Rupene, da bi pred kamero in mikrofonom za oddajo Pisani svet razpravljali o lazi otrok in odraslih. Skupaj s „solažnicem“ Janezom Hočevarjem – Rifletom so lagali, da se je kar kadilo. Vse njihovo laganje bomo na naših malih zaslonih spoznali 2. maja, koncem maja pa še oddajo, ki so jo posneli dan kasneje o strelcih iz o.š. Katja Rupena. (Foto: Janez Pavlin)



apriška noč na novomeškem glavnem trgu — foto / marko klinč

*Ne samo jutrišnji,
vsak dan
pričakajmo
z veseljem in radostjo
v srcu.
Naj nam bo
v ponos
smeh naših otrok,
naj nam bodo
v ponos
naše delovne zmage,
naše samoupravljanje,
za katero si
prizadevamo
vedno in povsod —
na vsakem koraku,
ki vodi v
še lepšo in
svetlejšo
bodočnost.*

čestitamo za 1. maj

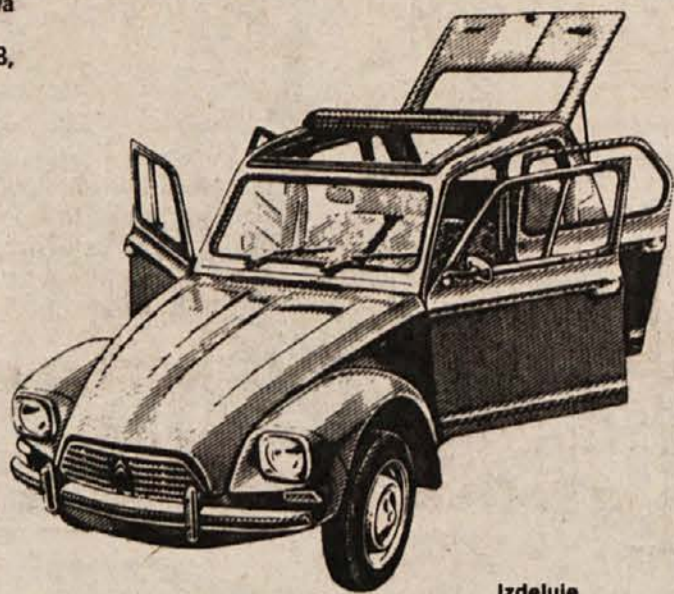


Diana 6 L

Model 1978 ima vrsto koristnih izboljšav. Popolnoma na novo je konstruiran zavorni sistem s kontrolno lučko na armaturni plošči, spredaj so kolutne zavore, ki omogočajo še varnejšo vožnjo. Volan je nekoliko manjši, na novo so oblikovani predali za sklopko, zavoro in plin.

Udobnejša sta tudi prednja sedeža. Motor ima 602 ccm, 32 KM/DIN in doseže največjo hitrost 120 km/h, poraba goriva je 6,1 litra/100 km.

informacije:
CIMOS, Ljubljana, Dalmatinova 4, tel. (061) 312-253
CIMOS, Beograd, Kolarčeva 8, tel. (011) 631-699



**Spredaj
kolutne
zavore**

Olja
INA

Izdeluje
CIMOS

CITROËN ^

**čestita vsem delovnim ljudem in
občanom za praznik dela 1. maj**



OBČUTNO BOSTE PRIHRANILI, če boste izrabili dopust v predsezoni do 8. julija in po sezoni od 26. avgusta dalje.

POSEBNE CENE za sindikalne, mladinske in šolske skupine. **POSEBEN POPUST** za upokoјence v času od 22. septembra do 31. maja.

NUDIMO VAM namestitev v hotelih, bungalovih, družinskih vilah, karavan prikolicah, v zasebnih apartmajih in sobah v Dajli, Novigradu, Červarju, Poreču in Funtani.

NATURISTI imajo na voljo poseben Kamp Ulika pri Červarju.

PLAVA LAGUNA

PRIJAVE IN INFORMACIJE:

- Mladinska turistična poslovalnica, Novo mesto, Novi trg 4, tel. (068) 22-555
- pri vseh pooblaščenih agencijah
- Predstavništvo Plave lagune v Ljubljani, Cankarjeva 4 a (pasaža nebotičnika)



Poleg našega znanega stilnega pohištva s katerim lahko opremite spalnico, dnevno sobo jedilnico, samsko sobo ali predsobo vašega stanovanja, proizvajamo tudi moderno pohištvo za predsobe, spalnice in gugalnike.

Posebej vam predstavljamo naš najnovejši program „KOLPA“, ki je namenjen opremi kopalnic.

Predstavljamo vam tudi ostale naše proizvode:

VEZANE PLOŠČE

REZAN LES

ELEMENTE IZ PLASTIFICIRANE IVERICE

**ACRYLNO STEKLO IN
ACRYLNE PROIZVODE**

**OBIŠČITE NAS V NAŠI
TRGOVINI V STRAŽI**

ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA – 1. MAJ!

novoles

NOVOLES LESNI KOMBINAT NOVO MESTO STRAŽA

**KOPALNIŠKA OPREMA IZ PROGRAMA
„KOLPA“**

Ljubljanska banka

**Temeljna dolenska banka Novo mesto
s poslovnimi enotami in ekspoziturami v**

CRNOMLJU, VINICI, METLIKI, TREBNJEM, MIRNI, STRAZI

IN NOVEM MESTU

Obiščite
nas
v novih
poslovnih
prostorih
v Kettejevem
drevoredu št. 1
kjer
bomo
kmalu
pričeli
poslovati



**čestita vsem delovnim ljudem in
občanom za praznik dela 1. maj**



OPEKARNA ZALOG • NOVO MESTO p.o.

TELEFON 21 403, 22 291 POŠTNI PREDAL 10 TEK, RAČUN PRI SDK NOVO MESTO 52100-601-10082

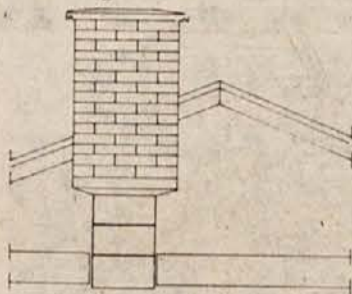
OBVEŠČAMO CENJENE GRADITELJE O NOVOSTI V PRODAJNEM PROGRAMU TRGOVINE Z GRADBENIM MATERIALOM

V sodelovanju z montažno industrijskim podjetjem iz Ljubljane vam nudimo kvalitetne TO – MO – DI dimnike za centralno kurjavo vseh dimenzij za zasebno gradnjo.

Vse nasvete in informacije vam nudi komercialna služba, sicer pa vam enostavnost montaže TO – MO – DI dimnikov omogoča, da se gradnje takšnega dimnika lahko lotijo tudi amaterji.



Opečni zid – zdravo stanovanje



Poleg tega prodajamo montažne stropne nosilce, preklade, potresne vogalnike, strešnike, klinker zidake in vse vrste opečnih izdelkov lastne proizvodnje in od drugih proizvajalcev. Nudimo tudi armaturne žične mreže in sprejemamo naročila za kovinske podboje.

OZD Blagovno transportni CENTER

Javna skladišča

TOZD SKLADIŠČA NOVO MESTO
LJUBLJANSKA CESTA 27
telefon: (068) 21-956

OPRAVLJA

- vse posle javnih carinskih skladišč,
- skladičenje in hrambo blaga v zaprtih in odprtih skladiščnih prostorih,
- nakladanje, razkladanje in prekladanje blaga tudi z najsodobnejšo mehanizacijo,
- prevoz blaga s tovornimi avtomobili.

Priporočamo se za sodelovanje in čestitamo občanom in poslovnim partnerjem za praznik dela 1. maj.



ISKRA – Industrija za avtomatiko
Ljubljana, Savska c. 3, n. sub. o.
TOZD TOVARNA ELEKTROSPJUNIH VEZIJ ELA
NOVO MESTO, Ragovska c. 7a, n. sub. o.

ČESTITA VSEM POSLOV-
NIM PARTNERJEM,
DELOVNIM LJUDEM IN
OBČANOM ZA PRAZNIK
DELA 1. MAJ.

trgovska hiša maximarket

LJUBLJANA, Trg revolucije 1



Kolektiv trgovske hiše Maximarket
iskreno čestita občanom Dolenjske

za praznik dela 1. maj

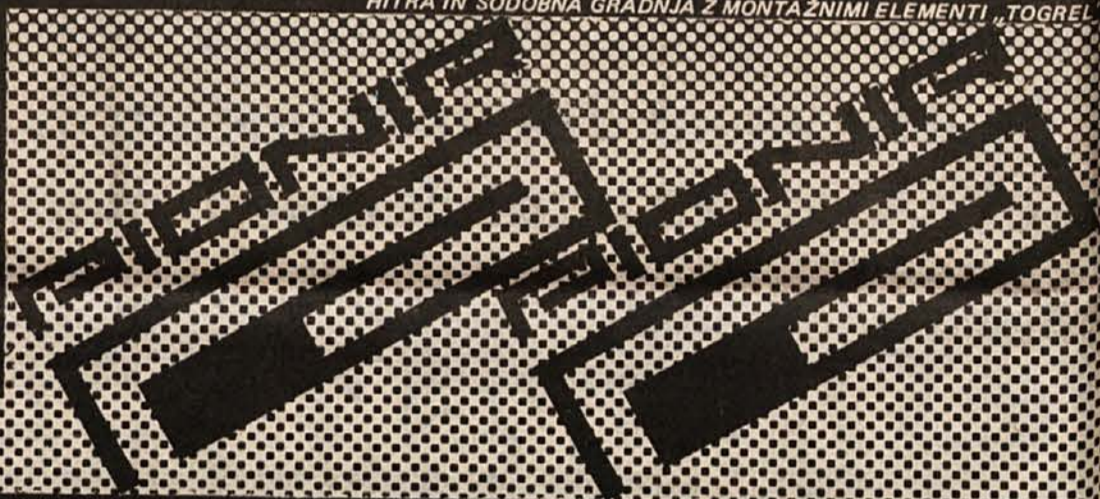
ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA



TURISTIČNO NASELJE „SUNČANA UVALA“ V MALEM LOŠINJU



HITRA IN SODOBNA GRADNJA Z MONTAŽNIMI ELEMENTI „TOGREL“



NOVO MESTO IZ LETA V LETO SPREMINJA SVOJO PODOBO Z NOVIMI MODERNIMI STAVBAMI' V OZADJU NOVI DOM JLA



Tudi ob letošnjem 1. maju zapuščamo delovni ljudje IMV svoja delovna mesta zadovoljni in ponosni, saj doseženi uspehi ponovno potrjujejo našo skupno odločenost da samoupravno in združeno izgrajujemo sebe in našo tovarno.

Zopet smo bogatejši z novimi izkušnjami in znanjem s pristnejšimi medčloveškimi odnosi, pa tudi velikimi materialnimi pridobitvami, ki delovnemu človeku naših TOZD omogočajo lažje in zadovoljnejše delo in življenje.

Ustvarjalni nemir, ter zagnanost naših delovnih ljudi nas sili naprej k še hitrejšemu materialnemu in samoupravnemu razvoju, ki bo taistemu delavcu na slehernem delovnem mestu odprl novo perspektivo — perspektivo modernega, visokomehaniziranega in avtomatiziranega industrijskega proizvajalca.

150 — tisoč osebnih avtomobilov, 50-tisoč prikolic in 10.000 gospodarskih vozil letno niso več iluzije in želje, temveč resničnost, ki dobiva konkretne obrise v letošnjih rezultatih in doseženih uspehah.

Zato smo tembolj prepričani, da bomo s pospešenim razvojem proizvodnih zmogljivosti, širšim povezovanjem ter z intenzivno zunanjetrgovinsko usmerjenostjo uspeli dosledno uresničiti zastavljeni program, in s tem prispevati k nadaljni krepitvi naše samoupravne socialistične skupnosti.

S tem se tudi pridružujemo čestitkam in pozdravom ob našem skupnem delavskem prazniku — 1. maju.



INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

SONCU NAPROTI -



V KOPALKAH

»BETI« METLIKA

ZAUPAJTE NAM

NAŠ PREDSTAVNIK VAS PRIČAKUJE ŽE NA LETALIŠČU. OD UVODNIH INFORMACIJ PRI PRIHODU DO NAMESTITVE V HOTELU; POMOČI ALI NASVETA O IZLETU, KATEREGA SI JE NAJBOLJE IZBRATI — PREDSTAVNIK AIR TOURSA BO SKRBEL ZA VSEBINO IN KAKOVOST VAŠIH POČITNIC.



GARANTIRAMO



tunis

HAMMAMET od din 2990
DJERBA od din 4500
KROŽNA TURA od din 5700
vsak teden

NAŠA CENA JE DEJANSKA CENA

V ceni AIR TOURSA ni presenečenj! Pri našem aranžmanu ste deležni popolne storitve: z vplačilom za potovanje — letovanje ste si zagotovili prevoz do izhodiščnega letališča (v Beogradu, Zagrebu ali Ljubljani), pomoč

na letališču, plačane letališčne takse na domačih ali tujih letališčih, polet ter prigrizek v letalu, prevoz do hotela ter storitve stalnega predstavnika Air Toursa.



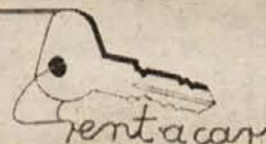
ZA
MLADE

Za mlade — izbira hotela, ki s ceno in vsebino ustreza mlajšim gostom!

LETIMO Z LETALI DC-9

LETALO + AVTOMOBIL

Letališka taksa je vključena v ceno vseh aranžmajev. Direktni poleti iz Zagreba, Ljubljane in Beograda v letošnjem programu Air Toursa omogočajo najhitrejšo in najudobnejše potovanje do izbranega cilja.



Letalo - avtomobil / Fly & Drive V Španiji še ena novost — program za svobodne! Polet je zagotovljen, ob izhodu z letališča pa vas pričakuje vozilo — a načrt potovanja, vsa do povratka na letališče, si določite sami.

POPUSTI POPUSTI POPUSTI

DRUŽINE Z OTROKI

Za dopuste družin z otroki priporočamo hotele, ki s svojim položajem, s svojimi objekti ter vsebino odgovarjajo našim najmlajšim gostom.

2 + 1 = 2

Na vseh potovanjih letuje otrok v spremstvu obeh staršev brezplačno, in to v mesecih aprilu in maju (razen med prvo-majskimi prazniki) ter v oktobru.

POPUSTI ZA OTROKE

Tudi letos: za otroke do 12 let tudi do 40% popusta!

POPUST 3% ZA PRIJAVE DO 15. IV. 78

Popusti za prijave in vplačila do 15. aprila 1978. Vračunje — načrtuje vnaprej!

POSEBNI POPUSTI ZA SKUPINE! ZAHTEVAJTE POGOJE NA PRODAJNEM MESTU.

Ce ste lastnik ACI kartice — potujete z dobičkom! Kedar vam dopušča čas, si izberite cilj ter nam dovolite, da vas povabimo k odhodu — po posebni ceni. Natančne informacije daje klub po telefonu (041) 444726.

grčija

ATENE od din 2690
KINETTA od din 3900
ISTHMUS od din 3770
LOUTRAKI od din 2330
AEGINA od din 3200
RODOS od din 2950
KLAŠIČNA TURA od din 4990
KRIZARJENJA Z LADJO od din 8250
vsak teden

Izbira namestitve po željah in možnostih — od skromnega gostišča do hotela vrhunske kategorije.

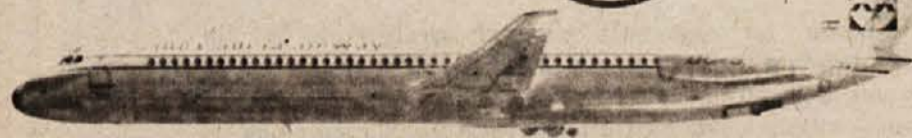
ATLAS, Ljubljana, Titova 25 (v Kozelcu), tel. 320-852 in 327-792
ATLAS, Ljubljana (v NA-MI), tel. 24-411, int. 71
ATLAS, Bled, tel. 77-251

V tej sezoni ponujamo apartmaje: v Palmu Torremolinosu in na Tenerifi.

ATLAS, Portorož, tel. (068) 73-264
ALPETOUR, Škofja Loka, Kranj, Radovljica, Bled
TURIST BIRO VELENJE, tel. 830-990
ALPE-ADRIA, Ljubljana, tel. 311-164
MTP, Novo mesto, Glavni trg 7, tel. (065) 23-553

air tours
yugoslavia

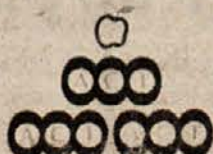
ATLAS



španija

LLoret de Mar od din 2100
MALLORCA od din 2100
TORREMOLINOS od din 2750
TENERIFE od din 3990
KLAŠIČNA TURA od din 5550
POMLADANSKA TURA od din 5950
KROŽNA TURA od din 5990

vsak teden





SODOBEN NAKUP V PRODAJALNI ELEKTRONSKE INDUSTRIJE

Ime Elektronske industrije Niš nas spremlja skoraj na vsakem koraku. Brez nekaterih proizvodov pa si sodobnega življenja ne moremo več predstavljati. Da bi vam lahko povedali kaj več, smo obiskali prodajalno Elektronske industrije v Ljubljani, v Gregorčičevi ulici 13., ki je dobro založena z vsemi izdelki široke potrošnje, ki nosijo znak Ei.

Prodajalna je tudi dobro založena z vsemi rezervnimi deli za proizvode Elektronske industrije in deloma tudi za izdelke drugih proizvajalcev. V prodajni ceno marža ni vračunana.

Posebno pozornost zasluži testiranje elektronskih izdelkov. Tako kupcu lahko zagotovijo brezhibno delovanje. Osebe prodajalne ne dovolijo, da bi netestirani izdelki zapustili prodajalno. Ob nakupu pa prodajalec še pred kupcem demonstrira pravilno delovanje izdelka in mu da vsa tehnična navodila.

Veliko strokovno pomoč pri nakupih nudi sam poslovodja, ki je televizijski mehanik. Tako je stranka pravilno seznanjena z rokovanjem z napravami. Če je potrebno, nudi pomoč tudi pri montaži v stanovanju in usposobitvi za delovanje.

V primeru reklamacij, ki pa so ob navedenem načinu prodaje zelo redke, prodajalna hitro ukrepa, saj sta v njeni neposredni bližini servis in trgovsko predstavništvo Elektronske industrije Niš.

Zato vam priporočamo, da izkoristite vse prednosti in ugodnosti, ki vam jih nudi matična prodajalna Elektronske industrije v Ljubljani. Kolektiv prodajalne pod vodstvom poslovodje Djevojača Čosića čestita za praznik dela 1. maja vsem delovnim ljudem.



◀ Prodajalna Elektronske industrije v Ljubljani, Gregorčičeva 13

▶ Pred nakupom prodajalec pojasni stranki rokovanje s televizijskim sprejemnikom



Odločite se za nakup sodobne in kvalitetne strešne kritine

Naša streha je estetsko dovršena, trajna, s 35-letno garancijo in kompletirana s posebnimi elementi za ventilacijo, zračenje podstrešja in antenske priključke. Teža naše kritine na kvadratni meter pa je približno enaka opečnim strešnikom.

Posebno jo odlikuje odpornost proti mrazu in proti nalivom. Pozimi pa preprečuje drsenje snega in je zato primerna za pokrivanje stanovanjskih in gospodarskih objektov.

Če ste se odločili za nakup naših strešnikov, vam priporočamo, da si jih oskrbite do meseca avgusta zaradi velikega povpraševanja v jeseni.



Proizvajamo:

strešnike v rdeči, rjavi, zeleni, grafitno in cementno sivi barvi

STREŠNIK ZA ZRAČENJE



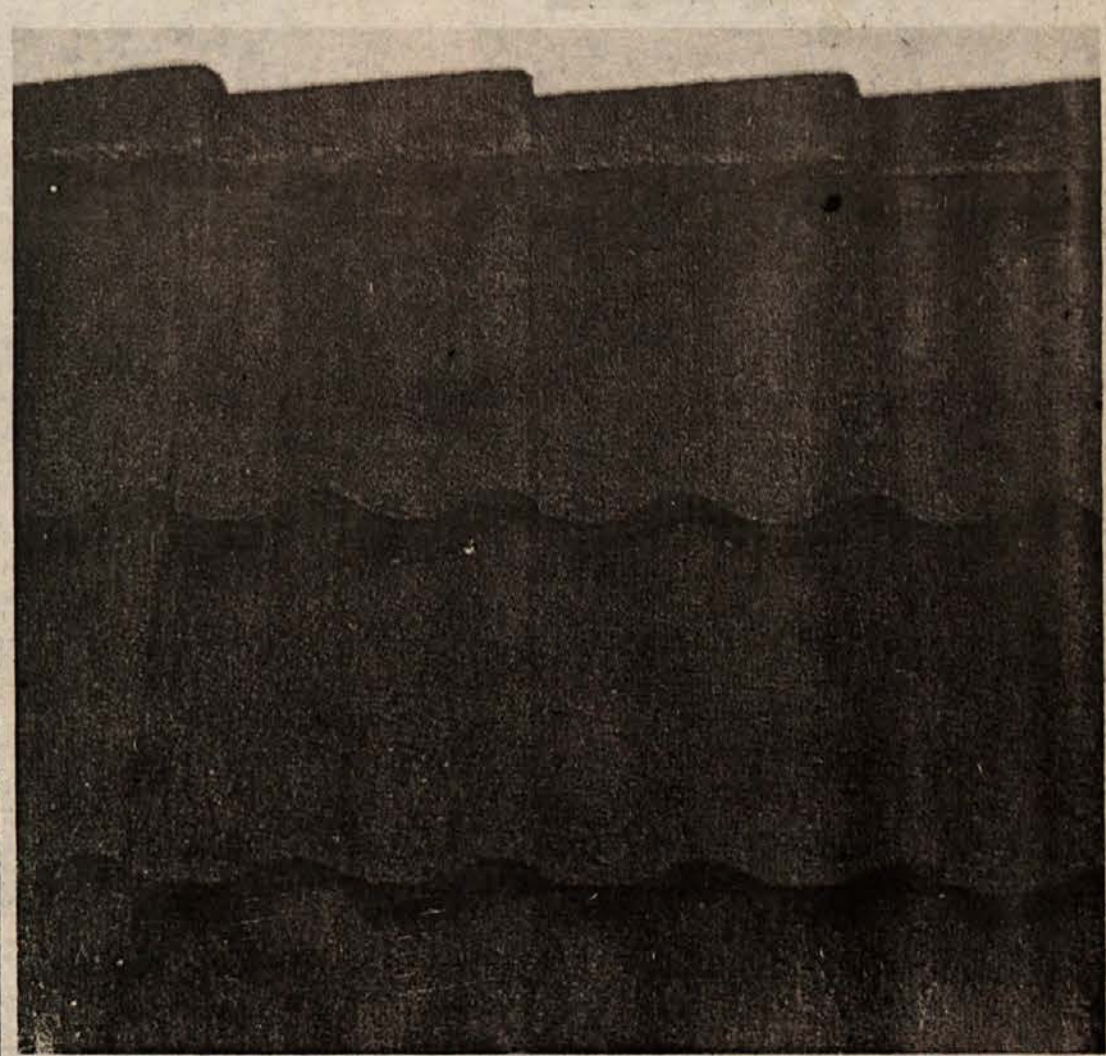
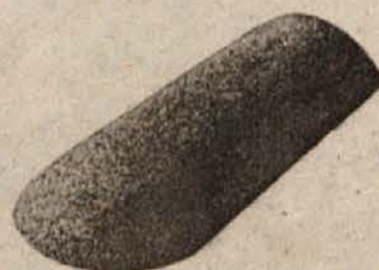
STREŠNIK ZAKLJUČNI LEVI



SLEMENJAK



KONČNI SLEMENJAK

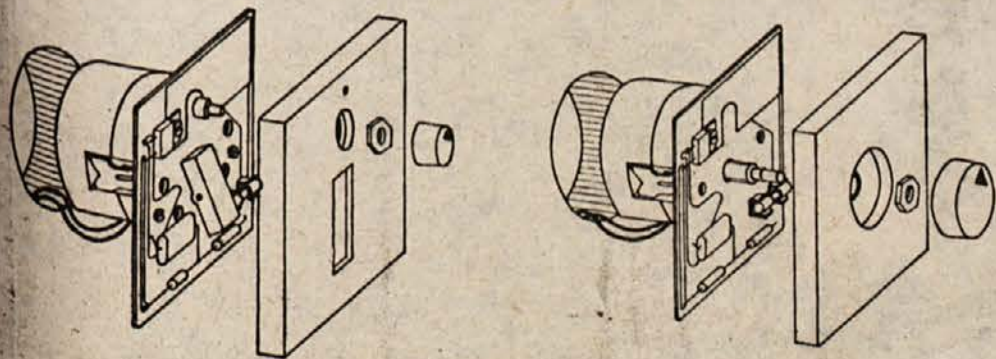


ISKRA ŠENTJERNEJ
ISKRA IEZE - TOZD TOVARNA UPOROV IN POTENCIOMETROV ŠENTJERNEJ

PRIHRANITE NEKAJ SVETLOBE ZA JUTRI

Z ZATEMNILNIKI ISKRA

PO 1 IN PO 2



Montažna skica za SR-W500-PO 1

Montažna skica za SR-W500-PO 2

Z njimi boste enostavno in praktično regulirali osvetljenost prostorov in hkrati prihranili veliko električne energije.

ČESTITA VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM, DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM ZA PRAZNIK DELA 1. MAJ

labod

TOVARNA OBLAČIL NOVO MESTO

photo and design - m. v. k. l. m.



*MOSKE SRAJCE, ŽENSKÉ BLUZE, MOSKA IN ŽENSKA TEŽKA KONFEKCIJA
v letošnji kolekciji posebej priporočamo pester
športni program za vse postave in starosti*